

سُورَةُ الرَّومِ

သို့ကျေးဇူး ၈၀

အာဒ-၅၆

سُورَةُ الْحَرْبِ ٤١ - ٤٩

سُورَةُ الرُّومِ
សូរ៉ាត៍ ៣០ អារ-រូម

មាន ៦០ អាយ៉ាត៍ ។

សូរ៉ាត៍ ទី ៨៤ យោលតាមលេខរៀងដែលអល់ឡោះហ្គ៍ ដាក់ចុះមក ។ អល់ឡោះហ្គ៍ បានដាក់
សូរ៉ាត៍នេះចុះមកនៅឯម៉ាកកាស្ត ។

ប្រសិទ្ធិភាព

1. ابنُ بَابُوَيْهٍ: بِإِسْنَادِهِ عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «مَنْ قَرَأَ سُورَةَ الْعُنُكُوتِ وَ الرُّومِ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ لَيْلَةً
ثَلَاثٍ وَ عَشْرِينَ فَهُوَ - وَ اللَّهُ يَا أَبَا مُحَمَّدٍ - مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ، لَا أَسْتَنْبِي فِيهِ أَبَدًا، وَ لَا أَخَافُ أَنْ يُكْتَبَ عَلَيَّ فِي يَمِينِي إِثْمٌ، وَ إِنَّ لَهُاتَيْنِ
السُّورَتَيْنِ عِنْدَ اللَّهِ مَكَانًا».** (البرهان في تفسير القرآن , الجزء ٤ , الصفحة ٣٠١ ؛ ثواب الأعمال: ١٠٩ , مجمع البيان
(٨:٤٢٥)

1. [...] អាច្និ បាស្មៀរបានធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍ថា អាច្និ អាប់ខុលឡោះហ្គ៍ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានរចនៈថា៖ "អ្នក
ណាសូត្រសូរ៉ាត៍ អាល់-អុន់កាហ្គ៍ និង សូរ៉ាត៍ អារ-រូម ក្នុងយប់ទីម្ភៃបីខែរ៉ម៉ាដ្រន សូមស្ស្រចំពោះ
អល់ឡោះហ្គ៍ អាច្និ មូហ្គាំម៉ាដ្រអីយ អ្នកនោះនឹងបាននៅក្នុងចំណោមអ្នកមានសូតិ មិនចាកចេញពី
មានសូតិនោះឡើយ ហើយអ្នកនោះនឹងមិនខ្លាចគេចារបាបណាមួយនៅលើដៃស្តាំខ្លួនឡើយ ។ សម្រាប់
សូរ៉ាត៍ទាំងពីរនេះមានកន្លែងមួយនៅក្បែរអល់ឡោះហ្គ៍ ។" (109, مجمع البيان 8: 425)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ដោយនូវព្រះនាមអល់ឡោះហ្គ៍ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។

آلَمْ ①

១. អាលិហ្វ ឡាំ មីម ។

غَلَبَتِ الرُّومُ ②

២. ពូករូមបានទទួលបរាជ័យ

فِي أَدْنَى الْأَرْضِ وَهُمْ مِّنْ بَعْدِ غَلَبِهِمْ سَيَغْلِبُونَ ③

៣. នៅឯដែនដីជិតបង្កើយ ។ បន្ទាប់ពីពួកគេ (គឺពួកប៉ែរ្ស៊ី) មានជ័យជំនះ ពួកគេនឹងចាញ់ (គឺពួកប៉ែរ្ស៊ី នឹងចាញ់ពួកមុស្លីម)

فِي بَضْعِ سِنِينَ لِلَّهِ الْأَمْرُ مِنْ قَبْلُ وَمِنْ بَعْدٍ وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ ﴿٤﴾

៤. ក្នុងរយៈពេលមិនច្រើនឆ្នាំ ។ ព្រះរាជបញ្ជាជាកម្មសិទ្ធិរបស់អល់ឡោះប្តី គ្រាមុននិងគ្រា ក្រោយ ។ ថ្ងៃនោះអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លានឹងសប្បាយរីករាយ

بَنَصْرِ اللَّهِ يَنْصُرُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٥﴾

៥. ដោយមានជំនួយពីអល់ឡោះប្តី ។ ព្រះអង្គជួយសង្គ្រោះអ្នកណាស្រេចតែលើព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គ គឺព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិប្រដៅ ព្រះអង្គគឺព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។

وَعَدَ اللَّهُ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ وَعْدَهُ، وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦﴾

៦. [នេះគឺ]ព្រះសន្យារបស់អល់ឡោះប្តី ។ អល់ឡោះប្តីមិនភ្លេចសន្យាព្រះអង្គទេ តែមនុស្សភាគ ច្រើនមិនដឹងទេ [ដោយសារតែពួកគេសាងបាបកម្ម ។ ល ។] ។

អធិប្បាយអាយ៉ាត់ ១-៦

1. ابنُ مَجْبُوبٍ عَنْ جَمِيلِ بْنِ صَالِحٍ عَنْ أَبِي عُبَيْدَةَ قَالَ سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ (عليه السلام) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ ” أَلَمْ عَلَيْنَا الرُّومُ فِي أَدْنَى الْأَرْضِ“ قَالَ فَقَالَ يَا أَبَا عُبَيْدَةَ إِنَّ هَذَا تَأْوِيلًا لَا يَلْعَلُهُ إِلَّا اللَّهُ وَ الرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ (صلى الله عليه و آله) لَمَّا هَاجَرَ إِلَى الْمَدِينَةِ وَ أَظْهَرَ الْإِسْلَامَ كَتَبَ إِلَى مَلِكِ الرُّومِ كِتَابًا وَ بَعَثَ بِهِ مَعَ رَسُولٍ يَدْعُوهُ إِلَى الْإِسْلَامِ وَ كَتَبَ إِلَى مَلِكِ فَارِسَ كِتَابًا يَدْعُوهُ إِلَى الْإِسْلَامِ وَ بَعَثَهُ إِلَيْهِ مَعَ رَسُولِهِ. (الكافي , الجزء ٨ , الصفحة ٢٦٩)

1. ទទួលបានពី អាថ្នី អ៊ូបៃដ្យាស៊ុ ដែលបានថាខ្ញុំបានសួរ អាថ្នី យ៉ាកុំហ្វារ ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូល អល់ឡោះប្តី ^{وَعَدَ} [៣០:១] អាលិហ្វ ឡា មីម ។ [៣០:២] ពួករូមបានទទួលបរាជ័យ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មាន រចនៈថា៖ "អាថ្នី អ៊ូបៃដ្យាស៊ុ អើយ មិនមានអ្នកណាស្គាល់សេចក្តីពន្យល់របស់អាយ៉ាត់នេះទេ រៀបលែង តែអល់ឡោះប្តី ^{وَعَدَ} និងបុគ្គល ^{الرَّاسِخُونَ} ដែលស្ទាត់ជំនាញខាងព្រះអភិញ្ញា ដែលជាបណ្តាកូនចៅ ^{الرَّاسِخُونَ} របស់ មូហាំម៉ាដ្យា ^{صلى الله عليه وآله} ។" កាលព្រះសាសនៈទូត ^{صلى الله عليه وآله} ភៀសខ្លួនទៅឯម៉ាឌីណាស៊ុ បានប្រកាសអ៊ីស្លាម ព្រះអង្គ ^{صلى الله عليه وآله} បានសរសេរសំបុត្រទៅស្តេចរូម ជាមួយអ្នកនាំព្រះរាជសារម្នាក់អំពីការនាំហៅស្តេចនោះមកចូល ជ្រកក្រោមព្រះសាសនាអ៊ីស្លាម ។ ព្រះអង្គ ^{صلى الله عليه وآله} បានសរសេរសំបុត្រមួយច្បាប់ទៅស្តេចប៉ែរ្ស៊ីដែរ (Persia) អំពីការនាំហៅស្តេចនេះមកកាន់ព្រះសាសនាអ៊ីស្លាម ជាមួយអ្នកនាំព្រះរាជសារម្នាក់ ។

فَأَمَّا مَلِكُ الرُّومِ فَعَظَّمَ كِتَابَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلهِ وَ أَكْرَمَ رَسُولَهُ وَ أَمَّا مَلِكُ فَارِسَ فَإِنَّهُ اسْتَحْفَ بِكِتَابِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلهِ وَ مَرَّقَهُ وَ اسْتَحْفَ بِرَسُولِهِ

ស្តេចរូមគោរពព្រះរាជសារ ផ្តល់កិត្តិយសឲ្យអ្នកនាំព្រះរាជសារព្រះអង្គ ^{صلى الله عليه وآله} ។ ចំណែកឯស្តេចប៉ែរ្ស៊ីមិន

ទទួលស្គាល់ព្រះរាជសាររបស់ព្រះសាសនៈទូត صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ទេ បានហែកព្រះរាជសារចោល មើលថោកអ្នកនាំ
ព្រះរាជសារព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ។

وَ كَانَ مَلِكُ فَارِسٍ يَوْمَئِذٍ مَلِكَ الرُّومِ وَ كَانَ الْمُسْلِمُونَ يَهْوُونَ أَنَّ يَغْلِبَ مَلِكُ الرُّومِ فَارِسَ وَ كَانُوا لِنَاجِيَّتِهِ أَرْجَى مِنْهُمْ
لِمَلِكِ فَارِسٍ فَلَمَّا غَلَبَ مَلِكُ فَارِسٍ مَلِكَ الرُّومِ كَرِهَ ذَلِكَ الْمُسْلِمُونَ وَ اعْتَمُوا بِهِ

សម័យនោះស្តេចប៉ែរ្ស៊ីកំពុងតែធ្វើសង្គ្រាមទល់នឹងស្តេចរូម ។ ពួកមុស្លីមចង់ឲ្យស្តេចរូមឈ្នះស្តេចប៉ែរ្ស៊ី
ពួកគេនៅខាងស្តេចរូមដោយប៉ងប្រាថ្នាឈ្នះស្តេចប៉ែរ្ស៊ី ។ ពេលស្តេចប៉ែរ្ស៊ីឈ្នះស្តេចរូម ពួកមុស្លីមមិន
សប្បាយចិត្តទេ ពួកគេព្រួយបារម្ភ ។

فَأَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ بِذَلِكَ كِتَابًا فُرِّقْنَا «الم * عَلَبَتِ الرُّومُ * فِي أَدْنَى الْأَرْضِ» يَعْني عَلَبَتْهَا فَارِسُ «فِي أَدْنَى الْأَرْضِ» وَ هِيَ الشَّامَاتُ وَ
مَا حَوْلَهَا: «وَ هُمْ» يَعْني وَ فَارِسُ «مَنْ بَعْدَ غَلِبِهِمْ» الرُّومَ «سَيَعْلَبُونَ» يَعْني يَغْلِبُهُمُ الْمُسْلِمُونَ «فِي بَضْعِ سِنِينَ لِلَّهِ الْأَمْرُ مِنْ قَبْلُ وَ
مَنْ بَعْدُ وَ يَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ * بِنَصْرِ اللَّهِ يَنْصُرُ مَنْ يَشَاءُ» عَزَّ وَ جَلَّ

ដូច្នោះអស់ឡោះហ្ន៎ عز وجل បានលើកឲ្យដឹងព្រះគម្ពីរគួរអាន (អាយ៉ាត៍) ជាមួយតួអក្សរនោះ គឺ: [៣០:១]
អាស៊ីហ្វ ឡា មីម ។ [៣០:២] ពួករូមបានទទួលបរាជ័យ [៣០:៣] នៅឯដែនដីជិតបង្កើយ មានន័យថា
ប្រទេសប៉ែរ្ស៊ី (Persia) ឈ្នះសង្គ្រាមនៅឯដែនដីជិតខាង ដែនដីនោះគឺដែនដីស៊ីរី (Syria) និងតំបន់
ជុំវិញ ។ [៣០:៣] បន្ទាប់ពីពួកគេ មានន័យថាពួកប៉ែរ្ស៊ី មានជ័យជំនះ លើពួករូម ពួកគេនឹងចាញ់ ពួក
មុស្លីម ។ [៣០:៤] ក្នុងរយៈពេលមិនច្រើនឆ្នាំ ។ ព្រះរាជបញ្ជាជាកម្មសិទ្ធិរបស់អស់ឡោះហ្ន៎គ្រាមុននិង
គ្រាក្រោយ ។ ថ្ងៃនោះអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លានឹងសប្បាយរីករាយ [៣០:៥] ដោយមានជំនួយពី
អស់ឡោះហ្ន៎ ។ ព្រះអង្គ - ព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិបូជ្ជ ព្រះដ៏មហារុងរៀង - ជួយសង្គ្រោះអ្នកណាស្រេចតែ
លើព្រះអង្គ ។

فَلَمَّا عَزَا الْمُسْلِمُونَ فَارِسَ وَ افْتَتَحُوهَا فَرِحَ الْمُسْلِمُونَ بِنَصْرِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ

ដូច្នោះកាលពួកមុស្លីមលើកទ័ពទៅច្បាំងប្រទេសប៉ែរ្ស៊ី ហើយបានឈ្នះនោះ ពួកមុស្លីមរីករាយដោយបាន
ទទួលជំនួយពីអស់ឡោះហ្ន៎ عز وجل ។

قَالَ قُلْتُ أَلَيْسَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ «فِي بَضْعِ سِنِينَ» وَ قَدْ مَضَى لِلْمُؤْمِنِينَ سِنُونَ كَثِيرَةٌ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ فِي
إِمَارَةِ أَبِي بَكْرٍ وَ إِيمَا غَلَبَ الْمُؤْمِنُونَ فَارِسَ فِي إِمَارَةِ عُمَرَ

លោក (គឺអ្នកអធិប្បាយ) មានប្រសាសន៍ថាខ្ញុំបានទូលថា: "អស់ឡោះហ្ន៎ عز وجل មិនមានព្រះបន្ទូលទេថា
[៣០:៤] ក្នុងរយៈពេលមិនច្រើនឆ្នាំ តែច្រើនឆ្នាំបានកន្លងផុតទៅជាមួយរស្មីលុលឡោះហ្ន៎ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ក្នុង
រជកាល អាប៊ូ បាការ ឯពួកមុស្លីមបានឈ្នះប្រទេសប៉ែរ្ស៊ីក្នុងរជកាលអ៊ូម៉ារ ?

فَقَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنَّ هَذَا تَأْوِيلًا وَ تَفْسِيرًا وَ الْقُرْآنُ يَا أَبَا عُبَيْدَةَ نَاسِخٌ وَ مَنْسُوخٌ أَمَا تَسْمَعُ لِقَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: «لِلَّهِ الْأَمْرُ مِنْ قَبْلُ

وَ مِنْ بَعْدُ » يَعْنِي إِلَيْهِ الْمَشِيئَةُ فِي الْقَوْلِ أَنْ يُؤَخَّرَ مَا قَدَّمَ وَ يُقَدِّمَ مَا أَخَّرَ فِي الْقَوْلِ إِلَى يَوْمِ يَحْتَمُّ الْقَضَاءُ بِنُزُولِ النَّصْرِ فِيهِ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ

ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه والسلام} មិនបានប្រាប់លោកហើយទេថាមានការអធិប្បាយនិងការបកស្រាយសម្រាប់អាយ៉ាស្កុនេះ ? អាចឱ្យ អ្វីបែបដូចស្កុនអើយ គួរអាន (គឺអាយ៉ាស្កុន) ជួសអាយ៉ាស្កុនទៀតនិងត្រូវជួសដោយអាយ៉ាស្កុនទៀត ។ លោកមិនបានឮព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ ^{عَدَّ} ទេ [៣០:៤] ព្រះរាជបញ្ជាជាកម្មសិទ្ធិរបស់អស់ឡោះហ្ន៎គ្រាមុននិងគ្រាក្រោយ? បានសេចក្តីថាចំណង់ក្នុងការសម្រេចចុងក្រោយនៅលើព្រះអង្គ ^{عَدَّ} ព្រះអង្គ ^{عَدَّ} អាចពន្យារអ្វីដែលលឿនទៅមុខ ព្រះអង្គ ^{عَدَّ} អាចធ្វើលឿនទៅមុខអ្វីដែលត្រូវពន្យារក្នុងការសម្រេចព្រះរាជបញ្ជា រហូតដល់ទៅថ្ងៃជំនុំជម្រះ ឲ្យដាក់ចុះមកនូវព្រះជំនួយឲ្យមុមិន ។

فَذَلِكَ قَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ: « وَ يَوْمَئِذٍ يُفْرَخُ الْمُؤْمِنُونَ * بِنَصْرِ اللَّهِ يَنْصُرُ مَنْ يَشَاءُ » أَي يَوْمَ يَحْتَمُّ الْقَضَاءُ بِالنَّصْرِ. (الكافي , الجزء ٨ , الصفحة ٢٦٩)

ដូច្នេះ នេះគឺព្រះបន្ទូលព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះដ៏មហារុងរឿង [៣០:៤] ថ្ងៃនោះអ្នកមានសទ្ធាព្រះថ្កានឹងសប្បាយរីករាយ [៣០:៥] ដោយមានជំនួយពីអស់ឡោះហ្ន៎ ។ ព្រះអង្គជួយសង្គ្រោះអ្នកណាស្រេចតែលើព្រះអង្គ ។ ពោលគឺ ថ្ងៃជំនុំជម្រះព្រះបញ្ជានឹងត្រូវសម្រេច[ឲ្យមានឡើង]ឲ្យមានព្រះជំនួយ ។" (អាល់-កាហ្វី ហ្វាត្វា ១៤៨៤៥ ឬ 397 /269 :8 កាហ្វី)

2. مُحَمَّدُ بْنُ الْعَبَّاسِ: عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدَ بْنِ سَعِيدٍ، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ الْقَاسِمِ، قِرَاءَةً، عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ بْنِ الْمُعَلَّى، عَنْ الْفَضْلِ بْنِ إِسْحَاقَ، عَنْ يَعْقُوبَ بْنِ شُعَيْبٍ، عَنْ عِمْرَانَ بْنِ مِيثَمٍ، عَنْ عَبَّادَةَ، عَنْ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «قَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ” * الْم * غَلَبَتْ الرُّومُ“ هِيَ فِينَا، وَ فِي بَنِي أُمَيَّةَ.»** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٤ صفحة : ٣٣٥ ؛ تأويل الآيات ١:١/٤٣٤)

2. [...] ទទួលបានពីអុបាយ៉ាស្កុនដែលទទួលបានមកពីអុលី ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានវចនៈថា៖ "ព្រះបន្ទូលព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះដ៏មហារុងរឿង [៣០:១] អាលិហ្វ ឡា មីម ។ [៣០:២] ពួករូមបានទទួលបរាជ័យ ស្តីអំពីយើង ^{عليه السلام} និងអំពីបាទី-អ៊ូម៉ែយ៉ាស្កុន ។" (តាវីល ១/៤៣៤ :1)

3. و عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ جُمُهِورِ الْقُتَيْبِيِّ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَعْفَرِ بْنِ بَشِيرِ الْوَشَّاءِ، عَنِ ابْنِ مُسْكَانَ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ تَفْسِيرِ: ” الْم * غَلَبَتْ الرُّومُ“، قَالَ: «هُمْ بَنُو أُمَيَّةَ، وَ إِنَّمَا أَنْزَلَهَا اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ” الْم * غَلَبَتْ الرُّومُ بَنُو أُمَيَّةَ فِي أَدْنَى الْأَرْضِ وَ هُمْ مِنْ بَعْدِ غَلَبِهِمْ سَيَعْلَبُونَ * فِي بَضْعِ سِنِينَ لِلَّهِ الْأَمْرُ مِنْ قَبْلُ وَ مِنْ بَعْدُ وَ يَوْمَئِذٍ يُفْرَخُ الْمُؤْمِنُونَ * بِنَصْرِ اللَّهِ عِنْدَ قِيَامِ الْقَائِمِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٤ صفحة : ٣٣٥ ؛ تأويل الآيات ١:٢/٤٣٤)

3. [...] អាចឱ្យ បាស្លៀវ បានថា ខ្ញុំបានសួរអ៊ីម៉ា យ៉ាកុំហ្វារ ស្តីខ្លឹក ^{صلوات الله عليه والسلام} (អាចឱ្យ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎ ^{عليه والسلام}) អំពីការបកស្រាយអាយ៉ាស្កុនេះ [៣០:១] អាលិហ្វ ឡា មីម ។ [៣០:២] ពួករូមបានទទួលបរាជ័យ ។ អ៊ីម៉ា ^{صلوات الله عليه والسلام} បានតបថា៖ "អាយ៉ាស្កុនេះសំដៅទៅលើ បាទី-អ៊ូម៉ែយ៉ាស្កុន ។ ក៏ប៉ុន្តែអស់ឡោះហ្ន៎ ^{عَدَّ} បានបើកឲ្យដឹងថា៖ [៣០:១] អាលិហ្វ ឡា មីម ។ [៣០:២] ពួករូមបានទទួលបរាជ័យ [៣០:៣] នៅឯដែនដីជិតបង្កើយ ។ បន្ទាប់ពីពួកគេមានជ័យជំនះ ពួកគេនឹងចាញ់ ពួកបាទី-អ៊ូម៉ែយ៉ាស្កុន [៣០:៤] នៅក្នុងរយៈពេល

មិនច្រើនឆ្នាំ ។ ព្រះរាជបញ្ជាជាកម្មសិទ្ធិរបស់អល់ឡោះហ្គា គ្រាមុននិងគ្រាក្រោយ ។ ថ្ងៃនោះអ្នកមានសទ្ធាព្រះប្តីនឹងសប្បាយរីករាយ [៣០:៥] ដោយមានជំនួយពីអល់ឡោះហ្គាក្នុងអំឡុងពេលដែលអាល់-ក្រីអ៊ីមនឹងងើបឡើង ។" (2/434: 1 (تأويل الآيات 1: 434/2))

4. أَبُو جَعْفَرٍ مُحَمَّدُ بْنُ جَرِيرِ الطَّبْرِيِّ فِي (مُسْنَدِ فَاطِمَةَ) (عَلَيْهَا السَّلَامُ)، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبُو الْمُفَضَّلِ مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ هَمَّامٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ مَالِكٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا إِسْحَاقُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ سَمِيعٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْوَلِيدِ، عَنْ يُونُسَ بْنِ يَعْقُوبَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الصَّادِقِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "يَوْمَئِذٍ يُفْرَخُ الْمُؤْمِنُونَ * بِنَصْرِ اللَّهِ"، قَالَ: «فِي قُبُورِهِمْ بِقِيَامِ الْقَائِمِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)». ** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٤ صفحة : ٣٣٥ ؛ دلائل الإمامة: ٢٤٨ ، ينابيع المودة: ٤٢٦)

4. [...] ទទួលបានពី យូនុស ប៊ិន យ៉ាក្កុគ្នបដែលទទួលបានមកពី អាប៊ូ អាប់ឌុលឡោះហ្គា អាល់-ស្ល័ឌីក្នុងស្ថិតិដែលមានវចនៈអំពីអាយ៉ាស្តនេះ [៣០:៥] ថ្ងៃនោះអ្នកមានសទ្ធាព្រះប្តីនឹងសប្បាយរីករាយ [៣០:៥] ដោយមានជំនួយពីអល់ឡោះហ្គា ថា៖ "ប្រណ្តាអ្នកមានសទ្ធាដែលបានស្លាប់ទៅហើយនឹងស្សាយរីករាយនៅក្នុងផ្លូវពួកគេពីព្រោះអាល់-ក្រីអ៊ីម^{صلوات الله عليه والسلا}ងើបឡើងវិញ ។" (ដូឡាអ៊ីល អាល់-អ៊ីម៉ាម៉ាស្ត ទំព័រ ៤៦៤, 426, ينابيع المودة: 25, دلائل الإمامة: 248)

5. صَاحِبُ (ثَاقِبِ الْمَنَاقِبِ): أَسْنَدُهُ إِلَى أَبِي هَاشِمِ الْجَعْفَرِيِّ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ صَالِحِ الْأَزْمِينِي، قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي مُحَمَّدٍ الْحَسَنِ الْعَسْكَرِيِّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): عَرَفْتَنِي عَنْ قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى: "لِلَّهِ الْأَمْرُ مِنْ قَبْلُ وَ مِنْ بَعْدُ". فَقَالَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «لِلَّهِ الْأَمْرُ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْمُرَ، وَ مِنْ بَعْدِ أَنْ يَأْمُرَ بِمَا يَشَاءُ».

5. [...] ទទួលបានពី មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន ស្ល័លិះហ្គា អាល់-អារម៉ានីដែលបានថាខ្ញុំបានទូលអាប៊ូ មូហាំម៉ាដ្ឋ អាល់-ហ្គាសាន់ អាល់-អុសការី^{صلوات الله عليه والسلا}ថា៖ "សូមព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلا}ពន្យល់ទូលបង្គំព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គា^{تعالى} [៣០:៥] ព្រះរាជបញ្ជាជាកម្មសិទ្ធិរបស់អល់ឡោះហ្គា គ្រាមុននិងគ្រាក្រោយ ។" ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلا}មានវចនៈថា៖ "ព្រះបញ្ជារបស់អល់ឡោះហ្គា^{عجل}មុនព្រះអង្គ^{عجل}បញ្ជាវា ហើយក្រោយមក ព្រះអង្គ^{عجل}បញ្ជាអ្វីស្រេចតែលើព្រះអង្គ^{عجل} ។"

فَقُلْتُ فِي نَفْسِي: هَذَا تَأْوِيلُ قَوْلِ اللَّهِ: "أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَ الْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ". فَأَقْبَلَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) عَلَيَّ، وَ قَالَ: «هُوَ كَمَا أَسْرَرْتُ فِي نَفْسِكَ "أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَ الْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ"».

ខ្ញុំបាននឹកក្នុងចិត្តថា៖ "នេះជាសេចក្តីពន្យល់របស់ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គា^{عجل} [៧:៥៥] ការបង្កើតនិងព្រះបញ្ជាជាកម្មសិទ្ធិរបស់ព្រះអង្គ ។ សូមពរជ័យសិរីសួស្តីមានដល់អល់ឡោះហ្គា ព្រះម្ចាស់នៃពិភពទាំងពួង ។" ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلا}បានបែរមករកខ្ញុំ មានវចនៈថា៖ "លោកលាក់វាទុកក្នុងចិត្តលោក [៧:៥៥] ការបង្កើតនិងព្រះបញ្ជាជាកម្មសិទ្ធិរបស់ព្រះអង្គ ។ សូមពរជ័យសិរីសួស្តីមានដល់អល់ឡោះហ្គា ព្រះម្ចាស់នៃពិភពទាំងពួង ។"

فَقُلْتُ: أَشْهَدُ أَنَّكَ حُجَّةُ اللَّهِ، وَ ابْنُ حُجَّتِهِ عَلَى عِبَادِهِ. ** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٤ صفحة : ٣٣٦ ؛ الثاقب في المناقب: ٥٠٢/٥٦٤)

ខ្ញុំបានទូលថា៖ "ទូលបង្គំសូមប្តេជ្ញាថាព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ជាព្រះអាជ្ញាធរ صلوات الله عليه والسلام របស់អល់ឡោះហ្គ័រ عز وجل ជាព្រះរាជបុត្រ صلوات الله عليه والسلام របស់ព្រះអាជ្ញាធរ صلوات الله عليه والسلام លើបារទាំងឡាយរបស់អល់ឡោះហ្គ័រ عز وجل ។" (502 /564) (الثاقب في المناقب)

6** . وَ رَوَى أَبُو إِسْحَاقَ التَّعَلُّبِيُّ فِي تَفْسِيرِهِ مُسْتَدًّا إِلَى عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: سُئِلَ جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنْ قَوْلِهِ «الم» فَقَالَ فِي الْأَلْفِ سِتُّ صِفَاتٍ مِنْ صِفَاتِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ:

6** . គេបានឲ្យដឹងតមកពី អាហ្វិ អ៊ីសហ្គាត្តូ អាស់-ស្វាអុល់ប៊ី នៅក្នុងសេចក្តីអធិប្បាយរបស់លោកដែលថ្លែងតមកពីអាលី صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន មូសា អាស់-រីដី صلوات الله عليه والسلام ថា គេបានសួរយ៉ាងហ្មត់ហ្មា صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន មូហ្គាំម៉ាដូ អាស់-ស្វ័ឌ្រិក្តិ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ័រ عز وجل "អាសិហ្វ ឡាំ មីម"។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "អាសិហ្វ" ប្រកបដោយប្រាំមួយគុណបុណ្យបារមីក្នុងចំណោមគុណបុណ្យបារមី (صفات) របស់អល់ឡោះហ្គ័រ عز وجل គឺ៖

«الابتداء» فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ ابْتَدَأَ جَمِيعَ الْخَلْقِ وَ الْأَلْفُ ابْتِدَاءُ الْحُرُوفِ

-ព្រះ "ដើមដំបូងបង្អស់" (الابتداء) ។ អល់ឡោះហ្គ័រ عز وجل ចាប់ផ្តើមបង្កើតសព្វសារពើ ហើយ 'អាសិហ្វ' ជាតួអក្សរដំបូងបង្អស់ ។

وَ «الاستواء» فَهُوَ عَادِلٌ غَيْرَ جَائِرٍ، وَ الْأَلْفُ مُسْتَوْفَى ذَاتِهِ،

-ព្រះ "ដែលត្រង់" (الاستواء) ។ ព្រះអង្គត្រឹមត្រូវ និងមិនអយុត្តិធម៌ទេ ហើយតួអក្សរ 'អាសិហ្វ' ជាតួអក្សរត្រង់ត្រង់ ។

وَ «الانفراد» فَاللَّهُ فَزْدٌ وَ الْأَلْفُ فَزْدٌ

-ព្រះ "ឯកោ" (الانفراد) ។ អល់ឡោះហ្គ័រ عز وجل ជាព្រះតែមួយគត់ ឯ 'អាសិហ្វ' ជាតួអក្សរឯកោ ។

وَ «اتصال الخلق بالله» وَ اللَّهُ لَا يَتَّصِلُ بِالْخَلْقِ وَ كُلُّهُمْ يَخْتِاجُونَ إِلَيْهِ وَ اللَّهُ غَنِيٌّ عَنْهُمْ، وَ الْأَلْفُ كَذَلِكَ لَا يَتَّصِلُ بِالْحُرُوفِ وَ الْحُرُوفُ مُتَّصِلَةٌ بِهِ وَ هُوَ مُنْقَطِعٌ عَنْ غَيْرِهِ،

- "ទំនាក់ទំនងរបស់សព្វសារពើដែលត្រូវបង្កើតឡើងជាមួយអល់ឡោះហ្គ័រ عز وجل (اتصال الخلق بالله) ។ សត្វលោក (សព្វសារពើដែលអល់ឡោះហ្គ័រ عز وجل បានបង្កើតតមក) មានទំនាក់ទំនងជាប់នឹងអល់ឡោះហ្គ័រ عز وجل ឯអល់ឡោះហ្គ័រ عز وجل ពុំមានទំនាក់ទំនងជាប់នឹងសត្វលោកនោះទេ ។ សត្វលោកទាំងអស់ត្រូវការព្រះអង្គ عز وجل ឯព្រះអង្គ عز وجل មិនពឹងផ្អែកលើសត្វលោកនោះទេ ។ 'អាសិហ្វ' ក៏មិនទៅជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងអក្សរឯទៀតដែរ ចំណែកឯអក្សរឯទៀតតមកទាក់ទងជាមួយអាសិហ្វ ហើយដាច់ឡែកពីអក្សរឯទៀត ។

وَ اللَّهُ تَعَالَى بِأَنَّ بِجَمِيعِ صِفَاتِهِ مِنْ خَلْقِهِ، وَ مَعْنَاهُ «مِنَ الْأَلْفَةِ» فَكَمَا أَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ سَبَبُ الْأَلْفَةِ فَكَذَلِكَ الْأَلْفُ عَلَيْهِ تَأَلَّمَتْ
الْخُرُوفُ وَ هُوَ سَبَبُ أَلْفَتِهَا. (تفسير نور الثقلين ، الجزء ١ ، الصفحة ٣٠)

-ព្រះ "ទី១" ។ ព្រះគុណសម្បត្តិរបស់អស់ឡោះហ្ន៎ត្រូវបានដាក់ឱ្យក្លាយជាសត្វលោកទាំងអស់របស់ព្រះអង្គ
មានន័យដាច់ឡែក "ពីសម្ពន្ធ" ។ ព្រោះតែអស់ឡោះហ្ន៎ជាដើមហេតុធ្វើឱ្យមានសម្ពន្ធរវាងសត្វលោក
ទាំងឡាយ "អាសិហូ" ក៏ស្រដៀងនេះដែរ វាជាសម្ពន្ធរវាងតួអក្សរនានា ហើយវាជាដើមហេតុនៃការ
ជិតស្និទ្ធ (គឺការតភ្ជាប់គ្នារវាងតួអក្សរទាំងឡាយ) (តាហ្វ្សៀរ នួរ អាល់-ស្វាត្វីឡែន វគ្គ២ ហ្វាត្វីស្វ័ត) 3:1

3:1; 31:1-5, 29:1

7** . إِبْنُ أَبِي عُبَيْدٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ مُوسَى بْنِ الْمُتَوَكِّلِ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ جَعْفَرِ الْحَمَزِيِّ، عَنْ يَعْقُوبَ بْنِ
يَزِيدٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ بْنِ فَضَّالٍ، عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ الْحَجَّاجِ، عَنْ سَدِيرِ الصَّرِيحِيِّ، عَنِ الصَّادِقِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ أَبِيهِ،
عَنْ جَدِّهِ (عَلَيْهِمُ السَّلَامُ)، قَالَ: «قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): خُلِقَ نُورٌ فَاطِمَةَ قَبْلَ أَنْ تُخْلَقَ الْأَرْضُ وَ السَّمَاءُ.

7** . អ៊ីបនូ បាបាវ៉ៃហ្ន៎មានប្រសាសន៍ថា មូហាំម៉ាដ្ន ប៊ិន មូសា ប៊ិន អាល់-មូតាវ៉ាក់គីលបានរាយការណ៍
ប្រាប់យើងតមកពី អាប់ខុលឡោះហ្ន៎ ប៊ិន យ៉ាក្នុហ្វារ អាល់-ហ្ន៎មយ៉ារី តមកពី យ៉ាក្នុតូប ប៊ិន យ៉ាស្វីដ្ន ត
មកពី អាល់-ហ្វាសាន់ ប៊ិន អុលី ប៊ិន ហ្វាដ្ន តមកពី អាប់ខុលវ៉ៃហ្ន៎ម៉ាន ប៊ិន អាល់-ហ្វាដ្ន យ៉ាដ្ន តមក
ពី សាដ្ន្យ្រ អាល់-ស្វយ្រហ្ន៎ តមកពី អាល់-ស្វ័ឌ្និក្នុ យ៉ាក្នុហ្វារ ប៊ិន មូហាំម៉ាដ្ន តមកពីព្រះបិតា
ព្រះអង្គ តមកពីព្រះអយ្យកោ ដែលមានរចនៈថាវិស្វលុលឡោះហ្ន៎ មាន
ព្រះរចនៈថា: "វិស្វីរបស់ហ្វាត្វីម៉ាស្នុ ត្រូវបង្កើតឡើងមុនដីនិងមេឃត្រូវបង្កើតឡើង ។

فَقَالَ بَعْضُ النَّاسِ: يَا نَبِيَّ اللَّهِ، فَلَيْسَتْ هِيَ إِنْسِيَّةٌ؟ فَقَالَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): فَاطِمَةُ حَوْرَاءُ إِنْسِيَّةٌ. قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَ كَيْفَ هِيَ حَوْرَاءُ
إِنْسِيَّةٌ؟ قَالَ: خَلَقَهَا اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ مِنْ نُورٍ قَبْلَ أَنْ يُخْلَقَ آدَمَ، إِذْ كَانَتْ الْأَرْوَاحُ، فَلَمَّا خَلَقَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ آدَمَ عُرِضَتْ عَلَى آدَمَ.

មនុស្សខ្លះថា: "ព្រះសាស្តា អស់ឡោះហ្ន៎ អើយ ព្រះនាងមិនមែនជាមនុស្សទេ?" ព្រះអង្គ
មានព្រះរចនៈថា: "ហ្វាត្វីម៉ាស្នុជាមនុស្សនារីស្និគិ (គឺនារីស្និគិដែលមានរូបរាងជាស្រ្តីមនុស្ស) ។" ពួកគេ
ថា: "ព្រះនាងអាចជាមនុស្សនារីស្និគិបានដូចម្តេចទៅ?" ព្រះអង្គ មានព្រះរចនៈថា: "អស់ឡោះហ្ន៎
បានបង្កើតព្រះនាង មកពីព្រះស្និព្រះអង្គ មុនព្រះអង្គ បង្កើតអាដ្នា កាលមានវិញ្ញាណ
នានា ។ ដូច្នេះ ពេលអស់ឡោះហ្ន៎ បានបង្កើតអាដ្នា ព្រះអង្គ បានបង្ហាញអាដ្នា នូវស្និព្រះ
នាង ។"

قِيلَ: يَا نَبِيَّ اللَّهِ، وَ أَيْنَ كَانَتْ فَاطِمَةُ؟ قَالَ: كَانَتْ فِي حَقَّةٍ تَحْتَ سَاقِ الْعَرْشِ.

គេបានថា: "ព្រះសាស្តា អស់ឡោះហ្ន៎ អើយ តើហ្វាត្វីម៉ាស្នុ នៅឯណាកាលនោះ?" ព្រះអង្គ
មានព្រះរចនៈថា: "ព្រះនាងនៅក្នុងកន្លែងទុក ខាងក្រោមគ្រឹះព្រះរាជបល្ល័ង្ក ។

قَالُوا: يَا نَبِيَّ اللَّهِ، فَمَا كَانَ طَعَامُهَا؟ قَالَ: التَّسْبِيحُ، وَ التَّهْلِيلُ، وَ التَّحْمِيدُ، فَلَمَّا خَلَقَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ آدَمَ، وَ أَخْرَجَنِي مِنْ صُلْبِهِ أَحَبَّ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ أَنْ يُخْرِجَهَا مِنْ صُلْبِي، جَعَلَهَا تَفَاحَةً فِي الْجَنَّةِ، وَ آتَانِي بِهَا جِبْرِئِيلُ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فَقَالَ لِي: السَّلَامُ عَلَيْكَ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ، يَا مُحَمَّدُ.

ពួកគេថា៖ "ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم អស់ឡោះហ្ន៎ رحمہ اللہ អើយ តើព្រះនាង عليها السلام បរិភោគអ្វី ?" ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم មានព្រះវចនៈថា៖ "ការស្វែងរកសរសើរ (التَّسْبِيحُ) ការលើកតម្កើង (التَّهْلِيلُ) និងការគោរពសក្ការៈ (التَّحْمِيدُ) ។ ដូច្នេះ កាលអស់ឡោះហ្ន៎ رحمہ اللہ បានបង្កើតអាហ្នាំ عليها السلام បានយកខ្ញុំ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ចេញមកពីខ្នងព្រះអង្គ عليها السلام អស់ឡោះហ្ន៎ رحمہ اللہ សព្វព្រះហឫទ័យយកព្រះនាង عليها السلام ចេញពីខ្នងខ្ញុំ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ។"

وَ آتَانِي بِهَا جِبْرِئِيلُ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فَقَالَ لِي: السَّلَامُ عَلَيْكَ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ، يَا مُحَمَّدُ. قُلْتُ: وَ عَلَيْكَ السَّلَامُ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ، حَبِيبِي جِبْرِئِيلُ. فَقَالَ: يَا مُحَمَّدُ، إِنَّ رَبَّكَ يُغْفِرُكَ السَّلَامَ. قُلْتُ: مِنْهُ السَّلَامُ، وَ إِلَيْهِ يَعُودُ السَّلَامُ.

យ៉ូបរអ៊ូល عليها السلام បានមកជួបខ្ញុំ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ថា៖ "សូមគោរពព្រះអង្គ عليها السلام សូមព្រះមេត្តាករុណាប្រណីនិងព្រះពរអស់ឡោះហ្ន៎ رحمہ اللہ កើតមានដល់ព្រះអង្គ عليها السلام ។" ខ្ញុំ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم បានថា៖ "សូមគោរពព្រះអង្គ عليها السلام សូមព្រះមេត្តាករុណាប្រណីនិងព្រះពរអស់ឡោះហ្ន៎ رحمہ اللہ កើតមានដល់ព្រះអង្គ عليها السلام យ៉ូបរអ៊ូល عليها السلام ជាទីស្រឡាញ់អើយ ។"

យ៉ូបរអ៊ូល عليها السلام មានវចនៈថា៖ "មូហ្នាំម៉ាដូ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم អើយ ព្រះម្ចាស់ رحمہ اللہ ព្រះអង្គ عليها السلام ធ្វើសេចក្តីគួរសមមកព្រះអង្គ عليها السلام ។" ខ្ញុំ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم បានថា៖ "សេចក្តីគួរសមមកពីព្រះអង្គ رحمہ اللہ សេចក្តីគោរពសក្ការៈត្រឡប់ទៅព្រះអង្គ رحمہ اللہ វិញ ។"

قَالَ: يَا مُحَمَّدُ، إِنَّ هَذِهِ التَّفَاحَةَ، أَهْدَاهَا اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ إِلَيْكَ مِنَ الْجَنَّةِ. فَأَخَذْتُهَا، وَ صَمَمْتُهَا إِلَى صَدْرِي. قَالَ: يَا مُحَمَّدُ، يَقُولُ اللَّهُ جَلَّ جَلَالُهُ: كُلْهَا.

យ៉ូបរអ៊ូល عليها السلام មានវចនៈថា៖ "មូហ្នាំម៉ាដូ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم អើយ នេះគឺផ្លែប៉ោមមកពីឋានសួគ៌ ព្រះអំណោយសម្រាប់ព្រះអង្គ عليها السلام ពីអស់ឡោះហ្ន៎ ។" ខ្ញុំ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم បានទទួលយកផ្លែប៉ោមនោះមកដាក់លើទ្រូងខ្ញុំ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ។ យ៉ូបរអ៊ូល عليها السلام មានវចនៈថា៖ "មូហ្នាំម៉ាដូ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم អើយ អស់ឡោះហ្ន៎ رحمہ اللہ មានព្រះបន្ទូលថា៖ "បរិភោគវាទៅ ។"

فَقُلْتُهَا، فَرَأَيْتُ ثُورًا سَاطِعًا، فَفَزَعْتُ مِنْهُ، فَقَالَ: مَا لَكَ - يَا مُحَمَّدُ - لَا تَأْكُلُ؟ كُلْهَا وَ لَا تَحْفَ، فَإِنَّ ذَلِكَ النُّورَ لِلْمَنْصُورَةِ فِي السَّمَاءِ، وَ هِيَ فِي الْأَرْضِ فَاطِمَةُ.

ខ្ញុំ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ក៏បានបំបែកផ្លែប៉ោមនោះ ខ្ញុំ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم បានឃើញរស្មីចែងចាំងឡើង ។ យ៉ូបរអ៊ូល عليها السلام មានវចនៈថា៖ "មូហ្នាំម៉ាដូ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم អើយ ព្រះអង្គ عليها السلام កើតអ្វី ម្តេចព្រះអង្គ عليها السلام មិនសោយផ្លែប៉ោមនោះ? នោះគឺរស្មីរបស់អាល់-ម៉ាន់ស្វ៊ីរ៉េ (បុគ្គលទទួលជំនួយ) នៅលើមេឃ ចំណែកនៅលើផែនដីវិញអាល់-ម៉ាន់ស្វ៊ីរ៉េ ក៏នោះគឺហ្វាទ្និម៉ាសូ عليها السلام ។"

قُلْتُ: حَبِيبِي جِبْرِئِيلُ، وَ لَمْ سُمِّيَتْ فِي السَّمَاءِ الْمَنْصُورَةُ، وَ فِي الْأَرْضِ فَاطِمَةُ لِأَنَّهَا فَطَمَتْ شِبَعَةَهَا مِنَ النَّارِ، وَ فَطَمَ أَعْدَاؤُهَا مِنْ حَبِيبِهَا،

ខ្ញុំ បាន ថា: "យ៉ូប រ៉េអ៊ីល ជា ទី ស្រឡាញ់ របស់ ទូល បង្គំ អើយ ហេតុ អ្វី គេ ហៅ ព្រះ នាង ថា អា ល-ម៉ាន់ ស្ទ្រី វ៉េ: ត្នី នៅ លើ មេ យ ហៅ ព្រះ នាង ថា ហ្វា ទ្វី ម៉ា ស្នុ នៅ លើ ផែន ដី ?" យ៉ូប រ៉េអ៊ីល មាន រចនា: ថា: "គេ ហៅ ព្រះ នាង ថា ហ្វា ទ្វី ម៉ា ស្នុ នៅ លើ ផែន ដី ពី ព្រោះ ព្រះ នាង យក ចេញ (فَطَمَ) ពី ភ្លើង នរក ស្ទី អុស្តុ របស់ ព្រះ នាង ព្រះ នាង ដក ចេញ ពី សេចក្តី ស្រឡាញ់ របស់ ព្រះ នាង ពួក សត្រូវ របស់ ព្រះ នាង ។"

و هِيَ فِي السَّمَاءِ الْمَنْصُورَةُ، وَ ذَلِكَ قَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ: " وَ يَوْمَئِذٍ يُفْرَخُ الْمُؤْمِنُونَ * بِنَصْرِ اللَّهِ " يَعْنِي نَصْرَ اللَّهِ لِمَجِيئِهَا. ** (البرهان في تفسير القرآن , الجزء ٤ , الصفحة ٣٣٧ ؛ معاني الأخبار: ٥٣/٣٩٦)

នៅ លើ មេ យ ព្រះ នាង គឺ អា ល-ម៉ាន់ ស្ទ្រី វ៉េ: ត្នី នេះ គឺ ព្រះ បន្ទូល ព្រះ ដ៏ មាន ព្រះ មហិទ្ធិ បូ ទ្វី ព្រះ ដ៏ មហា រុង រឿង [៣០:៤] ថ្ងៃ នោះ អ្នក មាន សទ្ធា ទ្រុះ ថ្លានឹង សប្បាយ រីក រាយ [៣០:៥] ដោយ មាន ជំនួយ ពី អល់ ឡោះ ហ្វី មាន ន័យ ថា ជំនួយ របស់ អល់ ឡោះ ហ្វី មក លើ បណ្តា អ្នក ដែល ស្រឡាញ់ ព្រះ នាង ។ (معاني الأخبار)

يَعْلَمُونَ ظَهْرًا مِّنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ غٰفِلُونَ ﴿٧﴾

៧. ពួក គេ ស្គាល់ តែ អាការៈ ក្រៅ នៃ ជីវិត លោកិយ តែ ពួក គេ មិន យក ចិត្ត ទុក ដាក់ នឹង លោក មុខ ទេ ។

أَوْ لَمْ يَتَفَكَّرُوا فِي أَنفُسِهِمْ ۗ مَا خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى ۗ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ بِلِقَائِ رَبِّهِمْ لَكٰفِرُونَ ﴿٨﴾

៨. ពួក គេ មិន ពិចារណា ក្នុង ខ្លួន ពួក គេ ទេ ឬ ? អល់ ឡោះ ហ្វី មិន បាន បង្កើត មេ យ ដី និង អ្វីៗ ដែល មាន នៅ ចន្លោះ ទាំង ពីរ នោះ មក ដោយ អ្វី ផ្សេង ពី ដោយ ព្រះ សច្ច ធម៌ ទេ (ដោយ មាន គោល ដៅ មាន ហេតុ ផល) ដោយ មាន កាល កំណត់ ជា ស្រេច ។ មនុស្ស ភាគ ច្រើន មិន ជឿ ថា នឹង បាន ជួប ព្រះ ម្ចាស់ ខ្លួន ទេ ។

أَوْ لَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۗ كَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَأَثَارُوا الْأَرْضَ وَعَمَرُوهَا أَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوهَا وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ ۗ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلٰكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٩﴾

៩. ពួក គេ មិន បាន ចរ ត្រាច់ លើ ផែន ដី ទេ ឬ ដើម្បី នឹង បាន ឃើញ ថា អវសាន របស់ ជន សម័យ មុន ពួក គេ នោះ យ៉ាង ម៉េច ខ្លះ ? ពួក គេ (ជន សម័យ មុន) មាន ឥទ្ធិពល ជាង ពួក គេ ពួក គេ បាន ដឹក ដី បាន សាង សង់ លើ ដី ច្រើន ជាង ពួក គេ បាន សាង សង់ ទៅ ទៀត ។ ព្រះ សាសនៈ ទូត របស់ ពួក គេ បាន មក រក ពួក គេ ជា មួយ ភ័ស្តុតាង ជាក់ ច្បាស់ ។ ពុំ មែន អល់ ឡោះ ហ្វី ទេ ដែល បាន ប្រព្រឹត្ត ដោយ អយុត្តិធម៌ លើ ពួក គេ នោះ ពួក គេ ទេ ដែល បាន ប្រព្រឹត្ត ដោយ អយុត្តិធម៌ លើ ខ្លួន ឯង ។

ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةَ الَّذِينَ أَسَاءُوا السُّؤَىٰ أَنْ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَكَانُوا بِهَا يَسْتَهْزِءُونَ ﴿١٠﴾

១០. អវសានរបស់ពួកប្រព្រឹត្តិអាក្រក់នោះ[ជាលទ្ធផល]អប្រិយបំផុត ព្រោះតែពួកគេបានបដិសេធព្រះសញ្ញាអស់ឡោះហ្ន៎ បានចំអកឲ្យព្រះសញ្ញាទាំងនោះ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ៧-១០

1. فِي كِتَابِ الْخِصَالِ: وَ سُئِلَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى: "أَوْ لَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ" فَقَالَ: مَعْنَاهُ أَوْ لَمْ يَنْظُرُوا فِي الْقُرْآنِ. (تفسير نور الثقلين , الجزء ٤ , الصفحة ١٧٠)

1. នៅក្នុងសាត្រា អាល់-យីស្វល់ គេបានសួរអាល់-ស្វីឌីក្តិ ^{صلوات الله عليه والسلم} អំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ ^{تعالى} [៣០:៩] ពួកគេមិនបានចរត្រាច់លើផែនដីទេឬ ។ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلم} មានវចនៈថា៖ "អត្ថន័យរបស់វាគឺ៖ "ពួកអ្នកមិនមើលក្នុងគ្រូអានទេ ?" (تفسير نور الثقلين ٣٠ ហ្វាឌីស្ត្រ ៨)

2. فِي مَجْمَعِ الْبَيَانِ: وَ سُئِلَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنْ قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا" فَقَالَ: الرَّجْرَجُ وَ النَّجْمُ. (تفسير نور الثقلين , الجزء ٤ , الصفحة ١٧٠)

2**. នៅក្នុង[សាត្រា]ម៉ាតូម៉ាក្តិ អាល់-បាយ៉ាន គេបានសួរ អាធិ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه والسلم} អំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ ^{تعالى} [៣០:៧] ពួកគេស្គាល់តែអាការៈក្រៅនៃជីវិតលោកិយ ។ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلم} មានវចនៈថា៖ "ស្វាយ្យារ (ប្រផ្នូលល្អនិងប្រផ្នូលអាក្រក់តាមរយៈសត្វស្លាប) និងផ្កាយ ។

3. عَنْهُ عَنْ حَمَادِ بْنِ عَمْرٍو النَّصْبِيِّ عَنِ السَّرِيِّ بْنِ خَالِدٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنْ أَبِيهِ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ قَالَ: قَالَ لِعَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَا عَلِيُّ أَنْتَ مَعَ الْحَقِّ وَ الْحَقُّ مَعَكَ. (المحاسن , الجزء ١ , الصفحة ١٦)

3**. [...] ទទួលបានមកពី អាល់-សារី ប៊ិន ខ្លីលិដូដែលបានរាយការណ៍តមកពី អាធិ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎ តមកពីព្រះបុព្វការី ^{عليهم} ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلم} តមកពីព្រះសាស្តា ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ដែលបានប្រាប់អាលី ^{صلوات الله عليه والسلم} ថា៖ "អាលី អើយ អ្នក ^{صلوات الله عليه والسلم} នៅជាប់ជាមួយព្រះសច្ចធម៌ ព្រះសច្ចធម៌នៅជាប់ជាមួយអ្នក ^{صلوات الله عليه والسلم} ។" (អាល់-ម៉ាហ្គាស៊ីន)

4. قَالَ: حَدَّثَنَا أَبِي رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ أَحْسَنَ الْمُؤَدَّبِ قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ عَلِيٍّ الْأَصْفَهَانِيُّ عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ مُحَمَّدٍ التَّقْفِيِّ قَالَ: حَدَّثَنِي جَعْفَرُ بْنُ أَحْسَنِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُوسَى الْعَبْسِيِّ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ عَلِيٍّ السُّلَمِيِّ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَقِيلٍ

4**. ...លោកបានថាឪពុកខ្ញុំបានតំណាលប្រាប់យើងតមកពី អាប់ខុលឡោះហ្ន៎ ប៊ិន អាល់-ហ្គាសាន់ អាល់-មូអាឌីប តមកពី អាល់-ម៉ាដូ ប៊ិន អាលី អាល់-អាស្វ័ហ្វាហ្វានី តមកពី អ៊ីបរហ្វីម ប៊ិន មូហ្គាម៉ាដូ អាល់-ស្វាត្តិហ្វី តមកពី យ៉ាក្តិហ្វារ ប៊ិន អាល់-ហ្គាសាន់ ប៊ិន អាប់ខុលឡោះហ្ន៎ ប៊ិន មូសា អាល់-អាប់ស៊ី តមកពី មូហ្គាម៉ាដូ ប៊ិន អាលី អាល់-ស្វីឡាមី តមកពី អាប់ខុលឡោះហ្ន៎ ប៊ិន មូហ្គាម៉ាដូ ប៊ិន អុត្តិល

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْأَنْصَارِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ فِي عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ خِصَالٌ لَوْ كَانَتْ وَاحِدَةً مِنْهَا فِي جَمِيعِ النَّاسِ لَأَكْتَفَوْا بِهَا فَضْلًا

តមកពី យ៉ាហ្ស៊ែរ ប៊ីន អាហ្គុលឡេ:ប្តី អាស់-អាស៊ីដ្រី ដែលបានរាយការណ៍ថាខ្ញុំបានឮព្រះសាសនៈ ទូត មានព្រះវចនៈអំពីអាស៊ីដ្រី រឿងគុណសម្បត្តិទាំងឡាយ ថាបើគុណសម្បត្តិណាមួយ ក្នុង ចំណោមគុណសម្បត្តិទាំងនេះ បានទៅមនុស្សទាំងអស់ វាជាគុណសម្បត្តិដែលគ្រប់គ្រាន់ណាស់ សម្រាប់ពួកគេ ។

مِنْهَا قَوْلُهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ... عَلِيٍّ مَعَ الْحَقِّ وَ الْحَقُّ مَعَ عَلِيٍّ لَا يَفْتَرِقَانِ حَتَّى يَرِدَا عَلَيَّ الْخَوْضَ (بشارة المصطفى لشيعته المرتضى , الجزء ١ , الصفحة ١٩)

នេះគឺព្រះវចនៈព្រះអង្គ អំពីគុណសម្បត្តិទាំងនេះ៖ "អាស៊ីដ្រី នៅជាប់ជាមួយព្រះសច្ចធម៌ ព្រះ សច្ចធម៌នៅជាប់ជាមួយអាស៊ីដ្រី ។ ទាំងពីរនឹងមិនបែកពីគ្នាទេ លុះត្រាបានត្រឡប់មករកខ្ញុំ នៅឯក្បាលទឹក (ឬអណ្តូងទឹក)... (بشارة المصطفى لشيعته المرتضى)

5** . قَالَ وَ سَمِعْتُهُ يَقُولُ: كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كُلِّهَا فِي بَطْنِ الْقُرْآنِ أَنْ كَذَّبُوا بِالْأَوْصِيَاءِ كُلِّهِمْ. (تفسير القمي , الجزء ١ , الصفحة ١٩٩)

5** . លោក (គឺអ្នកអធិប្បាយ) មានប្រសាសន៍ថាខ្ញុំបានឮព្រះអង្គ មាន (គឺ អាថ្នី យ៉ាក្តុហ្សារ) មាន វចនៈថា៖ "ពួកគេប្រកែកសញ្ញាទាំងអស់របស់យើង នៅក្នុងអត្ថន័យក្នុងរបស់គួរអាន ។ ពួកគេ ប្រកែកបណ្តាអ្នកស្នងទាំងអស់របស់យើង" (تفسير القمي)

6** . و قال علي بن إبراهيم: ... الآيات: أمير المؤمنين و الأئمة (عليهم السلام)، و الدليل على ذلك قول أمير المؤمنين (عليه السلام): «ما لله آية أكبر مني». (البرهان في تفسير القرآن , الجزء ٣ , الصفحة ١٥ ؛ تفسير القمي ١:٣٠٩)

6** . អាស៊ីដ្រី ប៊ីន អ៊ីបរហ្គីមមានប្រសាសន៍ថា៖ "សញ្ញាគឺអាមីរុល-មុមីនីនីន និងអ៊ីម៉ា ។ ភ័ស្តុតាង បញ្ជាក់រឿងនេះគឺសម្តីរបស់អាមីរុល-មុមីនីនីន គឺ៖ "មិនមានសញ្ញាណាមួយរបស់អស់ឡេ:ប្តី ធំ ជាងខ្ញុំ ទេ !" (تفسير القمي)

7** . مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي عَمْرٍ، أَوْ عَمْرٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْفَضِيلِ، عَنْ أَبِي حَمْرَةَ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: ... كَانَ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ (صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ) يَقُولُ: مَا لِلَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ آيَةٌ هِيَ أَكْبَرُ مِنِّي، وَ لَا لِلَّهِ مِنْ نَبَأٍ أَكْبَرُ مِنِّي. (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٤ : صفحة ٢٣٧ ؛ الكافي ١:٣/١٦١)

7** . មូហ្គាំម៉ាដូ ប៊ីន យ៉ាក្តុហ្សារមានប្រសាសន៍តមកពីមូហ្គាំម៉ាដូ ប៊ីន យ៉ាស្តុយ៉ា តមកពី អាស៊ីដ្រី ប៊ីន មូហ្គាំម៉ាដូ តមកពី មូហ្គាំម៉ាដូ ប៊ីន អាថ្នី អ៊ីម៉ែរ ឬ ម្នាក់ទៀត តមកពី មូហ្គាំម៉ាដូ ប៊ីន អាស់-ហ្វ្លុយ័ល តមកពី អាថ្នី ហ្វាស្តាសូ តមកពី អាថ្នី យ៉ាក្តុហ្សារ ដែលមានវចនៈថា អាមីរុល-មុមីនីនីន មានវចនៈ ថា៖ "មិនមាន "ព្រះសញ្ញា" របស់អស់ឡេ:ប្តី ណាមួយធំជាងខ្ញុំ ហើយក៏មិនមានព្រះដំណឹង

ណាមួយធំជាងខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام ទេដែរ!" (អាស់-កាហ្វី)

اللَّهُ يَبْدُوُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿١١﴾

១១. អស់ឡោះហ្ន៎បានចាប់ផ្តើមបង្កើត (សព្វសារពើ) បន្ទាប់មកព្រះអង្គនឹងបង្កើតសាឡើងវិញ ។ បន្ទាប់មកពួកអ្នកនឹងត្រឡប់ទៅឯព្រះអង្គវិញ ។

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُبْلِسُ الْمُجْرِمُونَ ﴿١٢﴾

១២. ថ្ងៃដែលម៉ោង (ថ្ងៃគឺយ៉ាម៉ាស៊ូ) នឹងកើតមានឡើង ជនឧក្រិដ្ឋ [ពួកគោរពបូជាបបដិមា ។ ល ។ ដោយសារអំពើទុច្ចរិតដោយចេតនារបស់ពួកគេ...] នឹងអស់សង្ឃឹម [សោកសៅ និងស្រឡាំងកាំង]

وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ مِّنْ شُرَكَائِهِمْ شُفَعَاءُ وَكَانُوا بِشُرَكَائِهِمْ كَافِرِينَ ﴿١٣﴾

១៣. ពួកគេនឹងពុំមានអ្នកណាមួយជួយធ្វើអន្តរាគមន៍ឲ្យឡើយ ក្នុងចំណោមដៃគូពួកគេ[ដែលពួកគេ បានយកមកបូករួមហ៊ុនហាយជាមួយអស់ឡោះហ្ន៎]នោះ ។ ពួកគេនឹងប្រានចោលបណ្តាដៃគូពួក គេ ។

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُومِئِدِ يَتَفَرَّقُونَ ﴿١٤﴾

១៤. ថ្ងៃដែលម៉ោង (ថ្ងៃគឺយ៉ាម៉ាស៊ូ) នឹងកើតមានឡើង ថ្ងៃនោះពួកគេនឹងបែកគ្នា ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ូ ១១-១៤

1. فِي كِتَابِ الْخِصَالِ عَنْ عَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: تَقُومُ السَّاعَةُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ بَيْنَ صَلَاةِ الظُّهْرِ وَ الْعَصْرِ. (تفسير نور الثقلين , الجزء ٤ , الصفحة ١٧١)

1. នៅក្នុងសាត្រា អាស់-យីស្វ័ល ទទួលបានមកពីអ្នក صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថាវិស្វលុលឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه وآله មានព្រះវចនៈថា៖ "ម៉ោងនឹងកើតមានឡើងក្នុងថ្ងៃសុក្រ ត្រង់ចន្លោះស្នំឡាតុស្នំហ្ន៎រ និង អាស្សារ ។" (تفسير نور الثقلين វគ្គ ៣០ ហ្វាឌីស្ត្រ ៩)

2. وَعَنْ أَبِي لُبَابَةَ بْنِ عَبْدِ الْمُنْدَرِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِنَّ يَوْمَ الْجُمُعَةِ سَيُّدُ الْأَيَّامِ إِلَى قَوْلِهِ: وَ مَا مِنْ مَلِكٍ مُّقْرَبٍ وَ لَا سَمَاءٍ وَ لَا أَرْضٍ وَ لَا رِيَّاحٍ وَ لَا جِبَالٍ وَ لَا بَرٍّ وَ لَا بَحْرٍ إِلَّا وَ هُنَّ يَشْفَعْنَ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ أَنْ تَقُومَ فِيهِ السَّاعَةُ. (تفسير نور الثقلين , الجزء ٤ , الصفحة ١٧١)

2. ទទួលបានពី អាហ្វិ ឡាបាបាស៊ូ ប៊ីន អាប៊ុនខុល-មុនសៀវដែលបានថា វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه وآله មាន ព្រះវចនៈថា៖ "ថ្ងៃសុក្រជាមេរបស់ថ្ងៃទាំងឡាយ" រហូតដល់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله មានព្រះវចនៈថា៖ "ទេវតាជំនិត មេឃ ដី ខ្យល់ ភ្នំ ដីគោក និងសមុទ្រសុទ្ធតែអាណិតថ្ងៃសុក្រ ព្រោះម៉ោងនឹងកើតមានឡើងក្នុងថ្ងៃ

18: 1" (تفسير نور الثقلين) ១១១ ហ្គា ១១១

3** . وَ عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنِ مُوسَى النَّوْفَلِيُّ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ زَكْرِيَّا الْمُؤَصِّلِيِّ، عَنْ جَابِرِ الْجَعْفِيِّ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ (عَلَيْهِمُ السَّلَامُ): «أَنَّ النَّبِيَّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) قَالَ لِعَلِيِّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): يَا عَلِيُّ، ... وَ الْمُجْرِمُونَ هُمُ الْمُنْكَرُونَ لَوْلَا تَيْتِكَ...» (الرهان في تفسير القرآن الجزء : ٥ : صفحة : ٥٣٠ ؛ تأويل الآيات (٢:٩/٧٣٨)

3** . លោកមានប្រសាសន៍ថាអាស់ម៉ាដូ ប៊ិន មូហ្គាម៉ាដូ ប៊ិន មូសា អាល់-ណាហ្វាលី បានតំណាលប្រាប់យើងតមកពីមូហ្គាម៉ាដូ ប៊ិន អាប់ខុលឡោះហ្គា តមកពីឪពុកលោក តមកពីអាល់-ហ្គាសាន់ ប៊ិន ម៉ាស្តុប តមកពី ស្វាការីយ៉ា អាល់-ម៉ោស្តុលី តមកពី យ៉ាហ្ស៊ែរ អាល់-យូស្វ័ហ្គាដែលមានប្រសាសន៍ថា អាហ្វិ យ៉ាហ្គុហ្គារ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈតមកពីព្រះបិតា ^{صلوات الله عليه والسلام} ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} តមកពីព្រះអយ្យកោ ^{صلوات الله عليه والسلام} ព្រះអង្គ ថា៖ "ព្រះសាស្តា ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} មានព្រះវចនៈប្រាប់អាលី ^{صلوات الله عليه والسلام} ថា៖ "អាលី ^{صلوات الله عليه والسلام} អឺយ ជនឧក្រិដ្ឋគឺជនដែលបដិសេធវីឡាយ៉ាស្តុអ្នក ^{صلوات الله عليه والسلام} 1" (អាល់-ប៊ូរហ្គាន ជុំទី ៥ ហ្គា ១១១ ៥៣០)

فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَهُمْ فِي رَوْضَةٍ يُحْبَرُونَ ﴿١٥﴾

១៥. ជនណាដែលមានសទ្ធានិងធ្វើអំពើល្អ [ផ្តល់គុណប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនឯង ដល់សង្គមមនុស្ស និងប្រព្រឹត្តដើម្បីអស់ឡោះហ្គា] គេនឹងឲ្យជននោះនៅក្នុងសួនសួគ៌ សោយសុខ ។

وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ فَأُولَٰئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ﴿١٦﴾

១៦. រីឯជនណាដែលបដិសេធសទ្ធា ដែលបានបដិសេធបណ្តាព្រះសញ្ញាយើងនិងការបានជួបលោកមុខ ជនទាំងនោះនឹងត្រូវនាំខ្លួនទៅរកទណ្ឌកម្ម ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស្តុ ១៥-១៦

1. فِي مَجْمَعِ الْبَنَانِ: «فِي رَوْضَةٍ يُحْبَرُونَ» قِيلَ: يُلَدِّدُونَ بِالسَّمَاعِ عَنْ يَحْيَى بْنِ أَبِي كَثِيرٍ الْأَوْزَاعِيِّ أَحْبَرَنَا أَبُو الْحَسَنِ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ أَحْمَدَ الْبَيْهَقِيُّ قَالَ: أَحْبَرَنَا جَدِّي الْإِمَامُ أَبُو بَكْرٍ أَحْمَدُ بْنُ الْحُسَيْنِ الْبَيْهَقِيُّ قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو سَعِيدٍ عَبْدُ الْمَلِكِ بْنُ أَبِي عُثْمَانَ الرَّاهِدِيُّ قَالَ: أَحْبَرَنَا أَبُو الْحُسَيْنِ عَلِيُّ بْنُ بُنْدَارٍ قَالَ: أَحْبَرَنَا جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ الْحَسَنِ الْقُرْبَائِيُّ قَالَ: حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ الدِّمَشْقِيُّ قَالَ حَدَّثَنَا خَالِدُ بْنُ يَزِيدَ بْنِ أَبِي مَالِكٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ خَالِدِ بْنِ مَعْدَانَ عَنْ أَبِي أَمَامَةَ الْبَاهِلِيِّ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ قَالَ: "مَا مِنْ عَبْدٍ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ إِلَّا وَ يَجْلِسُ عِنْدَ رَأْسِهِ وَ عِنْدَ رِجْلَيْهِ ثِنْتَانِ مِنَ الْخُورِ الْعَيْنِ تُغَيَّبَانِهِ بِأَحْسَنِ صَوْتِ سَمْعَةِ الْإِنْسِ وَ الْحَيْثُ، وَ لَيْسَ بِمِزْمَارِ الشَّيْطَانِ، وَ لَكِنْ بِتَمَجِيدِ اللَّهِ وَ تَقْدِيرِهِ. (تفسير نور الثقلين , الجزء ٤ , الصفحة ١٧١)

1. ទទួលបានពី អាហ្វិ អ៊ូម៉ាម៉ាស្តុ អាល់-បាហ្គីលីដែលទទួលបានពីវិស្វលុលឡោះហ្គា ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានព្រះវចនៈអំពី [៣០:១៥] គេនឹងឲ្យជនទាំងនោះនៅក្នុងសួនសួគ៌ សោយសុខ ថា៖ "បារទាំងឡាយដែលនឹងបានចូលឋានសួគ៌សុទ្ធតែមាននារីសួគ៌ពីរនាក់អង្គុយក្បែរក្បាលបារនោះ និងក្បែរជើងបារនោះ ច្រៀងឲ្យបារនោះស្តាប់ដោយសម្លេងពីរោះជាទីបំផុត ដែលពុំមានមនុស្សលោកនិងយ្ទីនណាមួយធ្លាប់

បានព្រឹមនឡើយ ។ មិនមែនដោយខ្លួនស្មៃតួន^ﷺទេ តែដោយការលើកតម្កើងអស់ឡោះហ្គា^ﷺ និង ដោយការសរសើរព្រះសន្តភាពព្រះអង្គ^ﷺ ។" (تفسير نور التقلين ٢٣٠ ហ្សាឌីស្ត្រ ១៣)

فَسُبْحَانَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ تُصْبِحُونَ ﴿٧﴾

១៧. ដូច្នោះចូរពួកអ្នកសម្តែងថោមនាការដល់អស់ឡោះហ្គា ពេលពួកអ្នកបានដល់ពេលល្ងាចនិងបាន ដល់ពេលព្រឹក ។

عَشِيًّا ١ មានន័យថា ស្រ្តីឡាត់ម៉ាក្រឹប និង ស្រ្តីឡាត់អ៊ីស្តាអ៊ី ។ ١ មានន័យថា ស្រ្តីឡាត់ស្រ្តីចុះហ្គា ។ ١ មានន័យថាស្រ្តីឡាត់ អ៊ុស្តា ។ ١ មានន័យថា ស្រ្តីឡាត់ស្រ្តីហ្គា ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៧

1. إِبْنُ بَابُوَيْهٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ مَاجِيلَوَيْهِ، عَنْ عَمِّهِ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي الْقَاسِمِ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ، عَنْ أَبِي الْحَسَنِ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ الْبَرْقِيِّ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَبَلَةَ، عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ عَمَّارٍ، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، عَنْ آبَائِهِ، عَنْ جَدِّهِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِمَا السَّلَامُ)، قَالَ: «جَاءَ نَفَرٌ مِنَ الْيَهُودِ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ)، فَسَأَلَهُ أَعْلَهُمْ عَنْ مَسَائِلَ، فَكَانَ فِيمَا سَأَلَهُ، [أَنْ] قَالَ: أَحْبَبْتُ عَنِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ، لِأَيِّ شَيْءٍ فَرَضَ هَذِهِ الْحُمْسَ صَلَوَاتٍ، فِي خَمْسِ مَوَاقِيَتٍ عَلَى أُمَّتِكَ، فِي سَاعَاتِ اللَّيْلِ وَ النَّهَارِ؟

១. [...] ទទួលបានពី អាល់-ហ្សាសាន់ ប៊ិន អ្នកបំប្លែងឡោះហ្គាដែលទទួលបានមកពីដួនតាលោកដែល ទទួលបានមកពីព្រះអយ្យកោ^ﷺ លោក អាល់-ហ្សាសាន់^ﷺ ប៊ិន អ្នកបំប្លែង^ﷺ ប៊ិន អាប៊ូ ត្រីលីប^ﷺ ដែល មានវចនៈថា៖ "ពួកយ៉ាហ្គីឌីច្រើននាក់បានមកជួបរស្មីលុលឡោះហ្គា^ﷺ ។ ពួកគេបានសួរព្រះអង្គ^ﷺ ចង់ដឹងរឿងមួយ ។ ក្នុងចំណោមសំណួរទាំងនោះមាន៖ "សូមលោក^ﷺ ប្រាប់ខ្ញុំអំពីអស់ឡោះហ្គា^ﷺ ម្តេច បានជាព្រះអង្គ^ﷺ តម្រូវឲ្យមាននមស្តារ ទាំងប្រាំនេះក្នុងប្រាំពេលមកលើសហគមន៍លោក^ﷺ ក្នុងពេល យប់និងពេលថ្ងៃ ?" -រឿងស្រ្តីឡាត់ទាំង 5 [៣០:១៧] ។

فَقَالَ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آله) : إِنَّ الشَّمْسَ عِنْدَ الرُّوَالِ لَهَا حَلَقَةٌ تَدْخُلُ فِيهَا، فَإِذَا دَخَلَتْ فِيهَا زَالَتِ الشَّمْسُ فَيَسْبِحُ كُلُّ شَيْءٍ دُونَ الْعَرْشِ بِحَمْدِ رَبِّي جَلَّ جَلَالُهُ، وَ هِيَ السَّاعَةُ الَّتِي يُصَلِّي عَلَيَّ فِيهَا رَبِّي، فَفَرَضَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ عَلَيَّ وَ عَلَى أُمَّتِي فِيهَا الصَّلَاةَ، وَ قَالَ: "أَقِمِ الصَّلَاةَ لِدُلُوكِ الشَّمْسِ إِلَى غَسَقِ اللَّيْلِ"، وَ هِيَ السَّاعَةُ الَّتِي يُؤْتَى فِيهَا بِحَمْدِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ، فَمَا مِنْ مُؤْمِنٍ يُؤَافِقُ تِلْكَ السَّاعَةَ أَنْ يَكُونَ سَاجِدًا، أَوْ رَاكِعًا، أَوْ قَائِمًا، إِلَّا حَرَّمَ اللَّهُ جَسَدَهُ عَلَى النَّارِ.

ព្រះសាស្តា^ﷺ មានព្រះវចនៈថា៖ "ពេលថ្ងៃចេញមកកាន់អាកាស ពេលវាលិច វានឹងបានមួយជុំ ។ ដូច្នោះពេលថ្ងៃ បានមកដល់ជុំនោះ វានឹងលិច ។ ដូច្នោះសព្វសារពើនៅក្រោមព្រះរាជបល្ល័ង្កលើកតម្កើង ព្រះម្ចាស់^ﷺ ខ្ញុំ^ﷺ ។ នេះគឺពេលដែលគេគោរពសក្ការៈព្រះម្ចាស់^ﷺ របស់ខ្ញុំ^ﷺ ដែរ ។ ដូច្នោះឯងបានជា ព្រះម្ចាស់^ﷺ ខ្ញុំ^ﷺ តម្រូវឲ្យខ្ញុំ^ﷺ និងសហគមន៍ខ្ញុំ^ﷺ ធ្វើនមស្តារក្នុងពេលនេះ ថា៖ [១៧:៧៨] ចូរអ្នកធ្វើ នមស្តារពេលថ្ងៃជ្រេវហួតដល់ពេលងងឹតនៃពេលយប់ ។ ហើយនេះគឺពេលដែលគេនឹងនាំឋាននរកមក

ក្នុងថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។ ដូច្នោះអ្នកមានសទ្ធាទាំងឡាយដែលបានក្រាបប្រណិទតបំភ័ន្ត ដែលបានលំឱនកាយ ឬឈរនោះ អស់ឡោះហ្ន៎ រឺងហាមខ្លួនពួកគេមិនឲ្យភ្លើងនរកពាល់ទេ ។

وَأَمَّا صَلَاةُ الْعَصْرِ، فَهِيَ السَّاعَةُ الَّتِي أَكَلَ فِيهَا آدَمُ مِنَ الشَّجَرَةِ فَأَخْرَجَهُ اللَّهُ مِنَ الْجَنَّةِ، فَأَمَرَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ دُرَيْتَهُ بِهَذِهِ الصَّلَاةِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ، وَ اخْتَارَهَا لِأُمَّتِي، فَهِيَ مِنْ أَحَبِّ الصَّلَوَاتِ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ، وَ أَوْصَانِي أَنْ أَحْفَظَهَا مِنْ بَيْنِ الصَّلَوَاتِ.

ចំណែកឯនមស្ការថ្ងៃរអាស្វារ (ថ្ងៃរសៀល) វិញ នោះគឺពេលដែលអាដាំ បានសោយដើមឈើ នោះ ។ ដូច្នោះ អស់ឡោះហ្ន៎ បានបណ្តេញព្រះអង្គ ចេញពីឋានសួគ៌ ហើយព្រះអង្គ បានបញ្ជាឲ្យ បណ្តាកូនចៅអាដាំ បំពេញនមស្ការនេះរហូតដល់ថ្ងៃជំនុំជម្រះ ហើយព្រះអង្គ បានជ្រើសយក នមស្ការនេះឲ្យសហគមន៍ខ្ញុំ ។ នេះគឺនមស្ការជាទីស្រឡាញ់លើសគេសម្រាប់អស់ឡោះហ្ន៎ ហើយ ព្រះអង្គ បានប្រាប់ខ្ញុំ ថាឲ្យខ្ញុំ រក្សាវា ក្នុងចំណោមនមស្ការទាំងឡាយ ។

وَأَمَّا صَلَاةُ الْمَغْرِبِ، فَهِيَ السَّاعَةُ الَّتِي تَابَ اللَّهُ عَلَيَّ عَزَّ وَجَلَّ فِيهَا عَلَى آدَمَ، وَ كَانَ بَيْنَ مَا أَكَلَ مِنَ الشَّجَرَةِ وَ بَيْنَ مَا تَابَ اللَّهُ عَلَيَّ ثَلَاثُ مِائَةِ سَنَةٍ مِنْ أَيَّامِ الدُّنْيَا، وَ فِي أَيَّامِ الْآخِرَةِ يَوْمَ كَالْفِ سَنَةٍ مَا بَيْنَ الْعَصْرِ وَ الْعِشَاءِ، فَصَلَّى آدَمُ ثَلَاثَ رَكَعَاتٍ: رَكَعَةً لِحَطِيبَتَيْهِ، وَ رَكَعَةً لِحَطِيبَةِ حَوَاءَ، وَ رَكَعَةً لِتَوْبَتِهِ،

ចំណែកឯនមស្ការម៉ាក្រិប (ព្រលប់វិញ) នោះគឺពេលដែលអស់ឡោះហ្ន៎ បានបែរមករកអាដាំ ដោយព្រះមេត្តាប្រណី ។ មានរយៈពេលបីរយឆ្នាំនៃលោកនេះរវាងកាលអាដាំ បានសោយដើមឈើនោះនិងពេលអស់ឡោះហ្ន៎ បានបែរមករកព្រះអង្គ ដោយសេចក្តីមេត្តា ប្រណី ។ នាលោកមុខ មួយថ្ងៃដូចមួយពាន់ឆ្នាំរវាងពេលរសៀល (العصر) និងយប់ងងឹត (العشاء) ។ អាដាំ បានបំពេញនមស្ការបីរក់អុត មួយរក់អុតសម្រាប់កំហុសព្រះអង្គ មួយរក់អុតសម្រាប់កំហុស របស់ហ្វារ៉ាអ៊ី មួយរក់អុតសម្រាប់ការភ្ញាក់រលឹកកំហុសសូមស្មារលាចំពោះអស់ឡោះហ្ន៎ ។

فَأَفْتَرَضَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ هَذِهِ الرُّكَعَاتِ الثَّلَاثَ عَلَى أُمَّتِي، وَ هِيَ السَّاعَةُ الَّتِي يُسْتَجَابُ فِيهَا الدُّعَاءُ، فَوَعَدَنِي رَبِّي عَزَّ وَجَلَّ أَنْ يَسْتَجِيبَ لِمَنْ دَعَاهُ فِيهَا، وَ هِيَ الصَّلَاةُ الَّتِي أَمَرَنِي بِهَا رَبِّي فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَجَلَّ: "فَسُبْحَانَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَ حِينَ تُصْبِحُونَ".

ដូច្នោះអស់ឡោះហ្ន៎ បានតម្រូវឲ្យមាននមស្ការទាំងនេះមកលើសហគមន៍ខ្ញុំ ហើយនេះគឺពេលដែល ព្រះអង្គ ឆ្លើយតបការបូងសូង ។ ព្រះម្ចាស់ បានសន្យាខ្ញុំ ថាព្រះអង្គ រឺងឆ្លើយតបអ្នកណា ដែលបូងសូង ។ ហើយនេះគឺនមស្ការដែលព្រះម្ចាស់ បានបញ្ជាមកលើខ្ញុំ ដោយមានព្រះ បន្ទូលថា [៣០:១៧] ដូច្នោះចូរពួកអ្នកសម្តែងថាមនាការដល់អស់ឡោះហ្ន៎ ពេលពួកអ្នកបានដល់ពេល ល្ងាចនិងបានដល់ពេលព្រឹក ។"

وَأَمَّا صَلَاةُ الْعِشَاءِ الْآخِرَةِ، فَإِنَّ لِلْمَقْبَرِ ظُلْمَةً، وَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ ظُلْمَةً، فَأَمَرَنِي اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَ أُمَّتِي بِهَذِهِ الصَّلَاةِ فِي ذَلِكَ الْوَقْتِ لِتُنَوِّرَ الْقُبُورَ، وَ لِتُعْطِنِي وَ أُمَّتِي النُّورَ عَلَى الصِّرَاطِ، وَ مَا مِنْ قَدِمٍ مَشَتْ إِلَى صَلَاةِ الْعَمَمَةِ إِلَّا حَرَّمَ اللَّهُ جَسَدَهَا عَلَى النَّارِ، وَ هِيَ الصَّلَاةُ الَّتِي اخْتَارَهَا اللَّهُ لِلْمُرْسَلِينَ قَبْلِي.

ចំណែកឯនមស្ការអ៊ីស្កាអ៊ី (គឺពេលយប់ឯងធីត العشاء) គឺភាពឯងធីតនៅក្នុងផ្ទះ និងភាពឯងធីតនៃថ្ងៃជំនុំ
 ជម្រះ ។ ព្រះម្ចាស់ عز وجل ខ្ញុំ عليه وآله وسلم បានបញ្ជាឲ្យខ្ញុំ عليه وآله وسلم និងសហគមន៍ខ្ញុំ عليه وآله وسلم បំពេញនមស្ការនេះ នៅក្នុងពេលនោះ
 ដើម្បីបំភ្លឺផ្ទះនិងស្ពាន ។ ជើងទាំងអស់ដែលបានឈានទៅកាន់នមស្ការក្នុងភាពឯងធីត (គឺនមស្ការពេលយប់
 ឯងធីត) សុទ្ធតែត្រូវអស់ឡោះហ្ន៎ عز وجل ហាមភ្លើងនរកប៉ះពាល់ម្ចាស់ជើងទាំងនោះ ។ នេះគឺនមស្ការដែល
 អស់ឡោះហ្ន៎ عز وجل បានជ្រើសរើសសម្រាប់ព្រះសាស្តាប្រេសិត عليه السلام ទាំងឡាយមុនខ្ញុំ عليه وآله وسلم ។"

وَأَمَّا صَلَاةُ الْفَجْرِ، فَإِنَّ الشَّمْسَ إِذَا طَلَعَتْ تَطَّلَعُ عَلَى قَرْيَةِ شَيْطَانٍ، فَأَمَرَنِي اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ أَنْ أَصَلِّيَ صَلَاةَ الْعِدَاةِ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ،
 وَ قَبْلَ أَنْ يَسْجُدَ لَهَا الْكَافِرُ، فَتَسْجُدُ أُمَّتِي لِلَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ، وَ سُرْعَتُهَا أَحَبُّ إِلَيَّ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ، وَ هِيَ الصَّلَاةُ الَّتِي تَشْهَدُهَا مَلَائِكَةُ
 اللَّيْلِ، وَ مَلَائِكَةُ النَّهَارِ. قَالَ الْيَهُودِيُّ: صَدَقْتَ، يَا مُحَمَّدُ. ** (البرهان في تفسير القرآن ، الجزء ٤ ، الصفحة ٣٣٨ ؛ علل
 الشرائع: ١/٣٣٧)

ចំណែកឯនមស្ការអាល់-ហ្វាជ្រ (ពេលមុនថ្ងៃរះ الفجر គឺស្នំឡាត្តុស្តីប៊ុះហ្ន៎) ពេលថ្ងៃលេចឡើង ស្នែកត្រូវ عليه السلام
 ក៏ងើបឡើងដែរ ។ ដូច្នោះហើយបានជាអស់ឡោះហ្ន៎ عز وجل បញ្ជាឲ្យខ្ញុំ عليه وآله وسلم បំពេញនមស្ការអាល់-ហ្វាជ្រ ពេល
 មុនថ្ងៃលេចឡើង ឲ្យបានមុនពេលពួកបដិសេធសទ្ធាក្រាបប្រណិប័តន៍វា ។ ដូច្នោះសហគមន៍ខ្ញុំ عليه وآله وسلم ក្រាប
 ប្រណិប័តន៍អស់ឡោះហ្ន៎ عز وجل ហើយប្រញាប់ផ្តាច់ព្រះហឫទ័យអស់ឡោះហ្ន៎ عز وجل ។ នេះជានមស្ការដែល
 មានទេវតាយប់និងទេវតាថ្ងៃជាសាក្សី ។ បុរសយ៉ាហ្វិឌីបានទូលថា៖ "មូហាំម៉ាដ្ន عليه وآله وسلم អ៊ីយ លោក صلوات الله عليه والسلام
 និយាយពិត ។" (علل الشرائع: 1/337)

2** . عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدَ بْنِ عِيسَى عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عِيسَى عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي حَمْرَةَ عَنْ أَبِي بَصِيرٍ
 عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: إِذَا صَلَّيْتَ الْمَغْرِبَ وَالْعِدَاةَ فَقُلْ «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ
 سَبْعَ مَرَّاتٍ فَإِنَّهُ مَنْ قَالَهَا لَمْ يُصِبْهُ جَذَامٌ وَلَا بَرَصٌ وَلَا جُنُونٌ وَلَا سَبْعُونَ نَوْعًا مِنْ أَنْوَاعِ الْبَلَاءِ

2** . មិត្តយើងច្រើននាក់[បានរាយការណ៍]តមកពី អាស្ថម៉ាដ្ន ប៊ិន មូហាំម៉ាដ្ន ប៊ិន អ៊ីសា តមកពី អាល់-
 ហ្វាជ្រ ប៊ិន សាអ៊ីដ្ន តមកពី អ៊ីស្តម៉ាន ប៊ិន អ៊ីសា តមកពី អុលី ប៊ិន ហ្វាស្តាស្ន តមកពី អាហ្វិ បាស្ត្រ្រ
 តមកពី អាហ្វិ អុប្បុលឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា៖ "ពេលលោកស្នំឡាត្តុម៉ាកុរីបនិងស្នំឡាត្តុពេល
 ព្រឹក ចូរថា៖ «ក្នុងព្រះនាមអស់ឡោះហ្ន៎ عز وجل ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។
 ឥទ្ធិពលនិងកម្លាំងពលំអាចកើតមានឡើងបានដោយសារតែអស់ឡោះហ្ន៎ عز وجل មួយគត់ ព្រះដ៏មហាថ្កុំថ្កើង
 ព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់» ប្រាំពីរដង ពីព្រោះអ្នកណាមួយសូត្របែបនេះ អ្នកនោះនឹងមិនត្រូវរោគយូង រោគ
 ស្បែកសរដុបៗ រោគវិបត្តិស្មារតី និងវិបត្តិទុក្ខទោសចិត្តសិបមុខ ប៉ះពាល់ទេ ។

قَالَ وَ تَقُولُ إِذَا أَصْبَحْتَ وَ أَمْسَيْتَ أَحْمَدُ لِرَبِّ الصَّبَاحِ أَحْمَدُ لِغَالِقِ الْإِصْبَاحِ مَرَّتَيْنِ أَحْمَدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ اللَّيْلَ بِقُدْرَتِهِ وَ جَاءَ
 بِالنَّهَارِ بِرَحْمَتِهِ وَ نَحْنُ فِي عَافِيَةٍ وَ يَقْرَأُ آيَةَ الْكُرْسِيِّ وَ آخِرَ الْحَشْرِ وَ عَشْرَ آيَاتٍ مِنَ الصَّافَّاتِ وَ «سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ
 * وَ سَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ * وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ»

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "លោកគប្បីសូត្រពេលព្រឹកនិងពេលល្ងាចថា៖ «សូមសម្តែងថោមនាការ
 ដល់ព្រះម្ចាស់នៃពេលព្រឹក សូមសម្តែងថោមនាការដល់ព្រះអ្នកបំបែកពេលព្រឹក» ពីរដង «សូមសម្តែង

ថោមនាការដល់អស់ឡោះហ្ន៎ ដែលលុបបាត់កាលដោយព្រះមហិទ្ធិប្បទិព្រះអង្គ ដែលនាំមកនូវទិវា
 កាលដោយព្រះមេត្តាធម៌ព្រះអង្គ ។ អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមានសុខភាពល្អ ។» ហើយចូរសូត្រ
 អាយ៉ាត្ត អាល-គូរស៊ី (២:២៥៥-២៥៧) សូត្រចុងសូរ៉េត្ត (គឺអាយ៉ាសុចុងក្រោយ) អាល-ហ្វាស្ត្រ
 (សូរ៉េត្ត ៥៩) សូត្រដប់អាយ៉ាសុរបស់សូរ៉េត្ត អាស្ទ័-ស្ទ័ហ្វាត (សូរ៉េត្ត ៣៧) និងសូត្រថា៖
 [៣៧:១៨០] សូមសម្តែងថោមនាការដល់ព្រះម្ចាស់អ្នក ព្រះម្ចាស់នៃព្រះមហិទ្ធិប្បទិ ដែលខ្ពង់ខ្ពស់ហួស
 វិស័យលើសអ្វីដែលពួកគេរៀបរាប់នោះពេកណាស់ ។ [៣៧:១៨១] ចូរសរសើរស្តីកើតមានដល់ព្រះ
 សាស្តាប្រេសិត ។ [៣៧:១៨២] សូមថ្វាយសេចក្តីស្នើចសរសើរចំពោះអស់ឡោះហ្ន៎ ព្រះម្ចាស់ពិភព
 ទាំងពួង ។"

«فَسُبْحَانَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَ حِينَ تُصْبِحُونَ * وَ لَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ وَ عَشِيًّا وَ حِينَ تُظْهِرُونَ * يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَ يُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَ كَذَلِكَ تُخْرَجُونَ»

[៣០:១៧] ដូច្នេះចូរពួកអ្នកសម្តែងថោមនាការដល់អស់ឡោះហ្ន៎ ពេលពួកអ្នកបានដល់ពេលល្ងាចនិង
 បានដល់ពេលព្រឹក ។ [៣០:១៨] ថោមនាការនៅលើមេឃនិងដីជាកម្មសិទ្ធិរបស់ព្រះអង្គក្នុងពេល
 ព្រលប់និងក្នុងពេលពាក់កណ្តាលថ្ងៃ ។ [៣០:១៩] ព្រះអង្គស្រង់យកអ្វីដែលរស់ចេញពីអ្វីដែលស្លាប់
 ព្រះអង្គស្រង់យកអ្វីដែលស្លាប់ចេញពីអ្វីដែលរស់ ។ ព្រះអង្គធ្វើឲ្យដីរស់ឡើងវិញក្រោយពីវាបានស្លាប់
 ទៅហើយ ។ គេនឹងឲ្យពួកអ្នកចេញមកវិញបែបនេះឯង ។

«سُبْحٰهُ فَدُوسُ رَبِّ الْمَلَائِكَةِ وَ الرُّوحِ سَبَقَتْ رَحْمَتُكَ غَضَبِكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنْهُمْ أَلَمْتُ سَوْءًا وَ «ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاعْفُزْ لِي وَ إِزْحَمِي وَ تُبَّ عَلَيَّ «إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ». (الكافي , الجزء ٢ , الصفحة ٥٢٨)

ព្រះម្ចាស់អស់ទេវតានិងវិញ្ញាណទ្រង់មហារុងរឿង មហាវិសេសវិសាល! ព្រះអង្គទ្រង់អាណិតអាសូរ
 មុនព្រះអង្គទ្រង់ពិរោធ ។ ពុំមានព្រះទេក្រៅពីព្រះអង្គ ។ សូមសម្តែងថោមនាការដល់ព្រះអង្គ
 ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបានប្រព្រឹត្តអាក្រក់ បានប្រព្រឹត្តខុសចំពោះខ្លួនឯង ដូច្នេះសូមព្រះអង្គ
 ខមាទោសឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំផង សូមព្រះអង្គអាណិតអាសូរទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំផង សូមព្រះអង្គ
 បែរមករកទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំវិញផង ដ្បិតព្រះអង្គរមែងតែបែរមកវិញ[ដោយប្រោសប្រណី] ព្រះអង្គ
 ទ្រង់មានព្រះមេត្តាធម៌ ។" (الكافي)

وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ ﴿١٨﴾

១៨. ថោមនាការនៅលើមេឃនិងដីជាកម្មសិទ្ធិរបស់ព្រះអង្គ [ចូរពួកអ្នកថ្វាយសេចក្តីសរសើរ និងថ្វាយ
 នមស្តារចំពោះអស់ឡោះហ្ន៎]ក្នុងពេលព្រលប់និងក្នុងពេលពាក់កណ្តាលថ្ងៃ ។

يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَيُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَكَذَلِكَ تُخْرَجُونَ ﴿١٩﴾

១៩. ព្រះអង្គស្រង់យកអ្វីដែលរស់ចេញពីអ្វីដែលស្លាប់ ព្រះអង្គស្រង់យកអ្វីដែលស្លាប់ចេញពីអ្វីដែល
 រស់ ។ ព្រះអង្គធ្វើឲ្យដីរស់ឡើងវិញក្រោយពីវាបានស្លាប់ទៅហើយ ។ គេនឹងឲ្យពួកអ្នកចេញពីក្នុង

ដី ពីក្នុងផ្ទះរាមកវិញបែបនេះឯង ។

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ إِذَا أَنْتُمْ بَشَرٌ تَنْتَشِرُونَ ﴿٢٠﴾

២០. បង្កើតពួកអ្នកពីដីជាសញ្ញាមួយក្នុងចំណោមបណ្តាសញ្ញារបស់ព្រះអង្គ ។ បន្ទាប់មក ពួកអ្នកជាមនុស្សដេរជាស[ពេញផែនដី] ។

អធិប្បាយអាយ៉ាត់ ១៨-២០

1. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ صَالِحِ بْنِ أَبِي حَمَّادٍ، عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ يَرِيدٍ، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي حَمَزَةَ، عَنْ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ لَمَّا أَرَادَ أَنْ يَخْلُقَ آدَمَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بَعَثَ جِبْرِئِيلَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فِي أَوَّلِ سَاعَةٍ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَقَبَضَ بِيَمِينِهِ قَبْضَةً بَلَعَتْ مِنَ السَّمَاءِ السَّابِعَةِ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا، وَ أَخَذَ مِنْ كُلِّ سَمَاءٍ تُرْبَةً، ثُمَّ قَبَضَ قَبْضَةً أُخْرَى، مِنَ الْأَرْضِ السَّابِعَةِ الْعُلْيَا إِلَى الْأَرْضِ السَّابِعَةِ الْفُصْوَى،

1. [...] រាយការណ៍មកពី អាល់-ហ្វាសាន់ ប៊ិន អាលី ប៊ិន អាឌី ហ្វាសាស្ត តមកពី អ៊ីបរ៉ូហ្វីម តមកពី អាឌី អាល់-ខុលឡោះហ្វាសាស្តដែលមានរចនាថា៖ "កាលអាល់ឡោះហ្វាសាស្តមានព្រះបំណងបង្កើត អាដាំ(ﷺ) ព្រះអង្គបានប្រើយ៉ូបរ៉េអ៊ីល(ﷺ)ទៅនៅពេលដើមថ្ងៃសុក្រ ។ យ៉ូបរ៉េអ៊ីល(ﷺ)បានពន្លតដៃពីមេឃជាន់ទីប្រាំពីរទៅឯមេឃជាន់ក្រោមបំផុត ចាប់យកផលិតផលមួយក្តាប់ពីគ្រប់មេឃ ។ បន្ទាប់មកយ៉ូបរ៉េអ៊ីល(ﷺ)បានពន្លតដៃមួយទៀត ពីផែនដីទីប្រាំពីរខ្ពស់ជាងគេដល់ផែនដីទីប្រាំពីរទាបជាងគេ ចាប់យកមួយក្តាប់ទៀត[ពីគ្រប់ផែនដី] ។

فَأَمَرَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ كَلِمَتَهُ فَأَمْسَكَ الْقَبْضَةَ الْأُولَى بِيَمِينِهِ، وَ الْقَبْضَةَ الْأُخْرَى بِشِمَالِهِ، فَفَلَقَ الطِّينَ فَلَفَقْتَيْنِ فَدَرَأَ مِنَ الْأَرْضِ دَرَوًا وَ مِنَ السَّمَاوَاتِ دَرَوًا، فَقَالَ لِلَّذِي بِيَمِينِهِ: مِنْكَ الرُّسُلُ وَ الْأَنْبِيَاءُ وَ الْأَوْصِيَاءُ وَ الصِّدِّيقُونَ وَ الْمُؤْمِنُونَ وَ الشَّهَدَاءُ وَ مَنْ أُرِيدُ كَرَامَتَهُ. فَوَجِبَ لَهُمْ مَا قَالَ كَمَا قَالَ.

បន្ទាប់មកអាល់ឡោះហ្វាសាស្តបានបញ្ជាព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ (គឺយ៉ូបរ៉េអ៊ីល(ﷺ)) ឲ្យទុកដីមួយក្តាប់ដំបូងក្នុងដៃស្តាំ មួយក្តាប់ចុងក្រោយក្នុងដៃឆ្វេង ។ ដូច្នោះដីត្រូវបំបែកជាពីរចំណែក មួយចំណែកយកមកពីលើផែនដីមួយចំណែកទៀតយកមកពីលើមេឃ ។ ព្រះអង្គបានប្រាប់ដីត្រូវដែលនៅក្នុងដៃស្តាំព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ (គឺយ៉ូបរ៉េអ៊ីល(ﷺ)) ថា៖ "នឹងកើតមកពីពួកអ្នក ព្រះសាសនៈទូត(ﷺ) (រ៉ស៊ីល(ﷺ)) ព្រះសាស្តា(ﷺ) (ណាប៊ី(ﷺ)) អ្នកស្នងបុគ្គលសច្ចៈ អ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា ទុក្ខរៈបុគ្គល បុគ្គលដែលអញរួចចង់លើកតម្កើង ។" ដូច្នោះអ្វីដែលព្រះអង្គបានចែងអំពីពួកគេត្រូវកំណត់ទុកឲ្យពួកគេជាចាំបាច់ ដូចដែលព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលនោះ ។

وَ قَالَ لِلَّذِي بِشِمَالِهِ: مِنْكَ الْجَبَّارُونَ وَ الْمُشْرِكُونَ وَ الْمُنَافِقُونَ وَ الطَّوَاعِغُ وَ مَنْ أُرِيدُ هَوَانَهُ وَ شِعْوَنَهُ. فَوَجِبَ لَهُمْ مَا قَالَ كَمَا قَالَ. ثُمَّ إِنَّ الطِّينَتَيْنِ حُلِطَتَا جَمِيعًا، وَ ذَلِكَ قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿إِنَّ اللَّهَ فَالِقُ الْحَبِّ وَ النَّوَى﴾ فَالْحَبُّ: طِينَةُ الْمُؤْمِنِينَ الَّتِي أَلْقَى اللَّهُ عَلَيْهَا حَبَّتَهُ، وَ النَّوَى: طِينَةُ الْكَافِرِينَ الَّذِينَ نَأَوْا عَنْ كُلِّ خَيْرٍ، وَ إِنَّمَا سُمِّيَ النَّوَى مِنْ أَجْلِ أَنَّهُ نَأَى مِنَ الْحَقِّ، وَ تَبَاعَدَ مِنْهُ.

ព្រះអង្គ បានប្រាប់ដ៏ឥដ្ឋដែលនៅក្នុងដៃឆ្វេងព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ (គឺឃ្លីបរិអ៊ីល) ថា៖ "នឹងកើតមកពីពួកអ្នក ពួកសាហាវ យោរយោ ពួកពហុទេពនិយម ពួកបដិសេធសទ្ធា ពួកបំពារបំពាន ពួកដែលអញ ដឹងតម្រូវឲ្យអាម៉ាស់ទាបថោកនិងអកុសល ។" ដូច្នោះអ្វីដែលព្រះអង្គ បានចែងអំពីពួកគេត្រូវកំណត់ទុកឲ្យពួកគេជាចាំបាច់ ដូចដែលព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលនោះ ។ បន្ទាប់មកដ៏ឥដ្ឋទាំងពីរចំណែកត្រូវប្របាច់ចូលគ្នា ដូចអស់ឡោះហ្ន៍មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ [៦:៩៥] *អស់ឡោះហ្ន៍ជាអ្នកពុះបំបែកគ្រាប់ពូជនិងស្នូល ។* គ្រាប់ពូជគឺដ៏ឥដ្ឋអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា (មុមីនីន) ដែលត្រូវអស់ឡោះហ្ន៍ចោលសេចក្តីស្រឡាញ់របស់ព្រះអង្គមកក្នុងខ្លួន ។ រីឯស្នូលគឺដ៏ឥដ្ឋពួកបដិសេធសទ្ធា (ពួកកាហ្វៀរ) ដែលផ្តាច់ខ្លួនពីសេចក្តីល្អគ្រប់យ៉ាង ។ ដែលហៅថាស្នូលនោះ (النوى) ពីព្រោះវាយ្យាតឆ្ងាយពីសេចក្តីល្អប្រសើរគ្រប់យ៉ាងនិងឆ្ងាយពីអស់ឡោះហ្ន៍ ។"

وَقَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: ﴿يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ﴾ فَالْحَيُّ: الْمُؤْمِنُ الَّذِي تَخْرُجُ طِينَتُهُ مِنْ طِينَةِ الْكَافِرِ، وَ الْمَيِّتُ الَّذِي تَخْرُجُ مِنَ الْحَيِّ: هُوَ الْكَافِرُ الَّذِي يَخْرُجُ مِنْ طِينَةِ الْمُؤْمِنِ، فَالْحَيُّ: الْمُؤْمِنُ، وَ الْمَيِّتُ: الْكَافِرُ، وَ ذَلِكَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: ﴿أَوْ مَنْ كَانَ مَيِّتًا فَأَحْيَيْنَاهُ﴾ فَكَانَ مَوْتُهُ إِحْتِلَاطَ طِينَةٍ مَعَ طِينَةِ الْكَافِرِ، وَ كَانَ حَيَاتُهُ حِينَ فَرَّقَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ بَيْنَهُمَا بِكَلِمَتِهِ.

អស់ឡោះហ្ន៍មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ [៦:៩៥] *ព្រះអង្គយកអ្វីដែលរស់ចេញមកពីអ្វីដែលស្លាប់ ។ ព្រះអង្គយកអ្វីដែលស្លាប់ចេញមកពីអ្វីដែលរស់ ។* អ្វីដែលរស់គឺអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាដែលគេយកដ៏ឥដ្ឋរបស់អ្នកនោះចេញមកពីក្នុងដ៏ឥដ្ឋ (គឺសាលោហិត) របស់បុគ្គលបដិសេធសទ្ធា ។ អ្វីដែលស្លាប់ដែលត្រូវយកចេញមកពីអ្វីដែលរស់នោះ គឺបុគ្គលបដិសេធសទ្ធា (អ្នកកាហ្វៀរ) ដែលចេញមកពីដ៏ឥដ្ឋ (គឺសាលោហិត) របស់បុគ្គលដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លា ។ ដូច្នោះអ្វីដែលរស់គឺអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា អ្វីដែលស្លាប់គឺអ្នកបដិសេធសទ្ធា (កាហ្វៀរ) ។ នេះគឺអត្ថន័យរបស់ព្រះរាជបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៍ [៦:១២២] *គេបុគ្គលដែលស្លាប់ទៅហើយ ហើយយើងបានឲ្យគេរស់ឡើងវិញ... ។* ការស្លាប់របស់បុគ្គលគឺការប្របល់ (ដ៏ឥដ្ឋរបស់បុគ្គល) ចូលគ្នាជាមួយដ៏ឥដ្ឋរបស់អ្នកបដិសេធសទ្ធា ។ ការរស់ឡើងវិញរបស់បុគ្គលគឺពេលដែលអស់ឡោះហ្ន៍បានបំបែកទាំងពីរនេះចេញពីគ្នាដោយព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ (គឺព្រះចំណង់និងព្រះកំណត់របស់ព្រះអង្គ) ។

كَذَلِكَ يُخْرِجُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ الْمُؤْمِنَ فِي الْمَيِّتِ مِنَ الظُّلْمَةِ بَعْدَ دُخُولِهِ فِيهَا إِلَى النُّورِ، وَ يُخْرِجُ الْكَافِرَ مِنَ النُّورِ إِلَى الظُّلْمَةِ بَعْدَ دُخُولِهِ إِلَى النُّورِ، وَ ذَلِكَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: ﴿لَيُنذِرَ مَنْ كَانَ حَيًّا وَ يَحِقُّ الْقَوْلُ عَلَى الْكَافِرِينَ﴾. ** (البرهان في تفسير القرآن ١ - الجزء : ٢ صفحة : ٤٥٦ الحديث : ٩٩ / ٣٥٧٩ ، الكافي - الجزء : ٢ : صفحة : ٤ الحديث : ٧)

អស់ឡោះហ្ន៍បានស្រង់អ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាក្នុងពេលកើតពីពោះម្តាយ ចេញពីភាពងងឹត ក្រោយពីបាននៅក្នុងភាពងងឹតនោះ មកកាន់ពន្លឺបែបនេះឯង ។ ព្រះអង្គយកបុគ្គលបដិសេធសទ្ធាចេញពីពន្លឺទៅកាន់ភាពងងឹតបែបនេះឯង បន្ទាប់ពីបាននៅក្នុងពន្លឺនោះ ។ នេះគឺអត្ថន័យរបស់ព្រះរាជបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៍ [៣៦:៧០] *ដើម្បីដាស់តឿនអ្នកណាដែលរស់រវើក និងដើម្បីនឹងឲ្យព្រះបន្ទូលទៅជាពិតលើពួកបដិសេធសទ្ធា ។"* (الكافي 2 : 14 / 7) 6:95-96

2. فِي الْكَافِي أَحْمَدُ بْنُ مَهْرَانَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عَنْ مُوسَى بْنِ سَعْدَانَ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَانَ بْنِ الْحَجَّاجِ عَنْ أَبِي إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: «يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا» قَالَ: لَيْسَ يُحْيِيهَا بِالْقَطْرِ، وَ لَكِنْ يَبْعَثُ اللَّهُ رِجَالًا فَيُحْيُونَ الْعَدْلَ فَتُحْيَا الْأَرْضُ لِإِحْيَاءِ الْعَدْلِ، وَ لِإِقَامَةِ الْعَدْلِ فِيهِ أَنْفَعُ فِي الْأَرْضِ مِنَ الْقَطْرِ أَرْبَعِينَ صَبَاحًا. (تفسير نور الثقلين ، الجزء ٤ ، الصفحة ١٧٣)

2. [...] ទទួលបានពី អាប់ខ្នុលពោះហ្នាំម៉ាន ប៊ិន អាស់-ហ្វាយ៉ាច្ច៍ដែលទទួលបានពីអាចូ អ៊ីបរហ្នាំម៉ា ^{صلوات الله عليه والسلام} (អ៊ីម៉ាទី ៧) អំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្នាំ ^{عَد} [៣០:១៩] ព្រះអង្គធ្វើឲ្យដីរស់ឡើងវិញក្រោយពីវាបានស្លាប់ទៅហើយ ថា: "ការរស់ឡើងវិញរបស់ដីនោះមិនមែនដោយសារតំណក់ទឹកភ្លៀងទេ តែអស់ឡោះហ្នាំ ^{عَد} ចាត់បញ្ជូនមនុស្ស ^{العدل} មក ដូច្នោះមនុស្ស ^{العدل} ទាំងនោះស្តារយុត្តិធម៌ឡើងវិញ ។ ដូច្នោះការរស់ឡើងវិញរបស់ដែនដីគឺការស្តារយុត្តិធម៌ឲ្យរស់ឡើងវិញ ។ ការមានយុត្តិធម៌នៅលើដែនដីនោះមានគុណប្រយោជន៍ជាងទំណក់ទឹកភ្លៀងសែសិបប្រាំទៅទៀត ។" (تفسير نور الثقلين) វគ្គ ៣០ ហ្វាឌីស្ត ២០)

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١﴾

២១. សញ្ញាមួយក្នុងចំណោមបណ្តាសញ្ញាព្រះអង្គនោះគឺ ព្រះអង្គបង្កើតគូគ្រងពីពួកអ្នក (គឺពីវត្ថុធាតុដើមតែមួយ) សម្រាប់ពួកអ្នក ដើម្បីពួកអ្នកនឹងបានស្រាកស្រាន្តធូរស្រាលដោយសារគូគ្រងនោះ ។ ព្រះអង្គបានបង្កើតឲ្យមានសេចក្តីស្រឡាញ់និងសេចក្តីមេត្តារវាងពួកអ្នក[និងគូគ្រងពួកអ្នក] ។ ក្នុងអ្វីទាំងនេះមាននូវព្រះសញ្ញាសម្រាប់ជនដែលគ្រិះរិះ ។

وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَخْتَلَفَ الْأَلْسِنَتِكُمْ وَاللُّوَانِكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِلْعَالَمِينَ ﴿٢٢﴾

២២. សញ្ញាមួយក្នុងចំណោមបណ្តាសញ្ញាព្រះអង្គនោះគឺ ការបង្កើតមេឃនិងដី ភាសាផ្សេងៗរបស់ពួកអ្នកនិងពណ៌សម្បុរផ្សេងៗរបស់ពួកអ្នក ។ ក្នុងអ្វីទាំងនេះមាននូវព្រះសញ្ញាសម្រាប់ជនដែលបានសិក្សា ។

وَمِنْ آيَاتِهِ مَنَامُكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَابْتِغَاؤُكُمْ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٢٣﴾

២៣. សញ្ញាមួយក្នុងចំណោមបណ្តាសញ្ញាព្រះអង្គនោះគឺ ការដេកលក់របស់ពួកអ្នកក្នុងពេលយប់និងក្នុងពេលថ្ងៃនិងការស្វែងរកនូវព្រះគុណព្រះអង្គ ។ ក្នុងអ្វីទាំងនេះមាននូវព្រះសញ្ញាសម្រាប់ជនដែលឮ[ដោយពេញចិត្ត] ។

وَمِنْ آيَاتِهِ يُرِيكُمْ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَيُحْيِي بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢٤﴾

២៤. សញ្ញាមួយក្នុងចំណោមបណ្តាសញ្ញាព្រះអង្គនោះគឺ ព្រះអង្គឲ្យពួកអ្នកបានឃើញនូវរដ្ឋកបន្ទោរ [ដើម្បីញាំងពួកអ្នកឲ្យមាន]ការភ័យខ្លាចនិងសេចក្តីសង្ឃឹម ព្រះអង្គបង្ហូរទឹកចុះមកពីលើមេឃ ព្រះអង្គធ្វើឲ្យដែនដីរស់ឡើងវិញក្រោយពីវាបានស្លាប់ទៅហើយដោយសារទឹកនោះ ។ ក្នុងអ្វីទាំងនេះមាននូវព្រះសញ្ញាសម្រាប់ជនដែលប្រើប្រាជ្ញា ។

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ تَقُومَ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ بِأَمْرِهِ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً مِنَ الْأَرْضِ إِذَا أَنْتُمْ تَخْرُجُونَ ﴿٣٥﴾

២៥. សញ្ញាមួយក្នុងចំណោមបណ្តាសញ្ញាព្រះអង្គនោះ គឺការស្ថិតនៅនៃមេឃនិងដីអាស្រ័យព្រះបញ្ញា ព្រះអង្គ ។ បន្ទាប់មក ពេលណាព្រះអង្គនឹងហៅពួកអ្នកដោយការហៅមួយមកពីក្នុងដី ពេលនោះ ពួកអ្នកនឹងចេញមក ។

អធិប្បាយអយ៉ាស៊ុំ ២១-២៥

1. حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ عِيسَى بْنِ هِشَامٍ عَنْ سُلَيْمَانَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: سَأَلَهُ رَجُلٌ عَنِ الْإِمَامِ هَلْ فَوَّضَ اللَّهُ إِلَيْهِ كَمَا فَوَّضَ إِلَى سُلَيْمَانَ فَقَالَ نَعَمْ وَ ذَلِكَ أَنَّهُ سَأَلَهُ رَجُلٌ مِنْ مَسْأَلَةٍ فَأَجَابَ وَ سَأَلَهُ رَجُلٌ آخَرَ عَنْ تِلْكَ الْمَسْأَلَةِ فَأَجَابَهُ بِغَيْرِ جَوَابِ الْأَوَّلِ ثُمَّ قَالَ "هَذَا عَطَاؤُنَا فَأَمْنُنْ أَوْ أَعْطِ بِغَيْرِ حِسَابٍ" 39:38 هَكَذَا فِي قِرَاءَةِ عَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ.

1. [...] ទទួលបានពី អ៊ីសា ប៊ិន ហ្គីស្តាំ ដែលទទួលបានពីស្វីឡែម៉ានដែលបានថាបុរសម្នាក់បានសួរ អាហ្វិ អាប់ខុលឡោះហ្គាំ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីអ៊ីម៉ាំ^{صلوات الله عليه والسلام} ថា តើអល់ឡោះហ្គាំ^{صلوات الله عليه والسلام} ឲ្យអំណាចទៅអ៊ីម៉ាំ^{صلوات الله عليه والسلام} ដូចព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} ឲ្យអំណាចទៅស្វីឡែម៉ានទេ? ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ដូច 1" នេះគឺអ្វីដែលបុរសម្នាក់នោះបាន សួរព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} ក៏បានតបបុរសនោះ ។ ហើយបុរសម្នាក់ទៀតបានសួរព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} សំណួរដដែលនោះ ។ ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} បានតបបុរសនោះផ្សេងពីបុរសមុន ។ បន្ទាប់មកបុរសម្នាក់ទៀត បានសួរព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} បានតបបុរសនេះផ្សេងពីបុរសពីរនាក់មុន ។ រួចហើយព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ [៣៨:៣៩] ទាំងនេះគឺអំណោយរបស់យើង ។ ចូរអ្នកចែកវាឲ្យគេ ឬអ្នកទុកវាបានដោយ សេរី ដោយឥតគណនា ។ អាល្លី^{صلوات الله عليه والسلام} បានសូត្រដូចនេះឯង ។"

قَالَ قُلْتُ أَصْلَحَكَ اللَّهُ فَحِينَ أَجَابَهُمْ هَذَا الْجَوَابِ يَعْرِفُهُمُ الْإِمَامُ قَالَ سُبْحَانَ اللَّهِ أَمَا تَسْمَعُ قَوْلَ اللَّهِ تَعَالَى فِي كِتَابِهِ «إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَاتٍ لِمَنْتَوَسَّعِينَ» وَ هُمْ الْأَيَّمَةُ «وَ إِنَّهَا لَبَسِيْلٌ مُقِيمٌ» لَا يَخْرُجُ مِنْهَا أَبَدًا ثُمَّ قَالَ نَعَمْ إِنَّ الْإِمَامَ إِذَا نَظَرَ إِلَى رَجُلٍ عَرَفَهُ وَ عَرَفَ لَوْنَهُ وَ إِنْ سَمِعَ كَلَامَهُ مِنْ خَلْفِ حَائِطٍ عَرَفَهُ وَ عَرَفَ مَا هُوَ لِأَنَّ اللَّهَ يَقُولُ «وَ مِنْ آيَاتِهِ خَلْقَ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ وَ اخْتِلَافُ الْأَسْتِخْمِ وَ الْوَانِكُمْ» إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَاتٍ لِلْعَالَمِينَ» فَهُمْ الْعُلَمَاءُ وَ لَيْسَ يَسْمَعُ شَيْئًا مِنَ الْإِنْسِ إِلَّا عَرَفَهُ نَاجٍ أَوْ هَالِكٌ فَلِذَلِكَ يُجِيبُهُمْ بِالَّذِي يُجِيبُهُمْ بِهِ. (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام , الجزء ١ , الصفحة ٣٦١)

ខ្ញុំបានទូលថា៖ "សូមឲ្យអល់ឡោះហ្គាំ^{صلوات الله عليه والسلام} ថែរក្សាព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} ។ ពេលព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} តបបុរសនោះដោយ ចម្លើយនេះ តើព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} ស្គាល់បុរសនោះទេ?" ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "សូមថ្វាយសេចក្តី រុងរឿងចំពោះអល់ឡោះហ្គាំ^{صلوات الله عليه والسلام} លោកមិនធ្លាប់បានឮព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គាំ^{صلوات الله عليه والسلام} នៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ ទេ គឺ៖ [១៥:៧៥] ក្នុងនេះមាននូវសញ្ញាសម្រាប់ជនទាំងឡាយដែលយល់ឆ្លុះឆ្លាយ? សញ្ញា^{عليهم السلام} ទាំង នោះគឺអ៊ីម៉ាំ^{عليهم السلام} ។ ព្រះអង្គ^{عليهم السلام} ទាំងអស់នៅជាប់ជាមួយព្រះមាតា មិនចេញពីព្រះមាតាជាដាច់ខាត ។" បន្ទាប់មកព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "មែន អ៊ីម៉ាំ^{صلوات الله عليه والسلام} ពេលអ៊ីម៉ាំ^{صلوات الله عليه والسلام} និយាយរកអ្នកណាព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} ស្គាល់អ្នកនោះ ទោះជាព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} ឮសម្តីអ្នកនោះពីក្រោយជញ្ជាំងក៏ដោយ ។ ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} ស្គាល់អ្នក

នោះ ដឹងថាអ្នកនោះជាអ្នកណា ពីព្រោះអស់ឡោះហ្ន៎មានព្រះបន្ទូលថា៖ [៣០:២២] សញ្ញាមួយក្នុង
 ចំណោមបណ្តាសញ្ញាព្រះអង្គនោះគឺការបង្កើតមេឃនិងដី ភាសាផ្សេងៗរបស់ពួកអ្នកនិងពណ៌សម្បុរ
 ផ្សេងៗរបស់ពួកអ្នក ។ ក្នុងអ្វីទាំងនេះមាននូវព្រះសញ្ញាសម្រាប់ជនដែលបានសិក្សា ព្រោះព្រះអង្គ
 ទាំងអស់ជាបុគ្គលដែលមានចំណេះវិជ្ជា ។ ព្រះអង្គទាំងអស់មិនស្រាវពតិមានមកពីមនុស្សទេ
 តែព្រះអង្គទាំងអស់ញាណ(ស្គាល់)មនុស្ស ថាតើអ្នកនោះត្រូវសង្គ្រោះឬត្រូវវិនាស ។ ដូច្នោះហើយ
 បានជាអ៊ីម៉ា តបពួកគេដូចព្រះអង្គបានតបនោះ ។" (بصائر الدرجات) ក្បាលទី៧ វគ្គ១៧
 ហ្វាទ្វីស្វ១)

2. فِي كِتَابِ عَلِيِّ الشَّرَائِعِ بِإِسْنَادِهِ إِلَى عَبْدِ اللَّهِ بْنِ يَرِيدَ بْنِ سَلَامٍ أَنَّهُ سَأَلَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ فَقَالَ: فَأَخْبَرَنِي عَنْ آدَمَ لَمْ
 سَمِّيَ آدَمَ؟ قَالَ: لِأَنَّهُ مِنْ طِينِ الْأَرْضِ وَ أَدِيمَهَا، قَالَ: فَأَدَمُ خُلِقَ مِنْ الطِّينِ كَلِّهِ أَوْ مِنْ طِينٍ وَاحِدٍ؟ قَالَ: بَلْ مِنْ الطِّينِ كَلِّهِ وَ لَوْ خُلِقَ
 مِنْ طِينٍ وَاحِدٍ لَمَا عَرَفَ النَّاسُ بَعْضُهُمْ بَعْضًا، وَ كَانُوا عَلَى صُورَةٍ وَاحِدَةٍ

2. [...] អាប់ខុលឡោះហ្ន៎ ប៊ិន យ៉ាស៊ីដ ប៊ិន សាឡាម បានថាគេបានសួរវិស្វលុលឡោះហ្ន៎ថា៖
 "សូមព្រះអង្គប្រាប់ទូលបង្គំអំពីអាដាំ តើហេតុអ្វីគេហៅព្រះអង្គអាដាំ ?" ព្រះអង្គ
 មានព្រះវចនៈថា៖ "ព្រោះព្រះអង្គត្រូវបង្កើតមកពីដីឥដ្ឋនៃផែនដីនិងសំបកក្រៅ(ឈើ)របស់ផែនដី
 នោះ ។" គាត់បានទូលថា៖ "តើអាដាំត្រូវបង្កើតមកពីដីឥដ្ឋទាំងអស់ឬមកពីដីឥដ្ឋតែមួយ ?" ព្រះអង្គ
 មានព្រះវចនៈថា៖ "មកពីដីឥដ្ឋទាំងអស់ ។ បើព្រះអង្គត្រូវបង្កើតមកពីដីឥដ្ឋតែមួយនោះ មនុស្ស
 ច្បាស់ជាមិនអាចស្គាល់គ្នាបានទេ ពួកគេនឹងមានរូបតែមួយ (គឺមានមុខនិងរូបរាងដូចគ្នា) ។"

قَالَ: فَلَهُمْ فِي الدُّنْيَا مَثَلٌ؟ قَالَ: التُّرَابُ فِيهِ أَبْيَضُ وَ فِيهِ أَحْضَرُ وَ فِيهِ أَشْقَرُ وَ فِيهِ أَعْبَرُ وَ فِيهِ أَحْمَرُ وَ فِيهِ أَرْزُقُ وَ فِيهِ عَذْبٌ وَ فِيهِ مَلْحٌ
 وَ فِيهِ حَشِينٌ وَ فِيهِ لَيِّنٌ وَ فِيهِ أَصْهَبُ فَلِذَلِكَ صَارَ النَّاسُ فِيهِمْ لَيِّنٌ وَ فِيهِمْ حَشِينٌ وَ فِيهِمْ أَبْيَضُ وَ فِيهِمْ أَصْفَرُ وَ أَحْمَرُ وَ أَصْهَبُ وَ
 أَسْوَدُ عَلَى أَلْوَانِ التُّرَابِ. (تفسير نور الثقلين , الجزء ٤ , الصفحة ١٧٧)

គាត់បានទូលថា៖ "តើព្រះអង្គអាចលើកជាឧទាហរណ៍ក្នុងលោកនេះពាក់ព័ន្ធនឹងមនុស្សបានទេ ?"
 ព្រះអង្គមានព្រះវចនៈថា៖ "ធ្វើដែលមានពណ៌សនៅក្នុងនោះ ពណ៌បៃតង ពណ៌ស្លាំង ពណ៌ធ្វើលី
 ពណ៌ក្រហម ពណ៌ខៀវ មានជាតិផ្អែម មានជាតិប្រៃ មានភាពគគ្រាត មានភាពទន់ មានពណ៌ត្នោត ។
 អាស្រ័យហេតុនេះហើយបានមនុស្សកើតមកបែបនេះ ។ មនុស្សខ្លះមានអាការទន់ភ្លន់ ខ្លះមានអាការ
 គគ្រាតគគ្រាត មនុស្សខ្លះមានសម្បុរស មនុស្សខ្លះមានសម្បុរលឿង ក្រហម ស ខ្មៅ ដូចពណ៌របស់
 ដីដែរ ។" (تفسير نور الثقلين) វគ្គ៣០ ហ្វាទ្វីស្វ២២)

3. حَدَّثَنَا أَحْسَنُ بْنُ عَلِيٍّ التُّعْمَانُ عَنْ يَحْيَى بْنِ عُمَرَ عَنْ أَبِيَانَ الْأَحْمَرِ عَنْ زُرَّارَةَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
 عَلَيْهِ وَ آلِهِ: إِنَّا مَعَاشِرَ الْأَنْبِيَاءِ تَنَامُ عُيُونُنَا وَ لَا تَنَامُ قُلُوبُنَا وَ نَرَى مِنْ خَلْفِنَا كَمَا نَرَى مِنْ بَيْنِ أَيْدِينَا. (بصائر الدرجات في فضائل آل
 محمد عليهم السلام , الجزء ١ , الصفحة ٤٢٠)

3. [...] ទទួលបានពីស្វីត្រី ៣០ ដែលបានថាអាថ្នី យ៉ាត្រីហ្វារ មានវចនៈថាវិស្វលុលឡោះហ្ន៎មាន
 ព្រះវចនៈថា៖ "ក្រុមព្រះសាស្តាដេកតែភ្នែកទេ តែចិត្តព្រះអង្គមិនដេកទេ ។ យើងមើលឃើញ

ខាងក្រោយយើង عليه السلام ដូចយើងមើលឃើញខាងមុខយើង عليه السلام ដែរ ។" 9 វគ្គ ៩ ក្បាលទី ៩ បសាទ (بصائر الدرجات)

4. 4. فِي غَيُونِ الْأَخْبَارِ فِي بَابِ مَا جَاءَ عَنِ الرِّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ مِنْ حَبْرِ الشَّامِيِّ وَ مَا سَأَلَ عَنْهُ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي جَامِعِ الْكُوفَةِ حَدِيثٌ طَوِيلٌ: وَ فِيهِ: وَ سَأَلَهُ عَنِ النَّوْمِ عَلَى كَمِّ وَجْهِ هُوَ؟ فَقَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ: النَّوْمُ عَلَى أَرْبَعَةِ أَصْنَافٍ: الْأَنْبِيَاءِ تَنَامُ عَلَى أَفْقِيئَتِهَا مُسْتَقْبِلَةً وَ أَعْيُنَهَا لَا تَنَامُ مُتَوَقِّعَةً لِوَحْيِ رَبِّهَا عَزَّ وَ جَلَّ، وَ الْمُؤْمِنُونَ يَنَامُونَ عَلَى يَمِينِهِمْ مُسْتَقْبِلِينَ الْقِبْلَةَ، وَ الْمُلُوكُ وَ أَوْلَادُهُمْ عَلَى شِمَائِلِهَا لِيَسْتَمْرِعُوا مَا يَأْكُلُونَ وَ يُبْلِسُ وَ إِخْوَانُهُ وَ كُلُّ مَجْتَمِعٍ وَ ذُو عَاهَةِ يَنَامُونَ عَلَى وُجُوهِهِمْ مُنْبَطِحِينَ. (تفسير نور الثقلين ، الجزء ٤ ، الصفحة ١٧٨)

4. [...] ទទួលបានពីអាល់-រីដ្ឋី صلوات الله عليه والسلم ស្តីអំពីបុរសស៊ីរីម្នាក់ដែលបានសួរអាមីរុល-មុមីនីនៃ صلوات الله عليه والسلم នៅក្នុងអង្គប្រជុំមួយនៅឯអាល់-គូហ្វាស៊ូ នៅក្នុងហ្វាត្វាដ្យូដ្យូដ្យូ ។ បុរសនេះបានសួរព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلم ថា៖ "ពាក់ព័ន្ធនឹងការដេក តើការដេកមានប៉ុន្មានប្រភេទ?" អាមីរុល-មុមីនីនៃ صلوات الله عليه والسلم មានចែកដោះស្រាយ៖ "ការដេកមានបួនប្រភេទ ។ បណ្តាព្រះសាស្ត្រា عليه السلام ផ្ទៃលើខ្នង ការព្យាបាលបស់ព្រះអង្គ عليه السلام មិនដេកទេ រង់ចាំការបើកឲ្យដឹងពីព្រះម្ចាស់ عليه السلام របស់ព្រះអង្គ عليه السلام ។ បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាដេកលើខាងស្តាំខ្លួន បែរមុខទៅរកក្តីបឡាត់ ។ ពួកស្តេចនិងកូនៗដេកលើខាងឆ្វេងខ្លួន ដើម្បីរីករាយជាមួយអ្វីដែលខ្លួនបានបរិភោគ ។ អ៊ីប្រីស عليه السلام បងប្អូនវា عليه السلام មនុស្សគួតគ្រប់រូប ជនរូបដេកផ្តាច់មុខ ។" (تفسير نور الثقلين) វគ្គ ៣០ ហ្វាត្វាដ្យូដ្យូ ៣៧

5. 5. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنِ النَّوْفَلِيِّ عَنِ السَّكُونِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ : إِنَّمَا امْرَأَةٌ تَصَدَّقَتْ عَلَى رُوجِهَا بِمَهْرَهَا قَبْلَ أَنْ يَدْخُلَ بِهَا إِلَّا كَتَبَ اللَّهُ لَهَا بِكُلِّ دِينَارٍ عَتَقَ رَقَبَةً قَبْلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَكَيْفَ بِأَهْلِيَةِ بَعْدَ الدُّخُولِ قَالَ إِنَّمَا ذَلِكَ مِنَ الْمَوَدَّةِ وَ الْأُلْفَةِ. (الكافي ، الجزء ٥ ، الصفحة ٣٨٢)

5**. អូលី ប៊ិន អ៊ីប្រីហ្វីមបានរាយការណ៍តមកពីឪពុកលោក តមកពីអាល់-ណោហ្វាលី តមកពី អាល់-សាគូនី តមកពី អាហ្វី អុប៊ុលឡោះហ្វី صلوات الله عليه والسلم ដែលមានចែកដោះស្រាយព្រះសាស្ត្រា عليه السلام មានចែកដោះស្រាយ៖ "ស្ត្រីណាព្រមឲ្យប្រាក់ខាន់ស្មារបស់ខ្លួនទៅស្វាមីមុនបានរួមដំណេក អស់ឡោះហ្វី عليه السلام នឹងកត់ត្រាទុកឲ្យស្ត្រីនោះ[នូវរង្វាន់]ស្មើនឹងការលែងទាសៈឲ្យមានសេរីភាព គ្រប់ខ្លីណា ។" គេបានសួរថា៖ "រីស្វីលុលឡោះហ្វី صلوات الله عليه والسلم អើយ ចុះបើនាងឲ្យជាអំណោយក្រោយពីបានរួមដំណេក?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلم មានចែកដោះស្រាយ៖ "នេះគឺការស្មោះស្ម័គ្រនិងសប្បុរសធម៌ ។" (الكافي)

6. 6. أَحْمَدُ بْنُ إِدْرِيسَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ الْجَبَّارِ عَنْ صَفْوَانَ بْنِ يَحْيَى قَالَ: سَأَلَنِي أَبُو قُرَّةَ الْمُحَدِّثُ أَنَّ أُذْخِلَهُ عَلَى أَبِي الْحَسَنِ الرِّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ فَاسْتَأْذَنَهُ فَأَذِنَ لِي فَدَخَلْتُ فَسَأَلَهُ عَنِ الْخُلَالِ وَ الْحُرَامِ ثُمَّ قَالَ لَهُ أَ فَتَقْرَأَنَّ اللَّهُ مَحْمُولٌ

6**. អាស៊ុម៉ាដូ ប៊ិន អ៊ីដ្រីសបានរាយការណ៍តមកពី មូហ្វាម៉ាដូ ប៊ិន អុប៊ុលឡោះហ្វី តមកពី ស្វាហ្វាវ៉ាន ប៊ិន យ៉ាស៊ុយ៉ាដែលបានថា អាហ្វី ក្តីពោះត្តី អ្នកអធិប្បាយ បានសូមឲ្យខ្ញុំនាំលោកទៅជួប អាហ្វី អាល់-ហ្វាសាន់ អាល់-រីដ្ឋី صلوات الله عليه والسلم ។ ខ្ញុំក៏បានសូមអនុញ្ញាតពីព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلم ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلم យល់ព្រម ។ លោកក៏បានមកសួរព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلم អំពីព្រះបញ្ញាក្តីនិងព្រះបម្រាម ហើយលោកបានសួរព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلم ថា៖ "ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلم ព្រមទទួលស្គាល់ទេថាអស់ឡោះហ្វី عليه السلام ត្រូវគេលើវែក?"

فَقَالَ أَبُو الْحَسَنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ كُلُّ مَحْمُولٍ مَفْعُولٌ بِهِ مُضَافٌ إِلَى غَيْرِهِ مُخْتِاجٌ وَ الْمَحْمُولُ اسْمٌ تَقْصِ فِي اللَّفْظِ وَ الْحَامِلُ فَاعِلٌ وَ هُوَ فِي اللَّفْظِ مِدْحَةٌ وَ كَذَلِكَ قَوْلُ الْقَائِلِ فَوْقَ وَ تَحْتَ وَ أَعْلَى وَ أَسْفَلَ وَ قَدْ قَالَ اللَّهُ « وَ لِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى فَادْعُوهُ بِهَا » وَ لَمْ يَقُلْ فِي كِتَابِهِ إِنَّهُ الْمَحْمُولُ

អាប៊ូ អាល់-ហ្គាសាន់^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "សព្វសារពើដែលគេលីវែកនោះសុទ្ធតែជាអ្វីដែលត្រូវបូកបញ្ចូលជាមួយអ្វីផ្សេង ដែលត្រូវការគេ ហើយអ្វីដែលគេលីវែកនោះមិនគ្រប់គ្រាន់ផ្នែកសម្តី ចំណែកឯអ្នកលីវែក គឺអ្នកប្រតិបត្តិ ហើយអ្នកប្រតិបត្តិសក្តិសមនឹងពាក្យសម្តី (គឺសមនឹងបានការសរសើរ) ។ ស្រដៀងនេះដែរគឺពាក្យសម្តីរបស់អ្នកនិយាយ "ក្រោម, លើ, ខ្ពស់, ទាប" ។ អល់ឡោះហ្គ័រ^{رحمته}មានព្រះបន្ទូលថា៖ [៧:១៨០] ព្រះនាមដ៏ឧត្តមក្រៃលែងទាំងឡាយជាកម្មសិទ្ធិរបស់អល់ឡោះហ្គ័រ ។ ដូច្នោះចូរពួកអ្នកបូងស្ទូងព្រះអង្គដោយព្រះនាមទាំងនេះ ព្រះអង្គ^{رحمته}មិនចែងនៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ^{رحمته}ទេថាព្រះអង្គ^{رحمته}ជាបុគ្គលដែលត្រូវទ្រទ្រង់ ។

بَلْ قَالَ إِنَّهُ الْحَامِلُ فِي الْبَرِّ وَ الْبَحْرِ وَ الْمُمْسِكُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ أَنْ تَزُولَا وَ الْمَحْمُولُ مَا سِوَى اللَّهِ وَ لَمْ يُسْمَعْ أَحَدٌ آمَنَ بِاللَّهِ وَ عَظَمَتِهِ قَطُّ قَالَ فِي دُعَائِهِ يَا مَحْمُولُ

តែព្រះអង្គ^{رحمته}មានព្រះបន្ទូលថាព្រះអង្គ^{رحمته}ជាអ្នកលីវែកនៅលើដីគោកនិងនៅលើសមុទ្រ ជាអ្នកទប់មេឃនិងដីកុំឲ្យវាអន់ថយ ។ អ្នកដែលត្រូវគេលីវែកគឺអ្វីដែលផ្សេងពីអល់ឡោះហ្គ័រ^{رحمته} ។ គេមិនដែលឮអ្នកណាមួយដែលជឿអល់ឡោះហ្គ័រ^{رحمته} ដែលជឿព្រះវិរាចនភាពព្រះអង្គ^{رحمته}នោះ ថានៅក្នុងការបូងស្ទូងព្រះអង្គ^{رحمته}ឡើយថា៖ "ឱព្រះដែលគេលីវែកអើយ ។"

قَالَ أَبُو فُرَّةَ فَإِنَّهُ قَالَ « وَ يَحْمِلُ عَرْشَ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ يَوْمَئِذٍ ثَمَانِيَةٌ » وَ قَالَ « الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ »

អាប៊ូ ក្លីវ៉េត្តទូលថា៖ "តែព្រះអង្គ^{رحمته}មានព្រះបន្ទូលថា [៦៩:១៧] នឹងមានបណ្តាទេវតា ។ នាថ្ងៃនោះ [ទេវតាចំនួន]ប្រាំបីអង្គនឹងលីវែកព្រះរាជបល្ល័ង្កព្រះម្ចាស់អ្នកពីលើពួកគេ ។ ព្រះអង្គ^{رحمته}មានព្រះបន្ទូលថា៖ [៤០:៧] បណ្តាអ្នកទ្រព្រះរាជបល្ល័ង្ក!

فَقَالَ أَبُو الْحَسَنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ الْاَلْعَرْشُ لَيْسَ هُوَ اللَّهُ وَ الْعَرْشُ اسْمٌ عَلِيمٌ وَ قُدْرَةٌ وَ عَرْشٌ فِيهِ كُلُّ شَيْءٍ

អាប៊ូ អាល់-ហ្គាសាន់^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ព្រះរាជបល្ល័ង្កមិនមែនអល់ឡោះហ្គ័រ^{رحمته}ទេ "ព្រះរាជបល្ល័ង្ក" គឺឈ្មោះរបស់ "ព្រះអភិញ្ញានិងព្រះមហិទ្ធិបូទ្ធិ" ហើយនៅក្នុងនេះព្រះរាជបល្ល័ង្កគឺសព្វសារពើ ។

ثُمَّ أَضَافَ الْحَامِلَ إِلَى غَيْرِهِ خَلْقٍ مِنْ خَلْقِهِ لِأَنَّهُ اسْتَعْبَدَ خَلْقَهُ بِحَمْلِ عَرْشِهِ وَ هُمْ حَمَلَةٌ عَلَيْهِ وَ خَلْقًا يُسَبِّحُونَ حَوْلَ عَرْشِهِ وَ هُمْ يَعْمَلُونَ بِعِلْمِهِ وَ مَلَائِكَةً يَكْتُبُونَ أَعْمَالَ عِبَادِهِ وَ اسْتَعْبَدَ أَهْلَ الْأَرْضِ بِالطُّوْفِ حَوْلَ نَبِيِّهِ وَ اللَّهُ «عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى» كَمَا قَالَ

ក្រោយមក ព្រះអង្គ^{رحمته}បានបន្ថែមអ្នកលីវែកពីលើសត្វលោកឯទៀតដែលព្រះអង្គ^{رحمته}បានបង្កើតមក

ព្រះព្រះអង្គ^{រ.ស.}ដាក់សត្វលោកព្រះអង្គ^{រ.ស.}ជាទាសៈដោយបណ្តាអ្នកលីសែងព្រះរាជបល្ល័ង្ក (الْعَرْشُ) ព្រះអង្គ^{រ.ស.} ពួកគេនេះ^{عليهم}លីសែងព្រះអភិញ្ញាព្រះអង្គ^{រ.ស.} ។ សត្វលោករបស់ព្រះអង្គ^{រ.ស.}លើកតម្កើងព្រះអង្គ^{រ.ស.}ជុំវិញព្រះរាជបល្ល័ង្កព្រះអង្គ^{រ.ស.} ពួកគេប្រតិបត្តិដោយព្រះអភិញ្ញាព្រះអង្គ^{រ.ស.} ។ អស់ទេវតាកត់ត្រាទង្វើរបស់បាវព្រះអង្គ^{រ.ស.} ។ ប្រជានិករនៃផែនដីគោរពសក្ការៈដោយតារាវ័ង្សជុំវិញព្រះមហាក្រឹះព្រះអង្គ^{រ.ស.} (កាក្កុបាស្ត) ។ អស់ឡោះហ្វ្លូ^{ر.ស.}នៅលើព្រះរាជបល្ល័ង្ក ដូចព្រះអង្គ^{រ.ស.}មានព្រះបន្ទូលនោះ ។

وَالْعَرْشُ وَمَنْ يَحْمِلُهُ وَمَنْ حَوْلَ الْعَرْشِ وَاللَّهُ الْحَامِلُ لَهُمُ الْحَافِظُ لَهُمُ الْمُمْسِكُ الْقَائِمُ عَلَى كُلِّ نَفْسٍ وَفَوْقَ كُلِّ شَيْءٍ وَعَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَلَا يُقَالُ مَحْمُولٌ وَلَا أَسْفَلُ قَوْلًا مُفْرَدًا لَا يُوصَلُ بِشَيْءٍ فَيَفْسُدُ اللَّفْظُ وَالْمَعْنَى

រឹងព្រះរាជបល្ល័ង្ក បណ្តាអ្នកលីសែងព្រះរាជបល្ល័ង្ក និងបណ្តាអ្នកនៅជុំវិញព្រះរាជបល្ល័ង្កនោះ អស់ឡោះហ្វ្លូ^{រ.ស.}ជាអ្នកលីសែងពួកគេ ជាអ្នកការពារពួកគេ ជាអ្នកទប់ពួកគេ ព្រះដែលស្ថិតនៅលើគ្រប់វិញ្ញាណ នៅពីក្រោមសព្វសារពើ នៅពីលើសព្វសារពើ ។ គេមិនអាចហៅព្រះអង្គ^{រ.ស.}ថា "បុគ្គលដែលគេលីសែង" បានទេ ពុំមានអ្វីអាចទៅដល់ព្រះអង្គ^{រ.ស.}ទេ ។ ដូច្នេះ វានឹងធ្វើខូចពាក្យសម្តីនិងអត្ថន័យ ។

قَالَ أَبُو قُرَّةٍ فَتُكَدِّبُ بِالرَّوَايَةِ الَّتِي جَاءَتْ أَنَّ اللَّهَ إِذَا غَضِبَ إِنَّمَا يُعْرِفُ غَضَبَهُ أَنَّ الْمَلَائِكَةَ الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ يَجِدُونَ ثِقَلَهُ عَلَى كَوَاهِلِهِمْ فَيَخْرُونَ سُجَّدًا فَإِذَا ذَهَبَ الْغَضَبُ حَفَّ وَرَجَعُوا إِلَى مَوَاقِفِهِمْ

អាហ្វិ គូរ៉េត្ត៍ទូលថា៖ "ដូច្នេះព្រះអង្គ^{រ.ស.}បដិសេធសេចក្តីរាយការណ៍នោះដែលថាអស់ឡោះហ្វ្លូ^{រ.ស.} ពេលព្រះអង្គ^{រ.ស.}ទ្រង់ព្រះពិរោធ គេទទួលស្គាល់កំហឹងព្រះអង្គ^{រ.ស.} ដែលថាពួកទេវតាដែលលីសែងព្រះរាជបល្ល័ង្កនោះដឹងទម្ងន់ព្រះរាជបល្ល័ង្កនោះនៅលើស្មាពួកគេ ដូច្នេះពួកគេស្រុតខ្លួនក្រាបប្រណិប័តន៍ ពេលព្រះពិរោធអន់ចុះ ទម្ងន់នោះទៅជាស្រាល ហើយអស់ទេវតានោះទៅកាន់កន្លែងខ្លួនវិញ ។"

فَقَالَ أَبُو الْحَسَنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَخْبَرَنِي عَنِ اللَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى مُنْذُ لَعَنَ إِبْلِيسَ إِلَى يَوْمِكَ هَذَا هُوَ غَضَبَانُ عَلَيْهِ فَمَتَى رَضِيَ وَهُوَ فِي صِفَتِكَ لَمْ يَزَلْ غَضَبَانُ عَلَيْهِ وَ عَلَى أَوْلِيَائِهِ وَ عَلَى أَتْبَاعِهِ كَيْفَ تَجَرَّيْتُ أَنْ تَصِفَ رَبَّكَ بِالتَّعْيِيرِ مِنْ حَالٍ إِلَى حَالٍ وَ أَنَّهُ يَجْرِي عَلَيْهِ مَا يَجْرِي عَلَى الْمُخْلُوقِينَ

អាហ្វិ អាល់-ហ្សាសាន់^{صلوات الله عليه والسلام}មានវចនៈថា៖ "សូមលោកប្រាប់ខ្ញុំ^{صلوات الله عليه والسلام}អំពីអស់ឡោះហ្វ្លូ^{تعالى} តាំងពីព្រះអង្គ^{ر.س.}ដាក់បណ្តាសាអ៊ីប្លីស៍^{لبن}រហូតដល់ថ្ងៃនេះ ព្រះអង្គ^{ر.س.}ទ្រង់ព្រះពិរោធា^{لبن} ។ ដូច្នេះ តើព្រះអង្គ^{ر.س.}សព្វព្រះហឫទ័យពេលណា នៅក្នុងការរៀបរាប់របស់លោក ព្រះអង្គ^{ر.س.}ទ្រង់ក្រោធា^{لبن}និងបណ្តាអ្នកតាមវា^{لبن}ឥតឈប់ ? ម្តេចក៏លោកព្រហ្មើនម៉្លោះ ហ៊ានរៀបរាប់អំពីព្រះម្ចាស់^{ر.س.}លោកដោយលក្ខណៈអន់ពីអាការមួយទៅអាការមួយទៀត ថាអ្វីដែលហូរធ្លាក់ទៅលើសត្វលោករបស់ព្រះអង្គ^{ر.س.}នោះហូរធ្លាក់មកលើព្រះអង្គ^{ر.س.} ?

سُبْحَانَهُ وَ تَعَالَى لَمْ يَزَلْ مَعَ الرَّائِلِينَ وَ لَمْ يَتَّعَبِرْ مَعَ الْمُتَّعَبِرِينَ وَ لَمْ يَتَبَدَّلْ مَعَ الْمُتَبَدِّلِينَ وَ مَنْ دُونَهُ فِي يَدِهِ وَ تَدْبِيرِهِ وَ كُلُّهُمْ إِلَيْهِ مُخْتَانِجٌ وَ هُوَ عَنِّي عَمَّنْ سِوَاهُ. (الكافي , الجزء ١ , الصفحة ١٣٠)

ព្រះអង្គ ៥៤ ទ្រង់មហារុងរឿង មហាអស្ចារ្យ មិនអន់ថយជាមួយពួកដែលធ្វើឲ្យអន់ថយទេ ដែលមិនខូច
ជាមួយពួកបង្កូចទេ ដែលមិនផ្លាស់ប្តូរជាមួយពួកដែលផ្លាស់ប្តូរទេ ។ ពួកផ្សេងពីព្រះអង្គ ៥៤ នៅក្នុងព្រះ
ហត្ថព្រះអង្គ ៥៤ និងការគ្រប់គ្រងរបស់ព្រះអង្គ ៥៤ ។ ពួកទាំងអស់នេះត្រូវការព្រះអង្គ ៥៤ ឯព្រះអង្គ ៥៤ មិន
ត្រូវការបុគ្គលផ្សេងពីព្រះអង្គ ៥៤ ទេ ។" (الكافي)

وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلُّ لَّهُ قَانُونَ ﴿٣٦﴾

២៦. សព្វសារពើដែលមាននៅលើមេឃនិងដីជាកម្មសិទ្ធិរបស់ព្រះអង្គ ។ ទាំងអស់ចុះចូលក្រោមឱវាទ
ព្រះអង្គ ។

وَهُوَ الَّذِي يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِ وَلَهُ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ ﴿٣٧﴾

២៧. ព្រះអង្គជាអ្នកចាប់ផ្តើមបង្កើត ក្រោយមកព្រះអង្គនឹងបង្កើតសាឡើងវិញ ។ វាជាការងាយស្រួល
សម្រាប់ព្រះអង្គ ។ គំរូដ៏ឧត្តុង្គឧត្តមនៅលើមេឃនិងដីជាកម្មសិទ្ធិរបស់ព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គគឺព្រះដ៏
មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះអង្គគឺព្រះមុនិរាជ ។

ضَرَبَ لَكُمْ مَثَلًا مِّنْ أَنفُسِكُمْ ۖ هَلْ لَكُمْ مِّنْ مَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مِّنْ شُرَكَاءَ فِي مَا رَزَقْنَاكُمْ فَأَنتُمْ فِيهِ
سَوَاءٌ تَخَافُونَهُمْ كَخِيفَتِكُمْ أَنفُسَكُمْ ۚ كَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٣٨﴾

២៨. ព្រះអង្គបានលើកឧទាហរណ៍មួយឲ្យពួកអ្នកចេញពីពួកអ្នក គឺ៖ នៅក្នុងចំណោមអ្វីៗដែលនៅក្នុង
ដៃស្តាំពួកអ្នកនោះ (គឺបណ្តាទាសករ) តើមានទេនូវបណ្តាដៃគូ[សហការី]ដែលបានស្នើពួកអ្នកនូវ
អ្វីៗដែលយើងប្រទានឲ្យពួកអ្នក ហើយពួកអ្នកខ្លាចពួកគេដូចពួកអ្នកខ្លាចគ្នាទៅវិញទៅមកដែរ
[ក្នុងសហការី]? បែបនេះឯងដែលយើងអធិប្បាយពណ៌នាបណ្តាសញ្ញាសម្រាប់ជនដែលប្រើ
ប្រាជ្ញា ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស្ត ២៦-២៨

1. فَإِنَّه كَانَ سَبَبَ نُزُولِهَا أَنْ فُرِشَتْ وَأَلْعَرَبُ كَانُوا إِذَا حَجَّوْا يُلْبَوْنَ وَكَانَتْ تَلْبِيئَتُهُمْ «لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ إِنَّ
الْحَمْدَ وَالتَّعَمَّةَ لَكَ وَ الْمُلْكَ لَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ» وَ هِيَ تَلْبِيَّةُ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَ الْأَنْبِيَاءِ،

១. មូលហេតុនៃការបើកឲ្យដឹងអាយ៉ាស្តនេះគឺ ពួកគូរ៉យស្ត៍និងពួក អាវ៉ាប់ ពេលទៅបំពេញពិធីហ្គាច្រូប្ត
បានស្រែកឆ្លើយ (គឺតាល់ប៊ីយ៉ាស្ត) ថា៖ "ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមកបម្រើ ព្រះអង្គ ៥៤ ហើយ ឱអស់ឡោះហ្ន៎ ៥៤
ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមកបម្រើព្រះអង្គ ៥៤ ហើយ ។ ព្រះអង្គ ៥៤ មិនមានដៃគូទេ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមកបម្រើព្រះ
អង្គ ៥៤ ហើយ ។ ការពិតសេចក្តីសរសើរនិងសេចក្តីប្រោសមេត្តាករុណាជាកម្មសិទ្ធិរបស់ព្រះអង្គ ៥៤ ព្រមទាំងព្រះ
រាជាណាចក្រផងដែរ ។ ព្រះអង្គ ៥៤ មិនមានដៃគូទេ ទូលព្រះបង្គំជា ខ្ញុំមកបម្រើព្រះអង្គ ៥៤ ហើយ ។" នេះគឺ

"តាល់បីយ៉ាស៊ុ" របស់អ៊ីបរិប្បិម^{عليه السلام}និងព្រះសាស្តាទាំងឡាយ ។

فَجَاءَهُمْ إِبْلِيسُ فِي صُورَةِ شَيْخٍ، فَقَالَ لَيْسَتْ هَذِهِ تَلْبِيَةٌ أَسْلَافِكُمْ، قَالُوا: وَ مَا كَانَتْ تَلْبِيَتُهُمْ فَقَالَ: كَانُوا يَقُولُونَ «لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ إِلَّا شَرِيكَ هُوَ لَكَ» فَتَفَرَّتْ قُرَيْشٌ مِنْ هَذَا الْقَوْلِ، فَقَالَ لَهُمْ إِبْلِيسُ عَلَى رَسُولِكُمْ حَتَّى آتَى عَلَى آخِرِ كَلَامِي، فَقَالُوا مَا هُوَ فَقَالَ «إِلَّا شَرِيكَ هُوَ لَكَ تَمَلِّكُهُ وَ مَا يَمْلِكُ» أ لَا تَرَوْنَ أَنَّهُ يَمْلِكُ الشَّرِيكَ وَ مَا مَلَكَهُ فَرَضُوا بِذَلِكَ وَ كَانُوا يُلَبُّونَ بِهَذَا قُرَيْشٌ خَاصَّةً

អ៊ីប្រិស^{عليه السلام}បានមករកពួកគេដោយមានរូបរាងជាបុរសចំណាស់ ។ វា^{عليه السلام}បានប្រាប់ពួកគេថា: "នេះមិនមែន របៀបសូត្រតាល់បីយ៉ាស៊ុរបស់ជួនតាអស់លោកទេ ។" ពួកគេបានថា: "តើរបៀបសូត្រតាល់បីយ៉ាស៊ុ របស់ជួនតាយើងនោះដូចម្តេចទៅ?" វា^{عليه السلام}បានថា: "ពួកគេធ្លាប់តែថា: "ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមកបម្រើព្រះ អង្គ^{عليه السلام}ហើយ ឱអល់ឡោះហ្ន៎^{عليه السلام} ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមកបម្រើព្រះអង្គ^{عليه السلام}ហើយ ។ មិនមានដៃគូសម្រាប់ព្រះ អង្គ^{عليه السلام}ទេ លើកលែងតែដៃគូព្រះអង្គ^{عليه السلام} ដៃគូនោះជារបស់ព្រះអង្គ^{عليه السلام} ។" សម្តីនេះធ្វើឲ្យពួកគេរិះរើស្តីឡប់ ដូច្នោះវា^{عليه السلام}បានប្រាប់ពួកគេថា: "ព្រោះតែអស់លោកយីតពេក ខ្ញុំ^{عليه السلام}នឹងប្រាប់អស់លោកម្យ៉ាងទៀត ។" ពួក គេបានថា: "អ្វីទៅ?" វា^{عليه السلام}បានថា: "លើកលែងតែដៃគូរបស់ព្រះអង្គ^{عليه السلام} គេជារបស់ព្រះអង្គ^{عليه السلام} ។ ព្រះអង្គ ^{عليه السلام}ជាម្ចាស់ដាច់ថ្លៃរបស់គេនិងអ្វីៗដែលគេមាន ។ អស់លោកមិនឃើញទេថាព្រះអង្គ^{عليه السلام}ជាម្ចាស់ដាច់ថ្លៃ របស់ដៃគូនិងអ្វីៗដែលគេមាន?" រឿងនេះធ្វើឲ្យពួកគេសប្បាយចិត្តណាស់ ហើយបានសូត្រ តាល់បីយ៉ាស៊ុបែបនេះ ជាពិសេសពួកគេរិះរើស្តី ។

فَلَمَّا بَعَثَ اللَّهُ رَسُولَهُ فَأَنكَرَ ذَلِكَ عَلَيْهِمْ وَ قَالَ هَذَا شِرْكٌ، فَأَنْزَلَ اللَّهُ «ضَرَبَ لَكُمْ مَثَلًا مِنْ أَنفُسِكُمْ هَلْ لَكُمْ مِنْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مِنْ شُرَكَاءَ فِي مَا رَزَقْنَاكُمْ فَأَنْتُمْ فِيهِ سَوَاءٌ» أَي تَرْضَوْنَ أَنْتُمْ فِيهَا تَمَلِّكُونَ أَنْ يَكُونَ لَكُمْ فِيهِ شَرِيكَ فإِذَا لَمْ تَرْضَوْا أَنْتُمْ أَنْ يَكُونَ لَكُمْ فِيهَا تَمَلِّكُونَهُ شَرِيكَ فَكَيْفَ تَرْضَوْنَ أَنْ تَجْعَلُوا لِي شَرِيكًا فِيمَا أَمْلِكُ . (تفسير القمي , الجزء ٢ , الصفحة ١٥٤)

ពេលអល់ឡោះហ្ន៎^{عليه السلام}បានចាត់បញ្ជូនព្រះសាស្តា^{عليه السلام}ព្រះអង្គ^{عليه السلام}មក ព្រះសាស្តា^{عليه السلام}ព្រះអង្គ^{عليه السلام}បានហាម ពួកគេធ្វើបែបនេះ ហើយមានព្រះវចនៈថា: "នេះគឺបទហ៊ុនហាយ ។" អល់ឡោះហ្ន៎^{عليه السلام}ក៏បានបើកឲ្យដឹង ថា: [៣០:២៨] ព្រះអង្គបានលើកឧទាហរណ៍មួយឲ្យពួកអ្នកចេញពីពួកអ្នក គឺ: នៅក្នុងចំណោមអ្វីៗ ដែលនៅក្នុងដៃស្តាំពួកអ្នកនោះ (គឺបណ្តាទាសករ) តើមានទេនូវបណ្តាដៃគូ[សហការី]ដែលបានស្នើពួក អ្នកនូវអ្វីៗដែលយើងប្រទានឲ្យពួកអ្នក ពោលគឺ តើពួកអ្នកសប្បាយចិត្តនឹងអ្វីដែលពួកអ្នកមានទេ (គឺ បណ្តាទាសៈ) បើមានដៃគូសម្រាប់ពួកអ្នកក្នុងចំណោមអ្វីៗទាំងនេះ (គឺក្នុងចំណោមទាសៈ) ? បើពួកអ្នក មិនសប្បាយចិត្តទេដែលអ្វីដែលពួកអ្នកមាន (គឺទាសៈ) ក្លាយទៅជាដៃគូពួកអ្នកនោះ តើនឹងឲ្យអញ^{عليه السلام} សប្បាយចិត្តដូចម្តេច ដែលពួកអ្នកលើកដាក់ឲ្យអញ^{عليه السلام}នូវដៃគូដែលជាអ្វីៗដែលជារបស់អញ^{عليه السلام}នោះ (គឺអ្វីៗដែលអញ^{عليه السلام}បានបង្កើតមក) ?" (154 :2 القمي تفسير)

2. فِي عُيُونِ الْأَخْبَارِ بِإِسْنَادِهِ إِلَى يَاسِرِ الْخَدَّامِ عَنْ أَبِي الْحَسَنِ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا عَلَيْهِمَا السَّلَامُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ لِعَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: يَا عَلِيُّ أَنْتَ حُجَّةُ اللَّهِ وَ أَنْتَ بَابُ اللَّهِ وَ أَنْتَ الطَّرِيقُ إِلَى اللَّهِ، وَ أَنْتَ النَّبِيُّ الْعَظِيمُ وَ أَنْتَ الصِّرَاطُ الْمُسْتَقِيمُ، وَ أَنْتَ الْمَثَلُ الْأَعْلَى. (تفسير نور النقلين , الجزء ٤ , الصفحة ١٨٠)

២. [...] យ៉ាសៀវ អាស់-ខ្ញុំខ្ញុំមទទួលបានពីអាចូ អាស់-ហ្វាសាន់ អ៊ាលី ប៊ិន មូសា صلوات الله عليه والسلام អាស់-វីដី صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា វិស្វលុលឡោះហ្គ័រ صلوات الله عليه والسلام មានព្រះវចនៈប្រាប់អ៊ាលី صلوات الله عليه والسلام ថា៖ "អ៊ាលី صلوات الله عليه والسلام អើយ អ្នក صلوات الله عليه والسلام ជាព្រះអាជ្ញាធររបស់អស់ឡោះហ្គ័រ صلوات الله عليه والسلام អ្នក صلوات الله عليه والسلام ជាទ្វាររបស់អស់ឡោះហ្គ័រ صلوات الله عليه والسلام អ្នក صلوات الله عليه والسلام ជាផ្លូវទៅកាន់ صلوات الله عليه والسلام អស់ឡោះហ្គ័រ صلوات الله عليه والسلام អ្នក صلوات الله عليه والسلام ជាដំណឹងរុងរឿង អ្នក صلوات الله عليه والسلام ជាព្រះមាតាត្រង់ត្រូវ អ្នក صلوات الله عليه والسلام ជាគំរូឧត្តុង្គឧត្តម ។"

(تفسير نور الثقلين ٣٥ ٢١)

3. وَ فِي عُيُونِ الْأَخْبَارِ أَيْضاً فِي الزِّيَارَةِ الْجَامِعَةِ لَجَمِيعِ الْأَيِّمَةِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ الْمَنْقُولَةَ عَنِ الْجَوَادِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: السَّلَامُ عَلَى أَيْمَةِ الْهُدَى إِلَى قَوْلِهِ: وَ وَرَثَةِ الْأَنْبِيَاءِ وَ الْمَثَلِ الْأَعْلَى. (تفسير نور الثقلين , الجزء ٤ , الصفحة ١٨٠)

៣. នៅក្នុងសាត្រា អ្នកយុន អាស់-អាត្ម់បារ និង សាត្រា អាស់-ស៊ីយ៉ាវត្ត អាស់-យ៉ាមីអ៊ូស្តរបស់អ៊ីម៉ា عليهم السلام ទាំងអស់ អាស់-យ៉ាវ៉ាដូ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "សូមសិរីសួស្តីកើតមានដល់អ៊ីម៉ា عليهم السلام មគ្គទេសក៍ទាំងឡាយ" រហូតដល់វចនៈព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام "អ្នកទទួលកេរ្តិ៍មរតកព្រះសាស្តា عليهم السلام ទាំងឡាយនិងគំរូឧត្តុង្គឧត្តម ទាំងឡាយ ។" (تفسير نور الثقلين ٣٥ ٢١)

بَلِ اتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَهْوَاءَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ فَمَنْ يَهْدِي مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٣٥﴾

២៩. តែពួកដែលប្រព្រឹត្តិអាក្រក់ធ្វើតាមទំនើងចិត្តឯង[ដែលឲ្យវិនាស]ដោយគ្មានការចេះដឹង ។ អ្នកណាទៅដែលអាចដឹកនាំបាននូវបុគ្គលដែលអស់ឡោះហ្គ័របានធ្វើឲ្យរង្វេង ? ពួកគេពុំមានអ្នកជួយសង្គ្រោះទេ ។

فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٥﴾

៣០. ចូរអ្នកបែរមុខមករកសាសនាទៀងត្រង់ - ធម្មជាតិរបស់អស់ឡោះហ្គ័រ ព្រះអង្គបានបង្កើតមនុស្សមកស្របតាមធម្មជាតិនេះ ។ ពុំមានការប្តូរផ្លាស់ឡើយក្នុងមាបសកម្មរបស់អស់ឡោះហ្គ័រ ។ នេះគឺសាសនារបស់ព្រះអភិបាល (ឬ សាសនាត្រង់មិនលំអៀង) តែមនុស្សភាគច្រើនមិនដឹងទេ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស្ត ២៩-៣០

1. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ صَالِحِ بْنِ السِّنْدِيِّ عَنْ جَعْفَرِ بْنِ بَشِيرٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي حَمْزَةَ عَنْ أَبِي بَصِيرٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام) فِي قَوْلِهِ تَعَالَى "فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا" قَالَ هِيَ الْوَلَايَةُ. (الكافي : المجلد الأول ؛ صفحة ٣١٨)

1. [...] ទទួលបានពី អាចូ បាសៀវ ដែលទទួលបានពី អាចូ យ៉ាវ៉ាដូ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់ [៣០:៣០] ចូរអ្នកបែរមុខមករកសាសនាទៀងត្រង់ ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "នេះគឺវិទ្យាយ៉ាស្ត ។" (الكافي : 1 / 318)

2. شَرَفَ الدِّينِ النَّجْفِيُّ: وَ رَوَى عَلِيُّ بْنُ أُسْبَاطٍ، عَنْ ابْنِ أَبِي حَمْزَةَ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "وَ ذَلِكَ دِينُ الْقِيَمَةِ"، قَالَ: «هُوَ ذَلِكَ دِينُ الْقَائِمِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء ٥ : صفحة : ٧١٩ ؛ تأويل الآيات ٢: ٢/٨٣١)

2. [...] ទទួលបានពី អាប៊ូ បាស្រៀរ ដែលទទួលបានពី អាប៊ូ អាប់ខុលឡោះហ្គា^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូល ព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិបូទ្រិ ព្រះដ៏មហារុងរឿង [៣០:៣០] នេះគឺសាសនារបស់ព្រះអភិបាល ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "នេះគឺព្រះសាសនារបស់អាល់-ក្លីអ៊ឹម^{عجل الله فرجه}" (2 / 831 : 2) ***

3. و عَنْهُ، قَالَ: أَحْبَبْنَا أَحْمَدُ بْنُ إِدْرِيسَ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ، عَنْ حَمَّادِ بْنِ عُمَانَ النَّابِ، وَ خَلْفِ بْنِ حَمَّادٍ، عَنِ الْفَضِيلِ بْنِ يَسَارٍ، وَ رِيحِيِّ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى: "فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا"، قَالَ: «فُؤْمٌ فِي الصَّلَاةِ، وَ لَا تَلْتَفِتْ يَمِينًا وَ لَا شِمَالًا».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء ٤ : صفحة : ٣٤٤ ؛ تفسير القمّي ٢: ١٥٥)

3. [...] ទទួលបានពី អាល់-ហ្វាឌីល ប៊ិន យ៉ាសារ និង រីប៊ឹម ប៊ិន អាប់ខុលឡោះហ្គា^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលទទួល បានមកពី អាប៊ូ អាប់ខុលឡោះហ្គា^{صلوات الله عليه والسلام} ស្តីអំពីព្រះបន្ទូលអាល់ឡោះហ្គា^{صلوات الله عليه والسلام} តេលី [៣០:៣០] ចូរអ្នកបែរមុខ មករកសាសនារឿងត្រង់ ។ ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ឈរត្រង់ខ្លួនដើម្បីបំពេញស្ម័គ្រចិត្ត មិនបែរទៅ ស្តាំ មិនបែរទៅឆ្វេង ។" (154 : 2) (تفسير القمّي 2: 154)

4. و عَنْهُ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ هِشَامِ بْنِ سَالِمٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: قُلْتُ: "فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا"؟ قَالَ: «التَّوْحِيدُ».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء ٤ : صفحة : ٣٤١ ؛ الكافي ٢: ١/١٠)

4. [...] ទទួលបានពីហ្គីស្តាំ ប៊ិន សាលីម ដែលបានថា ខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អាប់ខុលឡោះហ្គា^{صلوات الله عليه والسلام} ថា៖ "[មានន័យថាអ្វីទៅ] [៣០:៣០] ធម្មជាតិរបស់អាល់ឡោះហ្គា^{صلوات الله عليه والسلام} ព្រះអង្គបានបង្កើតមនុស្សមកស្របតាម ធម្មជាតិនេះ?" ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "អាល់-តៅហ្គីដូ (ការមានព្រះតែមួយគត់) ។" (1 / 10 : 2) (الكافي 2: 1/10) ***

5. و عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ بْنِ أَحْمَدَ بْنِ الْوَلِيدِ (رَحِمَهُ اللَّهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ الصَّغْفَارِ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ حَسَّانَ الْوَاسِطِيِّ، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ يُونُسَ، عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ كَثِيرٍ مَوْلَى أَبِي جَعْفَرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا"، قَالَ: «التَّوْحِيدُ، وَ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ، وَ عَلِيُّ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِمَا وَ أَهْلَيْمَا)».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء ٥ : صفحة : ٧١٩ ؛ التوحيد ٧/٣٢٩)

5. [...] ទទួលបានពី អាប់ខុលរ៉ៃហ្គា^{صلوات الله عليه والسلام} មាន ប៊ិន កាស្រៀរ សារកភក្តីរបស់ អាប៊ូ យ៉ាកុបហ្វារ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែល បានសួរ អាប៊ូ អាប់ខុលឡោះហ្គា^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលអាល់ឡោះហ្គា^{صلوات الله عليه والسلام} ថា៖ "[មានន័យថាអ្វីទៅ] [៣០:៣០] ធម្មជាតិរបស់ អាល់ឡោះហ្គា^{صلوات الله عليه والسلام} ព្រះអង្គបានបង្កើតមនុស្សមកស្របតាមធម្មជាតិនេះ? ។ ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ការ មានព្រះតែមួយគត់ (التوحيد) មូហាំម៉ាដ្ត^{صلوات الله عليه وآله} ជាវិស្វលរបស់អាល់ឡោះហ្គា^{صلوات الله عليه والسلام} អាល់-អាមីរ-មុយីនីនីស ^{صلوات الله عليه والسلام} ។" (7 / 329 : 2) (التوحيد: 7 / 329) ***

6. قَالَ: حَدَّثَنَا الْحُسَيْنُ بْنُ عَلِيٍّ بْنِ زَكْرِيَّا، قَالَ: حَدَّثَنَا الْهَيْثَمُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ الرَّمَاطِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ مُوسَى الرِّضَا (عَلَيْهِ السَّلَامُ)،

عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ (عَلَيْهِمُ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِهِ: «فَطَرَتِ اللَّهُ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا»، قَالَ: «هِيَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ)، عَلِيُّ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ وَوَلِيُّ اللَّهِ، إِلَى هَاهُنَا التَّوْحِيدُ».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء ٤ : صفحة : ٣٤٤ ؛ تفسير القمي ٢: ١٥٤)

6. [...] ទទួលបានពី អាស់-ហ្វែស្វា ប៊ិន អាប់ខុលឡោះហ្វា អាស់-វ៉ែនីដែលបានថ្លែងតមកពី អាលី អ៊ីបនូ មូសា អាស់-រីដ្វី ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលទទួលបានមកពីព្រះបិតា ^{صلوات الله عليه والسلام} ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលទទួលបានមកពីព្រះ អយ្យកោ ^{صلوات الله عليه والسلام} ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលទទួលបានមកពីមូហាំម៉ាដ្វ ^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ិន អាលី ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} [៣០:៣០] ធម្មជាតិរបស់អស់ឡោះហ្វា ព្រះអង្គបានបង្កើតមនុស្សមកស្របតាមធម្មជាតិនេះ ថា៖ "នេះគឺ៖ ពុំមានព្រះទេក្រៅពីអស់ឡោះហ្វា ^{صلوات الله عليه والسلام} មូហាំម៉ាដ្វ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ជាវិស្វលរបស់ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} អាលី ^{صلوات الله عليه والسلام} អាមីរុល-មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} ជាព្រះអនុរក្សរបស់អស់ឡោះហ្វា ^{صلوات الله عليه والسلام} រហូតមកត្រង់នេះ ជាអាស់-តៅហ្វីដ្វ ។" (تفسير القمي 2: 154)

7. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَيْسَى، عَنْ يُونُسَ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سِنَانٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام)، قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ "فَطَرَتِ اللَّهُ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا" مَا تِلْكَ الْفِطْرَةُ؟ قَالَ: هِيَ الْإِسْلَامُ، فَطَرَهُمُ اللَّهُ حِينَ أَخَذَ مِيثَاقَهُمْ، عَلَى التَّوْحِيدِ، قَالَ: "أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ؟" قَالُوا: بَلَى، فِيهِ الْمُؤْمِنُ وَالْكَافِرُ. (الكافي : المجلد الثاني صفحة ١٢)

7. [...] ទទួលបានពី អាប់ខុលឡោះហ្វា ប៊ិន ស៊ីណាន ដែលបានថាខ្ញុំបានសួរ អាច្វី អាប់ខុលឡោះហ្វា ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្វា ^{صلوات الله عليه والسلام} [៣០:៣០] ធម្មជាតិរបស់អស់ឡោះហ្វា ព្រះអង្គបានបង្កើតមនុស្ស មកស្របតាមធម្មជាតិនេះ ថាតើធម្មជាតិនេះគឺអ្វី? ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "នេះ គឺអាស់-អ៊ីស្លាម ។ អស់ឡោះហ្វា ^{صلوات الله عليه والسلام} បានឲ្យពួកគេមានធម្មជាតិនេះកាលព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ឲ្យពួកគេសច្ចាប្រើអាស់-តៅហ្វីដ្វ ។ ព្រះ អង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានព្រះបន្ទូលថា៖ "[៧:១៧២] "តើអញមិនមែនព្រះម្ចាស់របស់ពួកអ្នកទេ?" ពួកគេបានទូលថា៖ "ពិតមែនក្រាបទូល ។" នៅក្នុងចំណោមពួកគេនោះមានបណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា និងមានអ្នក បដិសេធសទ្ធាដែរ ។" (الكافي 2/10 : 2)

8. الطَّبْرَسِيُّ فِي (جَوَامِعِ الْجَامِعِ) فِي مَعْنَى الْآيَةِ: قَوْلُهُ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «كُلُّ مَوْلُودٍ يُوَلَّدُ عَلَى الْفِطْرَةِ، حَتَّى يَكُونَ أَبَوَاهُ هُمَا اللَّذَانِ يُهَوِّدَانِهِ وَ يُنَصِّرَانِهِ».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء ٤ : صفحة : ٣٤٦ ؛ جوامع الجامع: ٣٥٩)

8. នៅក្នុងសាត្រា អាស់-យ៉ាភីអ៊ី អាស់-យ៉ាមីអ៊ី អាស់-តូបរីស៊ីបានថ្លែងអំពីអត្ថន័យរបស់អាយ៉ាស្តុ នេះថាព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "កំណើតនីមួយៗបានកើតមកស្របតាមធម្មជាតិ រហូតដល់ឪពុក ម្តាយទាំងពីររបស់អ្នកនោះបានធ្វើឲ្យអ្នកនោះក្លាយទៅជាយ៉ាហ្វីដ្វឬគ្រិស្ត ។" (جوامع الجامع: 359)

9.**. الْعَيْشِيُّ: عَنْ إِسْمَاعِيلِ الْجُعْفِيِّ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «كَانَتْ شَرِيعَةُ نُوحٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) أَنْ يُعْبَدَ اللَّهُ بِالتَّوْحِيدِ، وَ الْإِحْلَاصِ، وَ خَلْعِ الْأَنْدَادِ، وَ هِيَ الْفِطْرَةُ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء ٤ : صفحة : ٣٤٥ ؛ تفسير العياشي ٢: ١٨/١٤٤)

9**. អាស់-អ៊ែយ៉ាស្តុបានរាយការណ៍តមកពី អ៊ីសម៉ាអ៊ីល អាស់-យ៉ូអ៊ីហ្វី តមកពី អាច្វី យ៉ាក្តូហ្វារ ^{صلوات الله عليه والسلام}

ដែលមានវចនៈថា៖ "នេះគឺច្បាប់ (ស្មារីអូសូ) របស់នុះហ្គ័រ(ﷺ)ដែលឲ្យព្រះអង្គ(ﷺ)គោរពសក្ការៈ អស់ឡោះហ្គ័រដោយតៅហ្គ័រដូ (ពោលគឺ ដោយស្មោះអស់ពីចិត្តចំពោះតែអស់ឡោះហ្គ័រមួយគត់) ដោយ ភក្តីភាព ដោយគេចចាករូបបដិមា ។ បក្សពួករបស់នុះហ្គ័រ(ﷺ)ត្រូវបង្កើតមកជាមួយធម្មជាតិឯង ។"

(تفسير العياشي)

﴿مُنِيبِينَ إِلَيْهِ وَاتَّقُوهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ﴾

៣១. ត្រឡប់មករកព្រះអង្គដោយស្មារលា ខ្លាចក្រែងព្រះអង្គ ធ្វើនមស្ការ[បូជាព្រះអង្គ] មិននៅក្នុង ចំណោមពួកហ៊ុនហាយទេ

﴿مِنَ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيَعًا كُلَّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ﴾

៣២. ក្នុងចំណោមពួកដែលបំបែកសាសនាខ្លួនជានិកាយនានា ។ [មនុស្សនៃ]ក្រុមនីមួយៗពេញចិត្ត នឹងអ្វីដែលខ្លួនមាន ។

﴿وَإِذَا مَسَّ النَّاسَ ضُرٌّ دَعَوْا رَبَّهُمْ مُنِيبِينَ إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا آذَقَهُمْ مِنْهُ رَحْمَةً إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ﴾

៣៣. ពេលអកុសលពើបពះលើមនុស្ស ពួកគេបង្វង់ស្ទង់ព្រះម្ចាស់ពួកគេដោយសូមស្មារលាកំហុស ចំពោះព្រះអង្គ (ត្រឡប់មករកព្រះម្ចាស់ពួកគេវិញ) ។ ពេលព្រះអង្គឲ្យពួកគេបានភ្ញក្សព្រះ មេត្តាធម៌ព្រះអង្គ ពួកគេមួយក្រុម[យកអ្វីផ្សេងមកបូករួម]ហ៊ុនហាយជាមួយព្រះម្ចាស់ពួកគេ

﴿لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ فَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ﴾

៣៤. ដើម្បីពួកគេបដិសេធអ្វីដែលយើងបានប្រទានឲ្យពួកគេ ។ ចូរពួកអ្នកសប្បាយរីករាយសិនចុះ បន្តិចទៀតពួកអ្នកនឹងដឹង ។

﴿أَمْ أَنْزَلْنَا عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا فَهُوَ يَتَكَلَّمُ بِمَا كَانُوا بِهِ يَشْرِكُونَ﴾

៣៥. តើយើងបានដាក់មកឲ្យពួកគេនូវព្រះអាជ្ញាធរ (ភ័ស្តុតាង ឬ គម្ពីរ) មួយទេដែលស្តីអំពីរឿងដែល ពួកគេ[យកអ្វីមកចូល រួម]ហ៊ុនហាយជាមួយព្រះអង្គនោះ ?

﴿وَإِذَا آذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً فَرِحُوا بِهَا وَإِنْ تُصِبُّهُمْ سَيِّئَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ إِذَا هُمْ يَقْنَطُونَ﴾

៣៦. ពេលយើងឲ្យមនុស្សបានភ្ញក្សនូវព្រះមេត្តាធម៌ ពួកគេសប្បាយរីករាយនូវព្រះមេត្តាធម៌នោះ ។ តែ បើមានអកុសល (សេចក្តីអាក្រក់) ពើបពះលើពួកគេដោយសារអំពើដែលដៃពួកគេបានប្រព្រឹត្ត នោះ ពួកគេបារម្ភ ។

﴿أَوْ لَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ﴾

៣៧. ពួកគេមិនឃើញទេ ថាអស់ឡោះហ្គ័រប្រទានយ៉ាងសម្បើមឲ្យអ្នកណាមួយស្រេចតែព្រះអង្គ ឬព្រះ អង្គរឹតត្បិត ? ក្នុងអ្វីទាំងនេះមាននូវបណ្តាសញ្ញាសម្រាប់ជនដែលមានសទ្ធា ។

صفحة ٤١ - الجزء ٢١ - ٩/٢

فَأَتِذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ ذَلِكَ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٣٨﴾

៣៨. ចូរអ្នកប្រគល់ឲ្យទៅសាច់ញាតិជិតស្និទ្ធនូវអ្វីដែលគេត្រូវបាន [ឲ្យទៅ]ជនក្រខ្យត់និងអ្នកធ្វើដំណើរ ។ នេះគឺអ្វីដែលប្រសើរបំផុតសម្រាប់ជនដែលប្រាថ្នាព្រះភ័ក្ត្រអស់ឡោះហ្ន៎ (ទីតាប់ចិត្ត) ជនទាំងនេះនឹងមានជោគជ័យ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស្ក់ ៣១-៣៨

1. الطَّرِيسِيُّ: عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ، وَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): أَنَّهُ لَمَّا نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ عَلَى النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) أَعْطَى فَاطِمَةَ (عَلَيْهَا السَّلَامُ) فَذَكَ وَ سَلَّمَهُ إِلَيْهَا. ** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٤ صفحة : ٣٤٨ ؛ مجمع البيان ٤٧٨: ٨)

1. អាល់-ត្រប់រីស៊ីបានរាយការណ៍តមកពី អាប៊ូ យ៉ាក្កុហ្វារ^{صلوات الله عليه والسلام} និង អាប៊ូ អុប្បុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានរចនា: ថា: "កាលអាយ៉ាស្ក់នេះត្រូវបានដាក់មកឲ្យព្រះសាស្តា^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} បានប្រគល់ហ្វាដ្យាក់ឲ្យទៅហ្វាដ្យាក់ម៉ាស្កុ^{سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا} ឲ្យព្រះនាងជាម្ចាស់ហ្វាដ្យាក់ ។" (Majma' al-Bayan 8: 478)

2. مُحَمَّدُ بْنُ الْعَبَّاسِ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ الْعَبَّاسِ الْمُقَانِعِيُّ، عَنْ أَبِي كُرَيْبٍ، عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ هِشَامٍ، عَنْ فَضْلِ بْنِ مَرْزُوقٍ، عَنْ عَطِيَّةَ، عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ، قَالَ: لَمَّا نَزَلَتْ: "فَأَتِذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ"، دَعَا رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) فَاطِمَةَ (عَلَيْهَا السَّلَامُ)، وَ أَعْطَاهَا فَذَكَ. ** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٤ صفحة : ٣٤٩ ؛ تأويل الآيات ٣٥/٥: ١)

2. ទទួលបានពី អាប៊ូ សាអ៊ីដូ អាល់-យុដ្ឋរី ដែលបានថា: "កាល [៣០:៣៨] ចូរអ្នកប្រគល់ឲ្យទៅសាច់ញាតិជិតស្និទ្ធនូវអ្វីដែលគេត្រូវបាន ត្រូវបានដាក់មក រឺស៊ូលុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه وآله وسلم} បានហៅហ្វាដ្យាក់ម៉ាស្កុ^{سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا} មកជួប ហើយបានប្រគល់ហ្វាដ្យាក់ឲ្យព្រះនាង^{سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا} ។" (Tawil al-Ayat 1: 435/5)

3. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنْ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ عُنْمَانَ بْنِ عِيسَى، وَ حَمَادِ بْنِ عُنْمَانَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «لَمَّا بُوعِ لَأَبِي بَكْرٍ، وَ اسْتَقَامَ لَهُ الْأَمْرُ عَلَى جَمِيعِ الْمُهَاجِرِينَ وَ الْأَنْصَارِ، بَعَثَ إِلَى فَذَكَ، فَأَخْرَجَ وَكَيْلَ فَاطِمَةَ بِنْتَ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) مِنْهَا، فَجَاءَتْ فَاطِمَةُ (عَلَيْهَا السَّلَامُ) إِلَى أَبِي بَكْرٍ، فَقَالَتْ: يَا أَبَا بَكْرٍ، مَنَعْتَنِي مِيرَاثِي مِنْ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، وَ أَخْرَجْتَ وَكَيْلِي مِنْ فَذَكَ وَ قَدْ جَعَلَهَا لِي رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) بِأَمْرِ اللَّهِ!؟»

3. អាល់ ឋិន អ៊ីបរ៉ូហ្វីបានថា ឪពុកខ្ញុំបានតំណាលប្រាប់ខ្ញុំតមកពីអាប៊ូ អ៊ីមែរ ដែលទទួលបានមកពីអ៊ុស្តម៉ាន ឋិន អ៊ីសា និងហ្វាដ្យាក់ ឋិន អ៊ុស្តម៉ានដែលទទួលបានមកពី អាប៊ូ អុប្បុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានរចនា: ថា: "កាលគេបានប្តេជ្ញាលើក អាប៊ូ បាការ ជាមេដឹកនាំហើយពួកមូហាដ្យាដ្យាក់និងពួកអាន់ស្វារនៅក្រោមអំណាចគាត់ គាត់បានចាត់ឲ្យគេទៅឯហ្វាដ្យាក់ ហើយបានបដិសេធថាហ្វាដ្យាក់មិនមែនជាកម្មសិទ្ធិរបស់ហ្វាដ្យាក់ម៉ាស្កុ^{سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا} ព្រះរាជបុត្រីរបស់ព្រះសាសនៈទូត^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ទេ ។ ហ្វាដ្យាក់ម៉ាស្កុក៏បានមកជួប អាប៊ូ បាការ ថា: "អាប៊ូ បាការ អើយ លោករារាំងខ្ញុំ^{سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا} មិនឲ្យខ្ញុំ^{سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا} ទទួលកេរមរតកពីព្រះ

សាសនៈទូត صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ទេហើយបានលុបសិទ្ធិទទួលហ្វាដាក់របស់ខ្ញុំ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ចោល ថ្វីបើព្រះសាសនៈទូត صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم បានឲ្យវាមកខ្ញុំ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم តាមព្រះបញ្ជាអស់ឡោះហ្ន៎ عجل ?

فَقَالَ لَهَا: هَاتِي عَلَى ذَلِكَ شُهُودًا. فَجَاءَتْ بِأَمِّ أَيْمَنَ، فَقَالَتْ: لَا أَشْهَدُ حَتَّى أَخْتَجَّ - يَا أَبَا بَكْرٍ - عَلَيْكَ بِمَا قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ)، فَقَالَتْ: أَنْشُدَكَ اللَّهَ - يَا أَبَا بَكْرٍ - أَلَسْتُ تَعْلَمُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) قَالَ: إِنَّ أُمَّ أَيْمَنَ امْرَأَةٌ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ؟ قَالَ: بَلَى. قَالَتْ: فَأَشْهَدُ أَنَّ اللَّهَ أَوْحَى إِلَى رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ): "قَاتِ دَا الْفُرْيِ حَقَّةً" فَجَعَلَ فَدَاكَ لِفَاطِمَةَ (عَلَيْهَا السَّلَامُ) بِأَمْرِ اللَّهِ.

អាប៊ូ បាការបានថា៖ "ចូរនាំសាក្សីមកឲ្យខ្ញុំ ។" ព្រះនាង صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ក៏បាននាំ អ៊ូម អែម៉ាន មកជាមួយហើយមានវចនៈថា៖ "អាប៊ូ បាការ អើយ ខ្ញុំ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم នឹងមិននិយាយអ្វីទេមុនលើកឡើងនូវសម្តីរបស់វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ។ អាប៊ូ បាការ អើយ ខ្ញុំ صلی الل� علیہ وآلہ وسلم សូមប្រគល់លោកឲ្យទៅអស់ឡោះហ្ន៎ عجل លោកមិនដឹងទេថាវិស្វលុលឡោះហ្ន៎ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم មានព្រះវចនៈថា៖ "ការពិត អ៊ូម អែម៉ាន رضي الله ជាអ្នកឋានសួគ៌ម្នាក់ ?" អាប៊ូ បាការបានថា៖ "មែន ។" ព្រះនាង صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم មានវចនៈថា៖ "ដូច្នេះខ្ញុំ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم សូមប្តេជ្ញាថាអស់ឡោះហ្ន៎ عجل បានបើកឲ្យវិស្វលុលឡោះហ្ន៎ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ដឹងថា៖ [៣០:៣៨] ចូរអ្នកប្រគល់ឲ្យទៅសាច់ញាតិជិតស្និទ្ធនូវអ្វីដែលគេត្រូវបាន ។ ព្រះ អង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ក៏បានប្រគល់ហ្វាដាក់ឲ្យទៅហ្វាដាក់ស្តីតាមព្រះបញ្ជារបស់អស់ឡោះហ្ន៎ عجل ។"

وَ جَاءَ عَلِيٌّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فَشَهِدَ بِمِثْلِ ذَلِكَ، فَكَتَبَ لَهَا كِتَابًا بِرَدِّ فَدَاكَ، وَ دَفَعَهُ إِلَيْهَا، فَدَخَلَ عُمَرُ، فَقَالَ: مَا هَذَا الْكِتَابُ؟ فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ: إِنَّ فَاطِمَةَ إِدْعَتْ فِي فَدَاكَ، وَ شَهِدَتْ لَهَا أُمُّ أَيْمَنَ وَ عَلِيٌّ، فَكَتَبْتُ لَهَا بِفَدَاكَ. فَأَخَذَ عُمَرُ الْكِتَابَ مِنْ فَاطِمَةَ (عَلَيْهَا السَّلَامُ) فَمَرَّقَهُ، وَ قَالَ: هَذَا يَوْمٌ لِلْمُسْلِمِينَ، وَ قَالَ: أَوْسُ بْنُ الْحَدَثَانِ، وَ عَائِشَةُ، وَ حَفْصَةُ يَشْهَدُونَ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) أَنَّهُ قَالَ: إِنَّا مَعَاشِرَ الْأَنْبِيَاءِ لَا نُورُثُ، مَا تَرَكْنَاهُ صَدَقَةٌ، وَ إِنَّ عَلِيًّا زَوْجُهَا يَجُرُّ إِلَى نَفْسِهِ، وَ أُمُّ أَيْمَنَ فَهِيَ امْرَأَةٌ صَالِحَةٌ، لَوْ كَانَ مَعَهَا غَيْرُهَا لَنَظَرْنَا فِيهِ.

អាប៊ូលី صلوات الله عليه والسلام ក៏បានមកធ្វើសាក្សីដូចនេះដែរ ។ អាប៊ូ បាការបានសរសេរសំបុត្រប្រគល់ហ្វាដាក់ឲ្យព្រះនាង صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم វិញ ហើយបានហុចឯកសារឲ្យទៅព្រះនាង صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ។ អ៊ូម៉ានបានដល់ បានថា៖ "អ្វីហ្នឹង ?" អាប៊ូ បាការបានថា៖ "ហ្វាដាក់ស្តីស្តីទាមទារហ្វាដាក់ ។ អ៊ូម អែម៉ាន رضي الله និងអាប៊ូលី صلوات الله عليه والسلام ធ្វើសាក្សីឲ្យព្រះនាង صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ។ ខ្ញុំសរសេរសំបុត្រប្រគល់ហ្វាដាក់ឲ្យព្រះនាង صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ។" អ៊ូម៉ានបានឆក់យកឯកសារពីហ្វាដាក់ស្តីហែកចោល ហើយថា៖ "នេះគឺទ្រព្យសង្គ្រាមរបស់មុស្តីមទាំងឡាយ ។" រួចហើយអ៊ូម៉ានបានថា៖ "អោស ប៊ីន អាល់-ហ្វាដាក់ស្តីស្តី, អែស្តាស្តុ និង ហ្វាហ្វាស្តុ: ត្រូវបានអះអាងថាវិស្វលុលឡោះហ្ន៎ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم មានព្រះវចនៈថា៖ "យើង عليهم السلام បណ្តាព្រះសាស្ត្រ عليهم السلام ទាំងឡាយ មិនធ្វើមរតកទេ ។ អ្វីដែលយើង عليهم السلام បន្សល់ទុកនោះជាទាន ។" អាប៊ូលី صلوات الله عليه والسلام ជាស្វាមី صلوات الله عليه والسلام របស់ព្រះនាង صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ។ គេ صلوات الله عليه والسلام បានតែលើខ្លួនឯងទេ (គឺមិនរាប់ជាសាក្សីទេ) ។ ចំណែកឯ អ៊ូម អែម៉ាន វិញ នាង رضي الله ជានារីបរិសុទ្ធត្រឹមត្រូវ បើនាង رضي الله នាំមនុស្សម្នាក់ទៀតមកជាមួយនាង رضي الله ផង (ដើមធ្វើសាក្សី) យើងនឹងពិនិត្យរឿងនេះ ។"

فَحَرَّحَتْ فَاطِمَةُ (عَلَيْهَا السَّلَامُ) مِنْ عِنْدِهَا بَاكِيَةً حَزِينَةً، فَلَمَّا كَانَ بَعْدَ هَذَا جَاءَ عَلِيٌّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) إِلَى أَبِي بَكْرٍ وَ هُوَ فِي الْمَسْجِدِ، وَ حَوْلَهُ الْمُهَاجِرُونَ وَ الْأَنْصَارُ، فَقَالَ: يَا أَبَا بَكْرٍ، لِمَ مَنَعْتَ فَاطِمَةَ مِيرَاثَهَا مِنْ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ)، وَ قَدْ مَلَكَتْهُ فِي حَيَاةِ

رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ)؟ فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ: هَذَا بَيِّنَةٌ لِلْمُسْلِمِينَ، فَإِنْ أَقَامَتْ شُهُودًا أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) جَعَلَهُ
لَهَا، وَإِلَّا فَلَا حَقَّ لَهَا فِيهِ. فَقَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): يَا أَبَا بَكْرٍ، تَحْكُمُ فِينَا بِخِلَافِ حُكْمِ اللَّهِ فِي الْمُسْلِمِينَ! قَالَ: لَا.

ហ្វាទ្រីម៉ាស៊ូ^{ស្រាវជ្រាវ}បានចេញពីមុខពួកគេ យំសោកសង្រេង ។ ក្រោយពីនេះ អ៊ាលី^{ស្រាវជ្រាវ}បានទៅជួប អាហ្វិ
បាការខណៈដែលគាត់កំពុងនៅក្នុងម៉ាស៊ូដូ នៅជុំវិញគាត់មានពួកមូហាម្វីរីននិងពួកអាន់ស្វារ ហើយ
ព្រះអង្គ^{ស្រាវជ្រាវ}មានវចនៈថា៖ "អាហ្វិ បាការអើយ ហេតុអ្វីលោករារាំងហ្វាទ្រីម៉ាស៊ូ^{ស្រាវជ្រាវ} មិនឲ្យព្រះនាង^{ស្រាវជ្រាវ}
ទទួលមរតកពីរស្វីលុលឡោះហ្ន៎^{ស្រាវជ្រាវ} ព្រះនាង^{ស្រាវជ្រាវ}បានទទួលមរតកនោះតាំងពីរស្វីលុលឡោះហ្ន៎^{ស្រាវជ្រាវ}
មានព្រះជន្មនៅឡើយម៉្លេះ?" អាហ្វិ បាការបានថា៖ "នេះគឺទ្រព្យសង្គ្រាមរបស់មុស្លីមទាំងឡាយ ។ បើ
នាង^{ស្រាវជ្រាវ}អាចធ្វើសាក្សីបានអំពីរឿងនេះ ខ្ញុំនឹងឲ្យមរតកនោះទៅនាង^{ស្រាវជ្រាវ} ។ ពុំនោះទេនាង^{ស្រាវជ្រាវ}មិនមាន
សិទ្ធិទទួលមរតកនេះទេ ។" អាមីរុល-មុមីនីន^{ស្រាវជ្រាវ}មានវចនៈថា៖ "អាហ្វិ បាការអើយ លោកកាត់ក្តីរូប
យើង^{ស្រាវជ្រាវ}ផ្ទុយពីការកាត់ក្តីរបស់អល់ឡោះហ្ន៎^{ស្រាវជ្រាវ}ដែលស្តីអំពីបណ្តាមុស្លីមមួយ?" គាត់បានថា៖ "ទេ ។"

قَالَ: فَإِنْ كَانَ فِي يَدِ الْمُسْلِمِينَ شَيْءٌ يَمْلِكُونَهُ، إِدْعَيْتُ أَنَا فِيهِ، مَنْ تَسَأَلُ الْبَيْتَةَ؟ قَالَ: إِيَّاكَ كُنْتُ أَسْأَلُ الْبَيْتَةَ عَلَى مَا تَدْعِيهِ عَلَى
الْمُسْلِمِينَ. قَالَ: فَإِذَا كَانَ فِي يَدِي شَيْءٌ وَ ادَّعَى فِيهِ الْمُسْلِمُونَ، تَسَأَلُنِي الْبَيْتَةَ عَلَى مَا فِي يَدِي، وَ قَدْ مَلَكَتُ فِي حَيَاةِ رَسُولِ اللَّهِ
(صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ)، وَ بَعْدَهُ، وَ لَمْ تَسَأَلِ الْمُسْلِمِينَ الْبَيْتَةَ عَلَى مَا ادَّعَوْا عَلَيَّ شُهُودًا كَمَا سَأَلْتَنِي عَلَى مَا ادَّعَيْتُ عَلَيْهِمْ؟ فَسَكَتَ
أَبُو بَكْرٍ، ثُمَّ قَالَ عُمَرُ: يَا عَلِيُّ، دَعْنَا مِنْ كَلَامِكَ، فَإِنَّا لَا نَقْوَى عَلَى حُجْجِكَ، فَإِنْ أَتَيْتَ بِشُهُودٍ غَدُولٍ وَ إِلاَّ فَهُوَ بَيِّنَةٌ لِلْمُسْلِمِينَ لَا
حَقَّ لَكَ وَ لَا لِفَاطِمَةَ فِيهِ.

ព្រះអង្គ^{ស្រាវជ្រាវ}មានវចនៈថា៖ "បើបណ្តាមុស្លីមមានអ្វីមួយ ហើយខ្ញុំទាមទារអ្វីនោះ តើលោកទាររក
ភស្តុតាងពីអ្នកណា?" គាត់បានថា៖ "ខ្ញុំនឹងទារភស្តុតាងពីលោក^{ស្រាវជ្រាវ} ក្នុងរឿងក្តីក្តាជាមួយបណ្តា
មុស្លីម ។" ព្រះអង្គ^{ស្រាវជ្រាវ}មានវចនៈថា៖ "បើខ្ញុំ^{ស្រាវជ្រាវ}មានអ្វីមួយ ហើយបណ្តាមុស្លីមទាមទារវា លោកនឹងឲ្យ
ខ្ញុំ^{ស្រាវជ្រាវ}នាំមកនូវសាក្សីបញ្ជាក់អំពីអ្វីដែលជារបស់ខ្ញុំ^{ស្រាវជ្រាវ}នោះ ។ ចំណែកឯព្រះនាង^{ស្រាវជ្រាវ}វិញ ព្រះនាង^{ស្រាវជ្រាវ}
មានមរតកនោះតាំងពីព្រះសាស្តា^{ស្រាវជ្រាវ} នៅរស់ម៉្លេះ ។ អត់ពីព្រះអង្គ^{ស្រាវជ្រាវ}ទៅលោកមិនបានសួររកភស្តុតាង
ពីសំណាក់មុស្លីមទេដើម្បីបញ្ជាក់ក្នុងរឿងដែលពួកគេឈ្លោះប្រកែកខ្ញុំ^{ស្រាវជ្រាវ}នោះ ដើម្បីសួររកនូវសាក្សី
ឲ្យដូចដែលលោកបានទាមទារពីខ្ញុំ^{ស្រាវជ្រាវ}ក្នុងរឿងដែល^{ស្រាវជ្រាវ}ខ្ញុំឈ្លោះប្រកែកពួកគេនោះ?" អាហ្វិ បាការ
ស្ងាត់មាត់ អ៊ូម៉ារបានថា៖ "អ៊ាលី^{ស្រាវជ្រាវ}អើយ កុំនិយាយជាមួយយើងទៀត ព្រោះយើងមិនអាចប្រកែក
ឈ្នះលោក^{ស្រាវជ្រាវ}ទេ ។ បើនាង^{ស្រាវជ្រាវ}មានសាក្សីយើងនឹងត្រឡប់ក្រោយវិញ ។ ពុំនោះទេវាជាទ្រព្យសង្គ្រាម
របស់បណ្តាមុស្លីម ។ លោក^{ស្រាវជ្រាវ}និងហ្វាទ្រីម៉ាស៊ូ^{ស្រាវជ្រាវ}មិនមានសិទ្ធិក្នុងរឿងនេះទេ ។"

فَقَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): يَا أَبَا بَكْرٍ، تَقْرَأُ كِتَابَ اللَّهِ؟ قَالَ: نَعَمْ. قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنْ قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى: "إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ
عَنكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَ يُطَهِّرَكُم تَطْهِيرًا"، فِيمَنْ نَزَلَتْ، أَمْ فِي غَيْرِنَا؟ قَالَ: بَلْ فِيكُمْ.

អាមីរុល-មុមីនីន^{ស្រាវជ្រាវ}មានវចនៈថា៖ "អាហ្វិ បាការ អើយ លោកមិនបានសូត្រព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្ន៎^{ស្រាវជ្រាវ}
ទេ?" អាហ្វិ បាការបានថា៖ "បានសូត្រ ។" ព្រះអង្គ^{ស្រាវជ្រាវ}មានវចនៈថា៖ "ចូរលោកប្រាប់ខ្ញុំ^{ស្រាវជ្រាវ}អំពីព្រះ
បន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎^{ស្រាវជ្រាវ} [៣៣:៣៣] កុលដ្ឋាន[របស់សាស្តា]អើយ អល់ឡោះហ្ន៎^{ស្រាវជ្រាវ}គ្រាន់តែប្រាថ្នាឲ្យពួក
អ្នកចាកផុតពីមន្ទិល ព្រះអង្គប្រាថ្នាសំអាតពួកអ្នកឲ្យបរិសុទ្ធជ្រះស្អាតតែប៉ុណ្ណោះទេ ។ តើអាយ៉ាស្តុនេះ

ត្រូវដាក់មកឲ្យអ្នកណា ឲ្យយើង عليه السلام ឬអ្នកផ្សេងពីយើង عليه السلام ? គាត់បានថា: "ឲ្យអស់លោក عليه السلام ។"

قَالَ: فَلَوْ أَنَّ شَاهِدَيْنِ شَهِدَا عَلَى فَاطِمَةَ (عَلَيْهِمُ السَّلَامُ) بِفَاحِشَةٍ، مَا كُنْتُ صَانِعًا؟ قَالَ: كُنْتُ أُقِيمُ عَلَيْهَا الْحَدَّ كَمَا أُقِيمُ عَلَى سَائِرِ الْمُسْلِمِينَ. قَالَ: كُنْتُ إِذَنْ عِنْدَ اللَّهِ مِنَ الْكَافِرِينَ. قَالَ: وَ لَمْ؟ قَالَ: لِأَنَّكَ رَدَدْتَ شَهَادَةَ اللَّهِ لَهَا بِالطَّهَارَةِ، وَ قَبِلْتَ شَهَادَةَ النَّاسِ عَلَيْهَا، كَمَا رَدَدْتَ حُكْمَ اللَّهِ وَ حُكْمَ رَسُولِهِ أَنْ جَعَلَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) لَهَا فَدَكَ وَ قَبَضْتَهُ فِي حَيَاتِهِ، ثُمَّ قَبِلْتَ شَهَادَةَ أَعْرَابِيٍّ بَوَالٍ عَلَى عَقَبِيٍّ، مِثْلَ أَوْسِ بْنِ الْخَدَنَانِ، وَ أَخَذْتَ مِنْهَا فَدَكَ، وَ زَعَمْتَ أَنَّهُ بِيَدِ الْمُسْلِمِينَ، وَ قَدْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): أَلْبَيْتُهُ عَلَى الْمُدَّعِي، وَ الْيَمِينُ عَلَى مَنْ أُدْعِيَ عَلَيْهِ -

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា: "បើសាក្សីពីរនាក់អះអាងថាហ្វាទីម៉ាស៊ីត عليها السلام ជានារីខ្លះសីលធម៌ តើលោកនឹងធ្វើអ្វី?" គាត់បានថា: "ខ្ញុំនឹងអនុវត្តន៍តាមច្បាប់ចំពោះរូបព្រះនាង عليها السلام ដូចមុស្លីមដទៃទៀតដែរ ។" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា: "ដូច្នេះលោកនឹងនៅក្នុងចំណោមពួកបដិសេធសទ្ធាសម្រាប់អស់ឡោះហ្គ័រ عجل ។"

គាត់បានថា: "ហេតុអ្វីទៅ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា: "ព្រោះលោកច្រានចោលនូវអំណះអំណាងរបស់អស់ឡោះហ្គ័រ عجل ដែលបានអះអាងថាព្រះនាង عليها السلام ជានារីបរិសុទ្ធ លោកព្រមទទួលយកអំណះអំណាងរបស់មនុស្សប្រឆាំងព្រះនាង عليها السلام ដូចលោកបានច្រានចោលការកាត់ក្តីរបស់អស់ឡោះហ្គ័រ عجل និងការកាត់ក្តីរបស់ព្រះសាស្តា صل الله عليه وآله وسلم ព្រះអង្គ عجل ដែរ ដែលព្រះអង្គ صل الله عليه وآله وسلم បានប្រគល់ហ្វាទីម៉ាស៊ីតឲ្យទៅព្រះនាង عليها السلام នោះ ហើយព្រះនាង عليها السلام ជាម្ចាស់ហ្វាទីម៉ាស៊ីតតាំងពីព្រះអង្គ صل الله عليه وآله وسلم មានព្រះជន្មនៅឡើយម៉្លេះ ។ លោកព្រមទទួលយកសក្ខីភាពរបស់បុរសអាក្រក់ដែលនោមដាក់កែងជើងឯង ដូចជា អេស៊ី ប៊ិន អាល-ហ្វាទីម៉ាស៊ីតជាដើម លោកបានកញ្ជក់យកហ្វាទីម៉ាស៊ីតពីព្រះនាង عليها السلام ដោយអះអាងថាវាជាទ្រព្យសង្គ្រាមសម្រាប់បណ្តាមុស្លីម ។ រីស៊ូលុលឡោះហ្គ័រ عجل មានព្រះវចនៈថា: "អ្នកទាមទារត្រូវមានភស្តុតាងនិងត្រូវស្បថលើរឿងដែលខ្លួនទាមទារនោះ ។"

قَالَ - فَدَعَمَ النَّاسُ، وَ بَكَى بَعْضُهُمْ، فَقَالُوا: صَدَقَ - وَ اللَّهُ - عَلَيَّ. وَ رَجَعَ عَلَيَّ إِلَى مَنْزِلِهِ.»

លោក[អ្នកអធិប្បាយ]បានថា: "ប្រជារាស្ត្របានខ្សឹបខ្សៀវ ។ មួយចំនួនបានយំហើយថា: "សូមស្បថចំពោះអស់ឡោះហ្គ័រ عجل អាលី صلوات الله عليه والسلام និយាយពិត ។" អាលី صلوات الله عليه والسلام បានត្រឡប់ទៅផ្ទះវិញ ។

قَالَ: « وَ دَخَلْتُ فَاطِمَةَ الْمَسْجِدَ، وَ طَافَتْ بِعَبْرِ أَبِيهَا (عَلَيْهِ وَ آلِهِ السَّلَامُ) وَ هِيَ تَبْكِي، وَ تَقُولُ:

លោក[អ្នកអធិប្បាយ]បានថា: "ហ្វាទីម៉ាស៊ីត عليها السلام បានចូលមកក្នុងម៉ាស់យ៉ូដូ បានដើរឆ្វេងផ្លូវព្រះបិតា صل الله عليه وآله وسلم ព្រះនាង عليها السلام បានទ្រហោយំ ហើយមានវចនៈដាក់ណាព្យថា...

إِنَّا قَدْنَاكَ فَتَدَّ الْأَرْضِ وَابِلَهَا وَ اِحْتَلَّ قَوْمَكَ فَاشْهَدُهُمْ وَ لَا تَعْب

ចាកឆ្ងាយពីព្រះអង្គ صل الله عليه وآله وسلم គឺចាកឆ្ងាយពីផែនដីនិងភ្លៀង ។ សហគមន៍ព្រះអង្គ صل الله عليه وآله وسلم ត្រូវគេធ្វើទុក្ខបុកម្នេញ ។ សូមព្រះអង្គ صل الله عليه وآله وسلم ចេញមកជួបពួកគេ កុំកំបាំងព្រះកាយ ។

فَدَكَانَ بَعْدَكَ أَنْبَاءٌ وَهَنْبَاءٌ
لَوْ كُنْتَ شَاهِدَهَا لَمْ تَكُنْ أَلْطَبُ

អត់ពីព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ទៅមានព្រឹត្តិការណ៍ច្រើន មានជម្លោះធំ ។ ប្រសិនបើព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم បានឃើញផ្ទាល់ភ្នែក ពុំមានពាក្យអ្វីបរិយាយច្រើនទេ ។

فَقَدْ كَانَ جِزْبِيلُ بِالْآيَاتِ يُؤَنِّسُنَا
فَعَابَ عَنَّا وَ كُلُّ الْخَيْرِ مُحْتَجِبُ

យ៉ូបរអ៊ូល عليه السلام បានលំហើយចិត្តយើង عليهم السلام អាស្រ័យព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ តែព្រះអង្គ عليه السلام បាត់មុខពី អស់ទូលបង្គំ عليهم السلام ។ ដូច្នេះសេចក្តីល្អទាំងឡាយត្រូវកំបាំងអស់ ។

وَ كُنْتَ بَدْرًا وَ نُورًا يُسْتَضَاءُ بِهِ
عَلَيْكَ تَنْزِيلُ مِنْ ذِي الْعَرْشِ الْكُتُبُ

ខ្ញុំម្ចាស់ عليه السلام ជាខែ ជារស្មីមួយដែលបំភ្លឺឲ្យភ្លឺត្រចះត្រចង់ ។ ព្រះអង្គ عليه السلام ជាបុគ្គលដែលគេបានប្រទានឲ្យនូវ ព្រះគម្ពីររុងរឿង ។

تَقَمَّصَتْهَا رِجَالٌ وَ اسْتُخِفَّ بِنَا
إِذْ غَبَّتْ عَنَّا فَتَحْنَا الْيَوْمَ نُعْتَصَبُ

មានមនុស្សបន្តព្រះគម្ពីរនោះ និន្នាប្រមាទយើង عليهم السلام ពេលព្រះអង្គ عليه السلام ចាកឆ្ងាយពីអស់ទូលបង្គំ عليهم السلام ទៅ ។ ពេលនេះគេប្លន់[សិទ្ធិ]យើង عليهم السلام ។

فَكُلُّ أَهْلِ لَهُ قُرْبَى وَ مَنْزِلَةٌ
عِنْدَ الْإِلَهِ عَلَى الْأَدْنَى مُمْتَرَبُ

គ្រប់គ្រូកូលសុទ្ធតែមានសាច់សាលោហិតនិងឋានៈ ។ សម្រាប់អស់ឡោះហ្ន៎គឺស្វាមីភក្តី ។

أَبَدْتُ رِجَالَ لَنَا فَحَوَى صُدُورَهُمْ
لَمَّا مَضَيْتِ وَ حَالَتْ دُونَكَ الْكُتُبُ

មនុស្សបានបង្ហាញឲ្យឃើញអ្វីដែលខ្លួនលាក់ទុកក្នុងទ្រូង ពេលខ្ញុំម្ចាស់ عليه السلام ទៅរៀបរាប់ប្រាប់ស្ថានភាព ខ្លួនពេលអត់ពីព្រះអង្គ عليه السلام ទៅ ។

فَقَدْ زُرِينَا بِمَا لَمْ يُزِرْهُ أَحَدٌ
مِنَ الْبَرِيَّةِ لَا عَجْمٌ وَ لَا عَرَبُ

ពួកគេទម្លាក់ទុក្ខទោសមកលើយើង عليهم السلام ទុក្ខទោសដែលពួកគេមិនដែលទម្លាក់ទៅលើអ្នកណាមួយ ឡើយក្នុងចំណោមពួកអារ៉ាប់និងពួកមិនមែនអារ៉ាប់ នោះគឺភាពព្រៃផ្សៃ ។

فَقَدْ زُرِينَا بِهِ مَخْضًا حَلِيقَتَهُ
صَافِي الصَّرَائِبِ وَ الْأَعْرَاقِ وَ النَّسَبِ

ពួកគេទម្លាក់ទុក្ខទោសមកលើយើង صَلَّىដោយបង្កើតពន្ធ សេចក្តីលំអៀងនិងអវិភាព

فَأَنْتَ خَيْرُ عِبَادِ اللَّهِ كُلِّهِمْ وَ أَصْدَقُ النَّاسِ حِينَ الصِّدْقِ وَ الْكَذِبِ

ព្រះអង្គ صَلَّى ជាបាវប្រសើរបំផុតរបស់អស់ឡោះហ្ន៎ عَدُوِّ ដាច់អស់បាវទាំងពួង ព្រះអង្គ صَلَّى ជាសច្ចការដាច់មនុស្សលោកទាំងពួងពេលពួកគេវិញនិយាយពិតនិងនិយាយមុសា ។

فَسَوْفَ نَبْكِيكَ مَا عَشْنَا وَ مَا بَقِيَتْ مِنَّا الْعَيُونُ يَنْهَمَالِ لَهَا سَكْبُ

អស់ទូលបង្គំ صَلَّى ថ្លែងទុក្ខសោកប្រាប់ព្រះអង្គ صَلَّى អំពីជីវិតនៅឯអាយ ។ អស់ទូលព្រះបង្គំ صَلَّى មានតែទឹកភ្នែកហូរស្រក់មកប៉ុណ្ណោះ ។

سَيَعْلَمُ الْمُتَوَلَّى ظَلَمَ حَامِتِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَنِّي سَوْفَ يَنْقَلِبُ».

ខ្ញុំម្ចាស់ صَلَّى ត្រូវស្វិតទទួល ដើម្បីរៀបរាប់ឲ្យដឹងនូវអំពើអយុត្តិដែលគេបានប្រព្រឹត្តមកលើអស់ទូលបង្គំ صَلَّى ។ ថ្ងៃជំនុំជម្រះខ្ញុំម្ចាស់ صَلَّى នឹងផ្តល់ពួកគេ ។

قَالَ: «فَرَجَعَ أَبُو بَكْرٍ إِلَى مَنْزِلِهِ، وَ بَعَثَ إِلَى عُمَرَ، فَدَعَاَهُ، فَقَالَ: مَا رَأَيْتَ مَجْلِسَ عَلِيٍّ مِنَّا الْيَوْمَ؟ وَ اللَّهُ لَئِنْ قَعَدَ مَقْعَدًا مِثْلَهُ لَيُفْسِدَنَّ أَمْرَنَا، فَمَا الرَّأْيُ؟ قَالَ عُمَرُ: الرَّأْيُ أَنْ تَأْمُرَ بِقَتْلِهِ. قَالَ: فَمَنْ يَقْتُلُهُ؟ قَالَ: خَالِدُ بْنُ الْوَلِيدِ.

លោក[អ្នកអធិប្បាយ]បានថា: "អាហ្ន៎ បាការបានត្រឡប់ទៅផ្ទះវិញហើយបានឲ្យទៅហៅអ៊ូម៉ារមកជួបថា: "លោកបានឃើញការប្រជុំរបស់អ្នកលី صَلَّى ក្នុងចំណោមយើងទេថ្ងៃនេះ? បើគេ صَلَّى ប្រជុំបែបនេះគេ صَلَّى នឹងធ្វើឲ្យខូចរឿងយើង ។ តើលោកយល់ឃើញយ៉ាងណាដែរ?" អ៊ូម៉ារបានថា: "យោបល់ខ្ញុំគឺលោកគប្បីបញ្ជាឲ្យសម្លាប់គេ صَلَّى ចោលទៅ។" អាហ្ន៎ បាការបានថា: "អ្នកណានឹងសម្លាប់គេ صَلَّى ?" អ៊ូម៉ារបានថា: "ខ័លីដូ ប៊ិន អាល់-វាលីដូ ។"

فَبَعَثْنَا إِلَى خَالِدِ بْنِ الْوَلِيدِ، فَاتَاهُمَا، فَقَالَ: نُرِيدُ أَنْ نَحْمِلَكَ عَلَى أَمْرِ عَظِيمٍ. قَالَ: إِجْمَلِي عَلَيَّ مَا شِئْتُمَا، وَ لَوْ قُتِلَ عَلَيَّ بِنِ أَبِي طَالِبٍ. قَالَ: فَهُوَ ذَلِكَ. قَالَ خَالِدُ: مَتَى أَقْتُلُهُ؟ قَالَ أَبُو بَكْرٍ: إِذَا حَضَرَ الْمَسْجِدَ، فَعَمَّ بِجَنْبِهِ فِي الصَّلَاةِ، فَإِذَا أَنَا سَلَّمْتُ فَعَمَّ إِلَيْهِ فَاصْرَبْ عُنُقَهُ. قَالَ: نَعَمْ.

អ្នកទាំងពីរក៏បានទៅជួប ខ័លីដូ ថា: "យើងចង់ពឹងពាក់លោកអំពីរឿងធំមួយ ។" ខ័លីដូបានថា: "ចូរពឹងពាក់ខ្ញុំអំពីរឿងធំប៉ុណ្ណាក៏ពឹងពាក់ចុះ ទោះបីរឿងនោះជារឿងសម្លាប់អ្នកលី صَلَّى ប៊ិន អាហ្ន៎ ក្តីលិប صَلَّى ក៏ដោយ ។" អ្នកទាំងពីរបានថា: "រឿងនោះហើយ!" ខ័លីដូបានថា: "ឲ្យខ្ញុំសម្លាប់គេ صَلَّى ពេលណា?" អាហ្ន៎ បាការ បានថា: "ពេលគេ صَلَّى នៅក្នុងម៉ាស់យ៉ូដូ ។ ចូរលោកនៅក្បែរគេ صَلَّى ពេលធ្វើស្ម័គ្រឡារត់ ។ ពេលខ្ញុំឲ្យសាឡាម ចូរលោកងើបទៅវាយប្រហារគេ صَلَّى ។" ខ័លីដូបានថា: "បាន ។"

فَسَمِعَتْ أَسْمَاءُ بِنْتُ عُمَيْسٍ ذَلِكَ، وَكَانَتْ تَحْتَ أَبِي بَكْرٍ، فَقَالَتْ لِجَارِيَتَيْهَا: إِذْهَبِي إِلَى مَنْزِلِ عَلِيٍّ وَ فَاطِمَةَ فَأَقْرِيئِيهِمَا السَّلَامَ، وَ قُولِي لِعَلِيٍّ: "إِنَّ الْمَلَأَ يَأْتُمُّرُونَ بِكَ لِيَقْتُلُوكَ فَاحْرُجِي إِيَّيَ لِكَ مِنَ النَّاصِحِينَ"، فَجَاءَتْهُمَا، فَقَالَتْ لِعَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): إِنَّ أَسْمَاءَ بِنْتُ عُمَيْسٍ تَقْرَأُ عَلَيْكُمَا السَّلَامَ، وَ تَقُولُ: "إِنَّ الْمَلَأَ يَأْتُمُّرُونَ بِكَ لِيَقْتُلُوكَ فَاحْرُجِي إِيَّيَ لِكَ مِنَ النَّاصِحِينَ". فَقَالَ عَلِيٌّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): قُولِي لَهَا: إِنَّ اللَّهَ يُحِيلُ بَيْنَهُمْ وَ بَيْنَ مَا يُرِيدُونَ.

អាស់ម៉ាអ៊ូ ប៊ិនទី ឆ្លើយម៉ាស៊ីបានឮរឿងនេះ ។ អាស់ម៉ាអ៊ូ ប៊ិនទី ឆ្លើយម៉ាស៊ីនៅក្រោមអាណាព្យាបាលរបស់ អាចិ បាការ (ពោលគឺ ជាភរិយារបស់អាចិ បាការ) គាត់បានប្រាប់ស្រីបម្រើគាត់ថា៖ "ទៅឯផ្ទះអ៊ាលី صلوات الله عليه والسلام និងហ្វាទីម៉ា عليها السلام ធ្វើសាឡាមខ្ញុំទៅអ្នកទាំងពីរ عليهما السلام ហើយប្រាប់អ៊ាលី صلوات الله عليه والسلام ថា៖ "[២៨:២០] ក្រុមប្រឹក្សាកំពុងតែប្រជុំគ្នាពិភាក្សាអំពីរឿងលោកដើម្បីសម្លាប់លោក ។ ចូរលោកគេចខ្លួនចេញពី ស្រុកទៅ ។ ខ្ញុំមានបំណងល្អចំពោះលោក!" ស្រីបម្រើក៏បានទៅជួបព្រះអង្គទាំងពីរ عليهما السلام បានប្រាប់ អ៊ាលី صلوات الله عليه والسلام ថា៖ "អាស់ម៉ាអ៊ូ ប៊ិនទី ឆ្លើយម៉ាស៊ីធ្វើសាឡាមមកដល់អ្នកទាំងពីរ عليهما السلام ហើយបានថា៖ "[២៨:២០] ក្រុមប្រឹក្សាកំពុងតែប្រជុំគ្នាពិភាក្សាអំពីរឿងលោកដើម្បីសម្លាប់លោក ។ ចូរលោកគេចខ្លួនចេញពី ស្រុកទៅ ។ ខ្ញុំមានបំណងល្អចំពោះលោក!" អ៊ាលី صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ចូរប្រាប់សម្តីខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام ដល់គាត់ ថា៖ "ការពិត អល់ឡោះហ្គ័រ عز وجل បានធ្វើឲ្យអ្វីដែលមានរវាងពួកគេនិងបំណងរបស់ពួកគេនោះអាក់ខាន ។"

ثُمَّ قَامَ وَ تَهَيَّأَ لِلصَّلَاةِ، وَ حَضَرَ الْمَسْجِدَ، وَ صَلَّى خَلْفَ أَبِي بَكْرٍ، وَ خَالِدُ بْنُ الْوَلِيدِ إِلَى جَنْبِهِ مَعَهُ السَّيْفُ، فَلَمَّا جَلَسَ أَبُو بَكْرٍ لِلتَّشْهُدِ نَدِمَ عَلَى مَا قَالَ، وَ خَافَ الْفِتْنَةَ، وَ شِدَّةَ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) وَ بَأْسَهُ، وَ لَمْ يَزَلْ مُتَّفَكِرًا لَا يَجْسُرُ أَنْ يُسَلِّمَ حَتَّى ظَنَّ النَّاسُ أَنَّهُ قَدْ سَهَا، ثُمَّ التَّفَّتْ إِلَى خَالِدِ، فَقَالَ: يَا خَالِدُ، لَا تَفْعَلْ مَا أَمَرْتُكَ بِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ.

បន្ទាប់ពីនោះមក ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានរៀបចំខ្លួនដើម្បីស្នូឡាតុំ បានចេញទៅឯម៉ាស៊ីដូ បានស្នូឡាតុំ ខណៈដែលអាចិ បាការកំពុងដើរចូលមក ចំណែកឯខ័លីដូ អាល់-វាលីដូនៅក្បែរគាត់ ប្រដាប់ដោយ ដាវ ។ ពេលអាចិ បាការអង្គុយចុះដើម្បីសូត្រតាស្មាហ្វិដូ សេចក្តីភ័យខ្លាចបានកើតមានមកលើគាត់ពាក់ ព័ន្ធនឹងអ្វីដែលគាត់ថានោះ៖ គាត់ខ្លាចការតស៊ូនិងខ្លាចភាពខ្លាំងក្លារបស់អ៊ាលី صلوات الله عليه والسلام និងសេចក្តីក្លាហាន របស់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ។ គាត់មិនអាចឈប់គិតអំពីរឿងទាំងនេះបានឡើយ ហើយមិនហ៊ានឲ្យសាឡាម ទេ ។ គេគិតថាគាត់បានភ្លេចឲ្យសាឡាមហើយ ។ បន្ទាប់មកគាត់បានបែរទៅរកខ័លីដូ ថា៖ "ចូរកុំធ្វើអ្វី ដែលខ្ញុំបានបញ្ជាលោកនោះ ។ [រួចហើយគាត់បានឲ្យសាឡាមស្នូឡាតុំថា] សូមសិរិសូស្តីកើតមានលើ អល់លោក ព្រមទាំងព្រះមេត្តាប្រណិរបស់អល់ឡោះហ្គ័រ عز وجل និងព្រះពរព្រះអង្គ عز وجل ។"

فَقَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): يَا خَالِدُ، مَا الَّذِي أَمَرَكَ بِهِ؟ قَالَ: أَمَرَنِي بِضَرْبِ عُنُقِكَ. قَالَ: وَ كُنْتُ فَاعِلًا؟ قَالَ: إِي وَ اللَّهِ، فَلَوْلَا أَنَّهُ قَالَ: لَا تَفْعَلْ، لَقَتَلْتُكَ بَعْدَ التَّسْلِيمِ - قَالَ - فَأَخَذَهُ عَلِيٌّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فَضَرَبَ بِهِ الْأَرْضَ، وَ اجْتَمَعَ النَّاسُ عَلَيْهِ، فَقَالَ عُمَرُ: يَقْتُلُهُ، وَ رَبِّ الْكَعْبَةِ. وَ قَالَ النَّاسُ: يَا أَبَا الْحَسَنِ، اللَّهُ اللَّهُ، بِحَقِّ صَاحِبِ هَذَا الْقَبْرِ. فَحَلَّى عَنْهُ، فَالْتَفَّتْ إِلَى عَمْرٍ، وَ أَخَذَ بِتَلَابِيهِ، وَ قَالَ: يَا بَنَ صُهَيْكَ، لَوْلَا عَهْدٌ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، وَ كِتَابٌ مِنَ اللَّهِ سَبَقَ، لَعَلِمْتُ أَيْنَا أضعفُ ناصِرًا، وَ أَقلُّ عَدَدًا؛ ثُمَّ دَخَلَ مَنْزِلَهُ.*** (البرهان في تفسير القرآن الجزء: ٤ صفحة: ٣٤٦؛ تفسير القمي ١: ١٥٥)

អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ខ័លីដូអីយ អ្វីទៅដែលគាត់បានបញ្ជាលោកនោះ?" ខ័លីដូបាន

ថា៖ "គាត់បានបញ្ជាឲ្យខ្ញុំវាយប្រហារលោក صلوات الله عليه والسلام ។" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "លោកច្បាស់ជាធ្វើតាមបញ្ជាទេ?" ខ័ណ្ឌដូច្នោះថា៖ "សូមស្ស៊ីចំពោះអស់ឡោះហ្ន៎ وَجَلَّ وَعَدَّ ខ្ញុំប្រាកដជាធ្វើតាមបញ្ជា ទោះជាគាត់មិនបានថា៖ "ចូរកុំធ្វើ" ក៏ដោយក៏ខ្ញុំនឹងសម្លាប់លោកក្រោយឲ្យសាឡាមដែរ ។" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "អាល្លឺ صلوات الله عليه والسلام បានចាប់ខ័ណ្ឌដូច្នោះលើដី មនុស្សម្នាក់បានចោមរោម ។ អ្វីម៉ារបានថា៖ "សូមស្ស៊ីចំពោះព្រះម្ចាស់កាក្កុបាស្ត សម្លាប់វា صلوات الله عليه والسلام ទៅ!" ប្រជារាស្ត្របានថា៖ "អាហ្វិ អាល-ហ្វាសាន់ صلوات الله عليه والسلام អើយ អស់ឡោះហ្ន៎ وَجَلَّ وَعَدَّ អស់ឡោះហ្ន៎ وَجَلَّ وَعَدَّ សូមគិតដល់បុគ្គលដែលនៅក្នុងផ្នូរនេះផង!" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានលែងខ័ណ្ឌដូច្នោះខ្លួន ហើយបានបែរមករកអ្វីម៉ារ បានចាប់កអាវអ្វីម៉ារ ហើយមានវចនៈថា៖ "កូនរបស់ស្ត្រីហ្វាត្វាអើយ បើមិនមានសម្បថវិស្វលុលឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه والسلام និងព្រះគម្ពីរអស់ឡោះហ្ន៎ وَجَلَّ وَعَدَّ នៅពីមុខខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام នេះទេ លោកច្បាស់ជាដឹងថាអ្នកណាខ្លះមាន [៧២:២៤] ជំនួយខ្សោយជាងគេ មានគ្នាតិចជាងគេ ។" បន្ទាប់មកព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានចូលផ្ទះវិញ ។" (تفسير القمّي 2: 155)

وَمَا آتَيْتُمْ مِّن رَّبًّا لَّيْرَبُونَ فِي أَمْوَالِ النَّاسِ فَلَا يَرَبُونَ عِنْدَ اللَّهِ وَمَا آتَيْتُمْ مِّن زَكَاةٍ تُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُضْعِفُونَ ﴿٣٩﴾

៣៩. អ្វីដែលពួកអ្នកបានឲ្យទៅជាព្រឹទ្ធិកម្មដើម្បីនឹងឲ្យទ្រព្យរបស់មនុស្សរីកចម្រើននោះ វានឹងមិនរីកចម្រើនទេសម្រាប់អស់ឡោះហ្ន៎ ។ [តែ]អ្វីដែលពួកអ្នកបរិច្ចាគជាទាន (ស្វាភាគ) ដោយស្វែងរកព្រះក្រែងអស់ឡោះហ្ន៎ (ដើម្បីគាប់ចិត្តអស់ឡោះហ្ន៎) ជនទាំងនោះបានចម្រើនកើនឡើង ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស្ត ៣៩

1. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنِ سُلَيْمَانَ بْنِ دَاوُدَ الْمِنْقَرِيِّ، عَنِ حَنْصِ بْنِ غِيَاثٍ، قَالَ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «الرِّبَا رِبَاَان: أَحَدُهُمَا حَلَالٌ، وَ الْآخَرُ حَرَامٌ، فَأَمَّا الْحَلَالُ فَهُوَ أَنْ يُفْرَضَ الرَّجُلُ أَحَاهُ قَرْضًا طَمَعًا أَنْ يَرِيدَهُ وَ يُعَوِّضَهُ بِأَكْثَرِ مِمَّا يَأْخُذُهُ، بِلَا شَرْطٍ بَيْنَهُمَا، فَإِنْ أَعْطَاهُ أَكْثَرَ مِمَّا أَخَذَهُ عَلَى غَيْرِ شَرْطٍ بَيْنَهُمَا فَهُوَ مُبَاحٌ لَهُ، وَ لَيْسَ لَهُ عِنْدَ اللَّهِ ثَوَابٌ فِيمَا أَقْرَضَهُ، وَ هُوَ قَوْلُهُ: فَلَا "يَرَبُونَ عِنْدَ اللَّهِ"، وَ أَمَّا الرِّبَا الحَرَامُ، فَالرَّجُلُ يُفْرَضُ قَرْضًا وَ يَشْتَرِطُ أَنْ يَزِدَّ أَكْثَرَ مِمَّا أَخَذَهُ، فَهَذَا هُوَ الحَرَامُ.»** (البرهان في تفسير القرآن الجزء: ٤ : صفحة: ٣٤٩ ؛ تفسير القمّي ٢: ١٥٩)

1. [...] ទទួលបានពី ហ្វាហ្វាស្ត ប៊ិន ក្លីយ៉ាស្ត ដែលបានថា អាហ្វិ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ព្រឹទ្ធិកម្ម (ការប្រាក់) មានពីរប្រភេទគឺ៖ មួយត្រូវអនុញ្ញាត ឯមួយទៀតត្រូវហាម ។ ព្រឹទ្ធិកម្មដែលត្រូវអនុញ្ញាតគឺ៖ បុគ្គលម្នាក់ឲ្យគេខ្លីដើម្បីចង់បានច្រើនលើសពីអ្វីដែលខ្លួនបានឲ្យគេខ្លីនោះ ដោយមិនដាក់លក្ខខណ្ឌរវាងបុគ្គលទាំងពីរទេ ។ ដូច្នោះបើបុគ្គលឲ្យលើសពីអ្វីដែលខ្លួនបានទទួល ដោយមិនមានលក្ខខណ្ឌរវាងអ្នកទាំងពីរទេនោះ គេអនុញ្ញាតចំពោះអ្នកនោះ ។ សម្រាប់អស់ឡោះហ្ន៎ وَجَلَّ وَعَدَّ មិនមានរង្វាន់សម្រាប់អ្នកនោះទេ ពាក់ព័ន្ធនឹងអ្វីដែលខ្លួនបានឲ្យគេខ្លីនោះ នេះគឺព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ وَجَلَّ وَعَدَّ [៣០:៣៩] វានឹងមិនរីកចម្រើនទេសម្រាប់អស់ឡោះហ្ន៎ ។ រីឯព្រឹទ្ធិកម្មដែលត្រូវហាមគឺ៖ មនុស្សម្នាក់ឲ្យគេខ្លី ដោយដាក់លក្ខខណ្ឌថានឹងឲ្យមកវិញលើសពីអ្វីដែលខ្លួនបានឲ្យខ្លី ។ នេះគឺអ្វីដែលត្រូវហាម ។" (تفسير القمّي 2: 159)

2** . مُحَمَّدٌ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ حَمَادِ بْنِ عِيسَى، عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ عُمَرَ أَيْمَانِيٍّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «الرَّبَا رِبَاءَانِ: رَبَا يُؤْكَلُ، وَ رَبَا لَا يُؤْكَلُ، فَأَمَّا الَّذِي يُؤْكَلُ فَهَدَيْتُكَ إِلَى الرَّجُلِ تَطَلَّبُ مِنْهُ التَّوَابَ أَفْضَلَ مِنْهَا، فَذَلِكَ الرَّبَا الَّذِي يُؤْكَلُ، وَ هُوَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: " وَ مَا آتَيْتُمْ مِنْ رَبَا لِيَرْبُتُوا فِي أَمْوَالِ النَّاسِ فَلَا يَرْبُتُوا عِنْدَ اللَّهِ "،

2** . អាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ូហ៊ីមបានរាយការណ៍តមកពីឪពុកលោក តមកពី ហ្វាម៉ាដូ ប៊ិន អ៊ីសា តមកពី អ៊ីបរ៉ូហ៊ីម ប៊ិន អ៊ីម៉ារ អាល់-យ៉ាម៉ានី តមកពី អាធូ អាប់ខុលឡោះហ្គា^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានវចនៈថា៖ "ព្រឹទ្ធិកម្ម មានពីរប្រភេទ ព្រឹទ្ធិកម្មដែលអាចបរិភោគបាន និងព្រឹទ្ធិកម្មដែលមិនអាចបរិភោគបាន ។ ព្រឹទ្ធិកម្មដែល អាចបរិភោគបានគឺអំណោយដែលឲ្យទៅអ្នកណាម្នាក់ ។ ប្រាថ្នាព្រះរង្វាន់ពីព្រឹទ្ធិកម្មប្រភេទនេះប្រសើរ ជាង[បរិភោគ]ពីព្រឹទ្ធិកម្មនេះ ។ ដូច្នេះព្រឹទ្ធិកម្មនេះជាព្រឹទ្ធិកម្មដែលអាចបរិភោគបាន នេះគឺព្រះបន្ទូល អល់ឡោះហ្គា^{صلوات الله عليه والسلام} [៣០:៣៩] អ្វីដែលពួកអ្នកបានឲ្យទៅជាព្រឹទ្ធិកម្មដើម្បីនឹងឲ្យទ្រព្យរបស់មនុស្សរីក ចម្រើននោះ វានឹងមិនរីកចម្រើនទេសម្រាប់អល់ឡោះហ្គា ។

وَ أَمَّا الَّذِي لَا يُؤْكَلُ فَهُوَ الرَّبَا الَّذِي نَهَى اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ عَنْهُ، وَ أُوْعِدَ عَلَيْهِ النَّارُ.»** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٤ صفحة : ٣٤٩ ؛ الكافي ٤/١٤٥ : ٥)

ចំណែកកងព្រឹទ្ធិកម្មដែលមិនអាចបរិភោគបាននោះវិញ នោះគឺព្រឹទ្ធិកម្មដែលអល់ឡោះហ្គា^{صلوات الله عليه والسلام}ហាម ព្រះអង្គ ត្រៀមទុកនូវភ្លើងនរកសម្រាប់ព្រឹទ្ធិកម្មនេះ ។" (អាល់-កាហ្វី ៥)

3** . عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ بْنِ عِيسَى عَنْ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ عَنْ هِشَامِ بْنِ سَالِمٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) قَالَ دَرَاهِمٌ رَبَاً أَشَدُّ مِنْ سَبْعِينَ زَنْبَةً كُلُّهَا بِدَاتٍ مَحْرَمٍ . (الكافي : المجلد الخامس صفحة ١٤٤)

3** . មិត្តយើងច្រើននាក់បានតំណាលតមកពី អាល់ម៉ាដូ ប៊ិន មូហ្វាម៉ាដូ ប៊ិន អ៊ីសា តមកពី អ៊ីបនូ អាធូ អ៊ីម៉ែរ តមកពី ហ្គីស្តាំ ប៊ិន សាលិម តមកពី អាធូ អាប់ខុលឡោះហ្គា^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានវចនៈថា៖ "ព្រឹទ្ធិកម្ម មួយដៀវហ្វាធ្ងន់ជាងកំហុសផ្លូវភេទចិត្តសិបលើបុគ្គលដែលព្រះហាម (ពោលគឺ ជាមួយសាច់លោហិត ដែលមិនអាចរៀបការជាមួយបាន) ។" (អាល់-កាហ្វី ៥)

4** . عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ ابْنِ أَبِي جُرَّانَ عَنْ عَاصِمِ بْنِ حُمَيْدٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ قَيْسٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام) قَالَ قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام) أَكَلُ الرَّبَا وَ مُؤْكَلُهُ وَ كَاتِبُهُ وَ شَاهِدُهُ فِيهِ سَوَاءٌ . (الكافي : المجلد الخامس صفحة ١٤٤)

4** . អាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ូហ៊ីមបានរាយការណ៍តមកពីឪពុកលោក តមកពី អ៊ីបនូ អាធូ ណាធូរ៉ន តមកពី អាល្លីម ប៊ិន ហ្គីម៉ែដូ តមកពី មូហ្វាម៉ាដូ ប៊ិន ក្លីយ៉ាស់ តមកពី អាធូ អាប់ខុលឡោះហ្គា^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមាន វចនៈថា អាមីរុល-មុមិនីន^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "អ្នកស៊ីការប្រាក់ អ្នកបង់ការប្រាក់ អ្នកជួញដូរការប្រាក់ និងអ្នកធ្វើសាក្សីការប្រាក់ ស្មើគ្នាក្នុងរឿងការប្រាក់នេះ ។" (អាល់-កាហ្វី ៥)

5** . مُحَمَّدٌ بْنُ يَحْيَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى عَنْ مَنْصُورٍ عَنْ هِشَامِ بْنِ سَالِمٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) قَالَ سَأَلْتُهُ عَنْ الرَّجُلِ يَأْكُلُ الرَّبَا وَ هُوَ يَرَى أَنَّهُ لَهُ حَرَامٌ قَالَ لَا يَبْصُرُهُ حَتَّى يُصِيبَهُ مُتَعَمِّدًا فَإِذَا أَصَابَهُ مُتَعَمِّدًا فَهُوَ بِالْمَنْزِلَةِ الَّتِي قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ

جل . (الكافي : المجلد الخامس صفحة ١٤٤)

5**. មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន យ៉ាស្មីន យ៉ាបានរាយការណ៍តមកពី អាស្ថាម៉ាដ្ឋ ប៊ិន មូហាំម៉ាដ្ឋ តមកពី មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន អ៊ីសា តមកពី ម៉ាន់ស្ទិរ តមកពី ហ្គីស្ទា ប៊ិន សាលិម តមកពី អាហ្វិ អាប់ខុលឡោះហ្គី ^{صلوات الله عليه والسلام} ថាខ្ញុំបាន សួរព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីបុរសម្នាក់ដែលស៊ីការប្រាក់ដោយដឹងថាវាជាអំពើដែលត្រូវហាម ។ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "មិនអាក្រក់សម្រាប់បុរសនោះទេ លុះត្រាតែបុរសនោះធ្វើដោយចេតនា ។ ដូច្នេះ បើ បុរសនោះឈានទៅដល់ដំណាក់ការស៊ីការប្រាក់ដោយចេតនា បុរសនោះនៅក្នុងខដែលអស់ឡោះហ្គី ^{صلوات الله عليه والسلام} ចែង ។" (អាល់-កាហ្វី ៥)

6**. وَ عَنْهُ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ مَنْصُورِ بْنِ يُوسُفَ، عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ عَمَّارٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «مَكْتُوبٌ عَلَى بَابِ الْجَنَّةِ: الصَّدَقَةُ بِعَشْرَةٍ، وَ الْقَرْضُ بِثَمَانِيَةِ عَشَرَ». ** (البرهان في تفسير القرآن , الجزء ٥ , الصفحة ٢٨٩ ؛ الكافي ١: ٣٣/٤)

6**. [មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន យ៉ាក្កុបបានរាយការណ៍តមកពី] អាលី ប៊ិន អ៊ីបរហ្គីម តមកពីឪពុកលោក តមកពី អ៊ីបនូ អាហ្វិ អ៊ីមែរ តមកពី ម៉ាន់ស្ទិរ ប៊ិន យូនុស តមកពី អ៊ីសហ្គាត្ថ ប៊ិន អ៊ុម៉ារ តមកពី អាហ្វិ អាប់ខុលឡោះហ្គី ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានវចនៈថា៖ "មានចារនៅលើទ្វារឋានសួគ៌ថា៖ "ការដាក់ទាន (គឺ ស្នំដូរក្បោះត្ត) [ត្រូវបានទ្វេឡើង] ដប់ដង រីឯការឲ្យខ្ចី[ត្រូវបានទ្វេឡើង]ដប់ប្រាំដង ។" (អាល់-កាហ្វី ៤)

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَن يَفْعَلُ مِن دَلِكُمْ مَن شَيْءٍ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٥٠﴾

៤០. អស់ឡោះហ្គីជាអ្នកបង្កើតពួកអ្នក ផ្គត់ផ្គង់ពួកអ្នក នឹងធ្វើឲ្យពួកអ្នកស្លាប់ បន្ទាប់មកនឹងធ្វើឲ្យពួកអ្នករស់ឡើងវិញ ។ ដៃគូមួយណាក្នុងចំណោមដៃគូរបស់ពួកអ្នក (គឺអ្វីដែលពួកអ្នកហ៊ុនហាយ ជាមួយអស់ឡោះហ្គី) អាចធ្វើអ្វីមួយបានដូចនេះដែរ ? សូមថ្វាយសេចក្តីរុងរឿងចំពោះព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គមហាខ្ពង់ខ្ពស់ហួសវិស័យលើសអ្វីៗដែលពួកគេយកមកចូលរួមហ៊ុនហាយនោះ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស្ត ៤០

1. ابْنُ أَبِي يُونَيْسٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ مَاجِيلَوَيْهِ (رَحِمَهُ اللَّهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ بْنِ هَاشِمٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ يَاسِرِ الْحَادِمِ، قَالَ: قُلْتُ لِلرِّضَا (عَلَيْهِ السَّلَامُ): مَا تَقُولُ فِي التَّمْوِيضِ؟ فَقَالَ: «إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى فَوَضَّ إِلَى نَبِيِّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) أَمْرَ دِينِهِ، فَقَالَ: «مَا آتَاكُمْ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَ مَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا»، فَأَمَّا الْخَلْقُ وَ الرِّزْقُ فَلَا».

1. ទទួលបានពី យ៉ាស្យែរ អាល់-ខ្ចីខ្ចីម ដែលបានថា ខ្ញុំបានទូលអាល់-រីដ្ឋី ^{صلوات الله عليه والسلام} ថា៖ "តើព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} យល់ឃើញយ៉ាងណាអំពីការផ្ទេរអំណាច ?" ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "អស់ឡោះហ្គី ^{صلوات الله عليه والسلام} បានផ្ទេរ រឿងសាសនាឲ្យទៅព្រះសាស្តា ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ។ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានព្រះបន្ទូលថា៖ [៥៩:៧] ចូរពួកអ្នក ទទួលយកនូវអ្វីមួយដែលព្រះសាស្តា ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ឲ្យពួកអ្នក ចូរពួកអ្នកចៀសអ្វីដែលគេហាមពួកអ្នក គឺមិនមែនការ

បង្កើតនិងការផ្គត់ផ្គង់នោះទេ ។"

قَالَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَقُولُ: "اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ"، وَهُوَ يَقُولُ: "اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ يَفْعَلُ مِنْ ذَلِكَمْ مِنْ شَيْءٍ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ"». ** (البرهان في تفسير القرآن , الجزء ٤ , الصفحة ٤٥٠ . عيون أخبار الرضا (عليه السلام) (٢:٣/٢٣٠)

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلم}មានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្ន៎^{وَجَدَّ}មានព្រះបន្ទូលថា៖ [១៣:១៦] អល់ឡោះហ្ន៎ជាអ្នកបង្កើតសព្វសារពើ ។ ហើយព្រះអង្គ^{وَجَدَّ}មានព្រះបន្ទូលថា៖ [៣០:៤០] អល់ឡោះហ្ន៎ជាអ្នកបង្កើតពួកអ្នក ផ្គត់ផ្គង់ពួកអ្នក នឹងធ្វើឲ្យពួកអ្នកស្លាប់ បន្ទាប់មកនឹងធ្វើឲ្យពួកអ្នករស់ឡើងវិញ ។ ដៃគូមួយណាក្នុងចំណោមដៃគូរបស់ពួកអ្នកអាចធ្វើអ្វីមួយបានដូចនេះដែរ ? សូមថ្វាយសេចក្តីរុងរឿងចំពោះព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គមហាខ្ពង់ខ្ពស់ហួសវិស័យលើសអ្វីៗដែលពួកគេយកមកចូលរួមហ៊ុនហាយនោះ ។"

(عيون أخبار الرضا (عليه السلام) 2 : 3 / 203)

ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُمْ بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤٩﴾

៤១. សេចក្តីវិនាសបានកើតមានឡើងនៅលើដីនិងសមុទ្រ ដោយសារអ្វីដែលដៃមនុស្សបានសាង ។ ព្រះអង្គនឹងឲ្យពួកគេបានភ្ញាក់ល្ងាចដល់នៃមួយចំណែកអំពើដែលពួកគេបានប្រព្រឹត្ត ដើម្បីពួកគេនឹងត្រឡប់វិញ [មករកព្រះអង្គដោយស្មារលាលែងធ្វើកំហុសទៀត] ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៤១

1. مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحُسَيْنِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ التُّعْمَانَ عَنْ ابْنِ مُسْكَانَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام) فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَجَلَّ "ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ" قَالَ ذَاكَ وَاللَّهِ حِينَ قَالَتِ الْأَنْصَارُ مِنَّا أَمِيرٌ وَ مِنْكُمْ أَمِيرٌ. (الكافي , الجزء ٨ , الصفحة ٥٨)

1. [...] ទទួលបានពី មហ្វាម៉ាដូ ប៊ិន មុស្លីម ដែលទទួលបានពី អាហ្វិ យ៉ាកុបហ្វា^{صلوات الله عليه والسلم}ដែលមានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិបូទ្ធិ ព្រះដ៏មហារុងរឿង [៣០:៤១] សេចក្តីវិនាសបានកើតមានឡើងនៅលើដីនិងសមុទ្រដោយសារអ្វីដែលដៃមនុស្សបានសាង ថា៖ "សូមស្បថចំពោះអល់ឡោះហ្ន៎^{وَجَدَّ} នេះគឺកាលពួកអាន់ស្តារបានថា៖ "យើងគួរតែមានអាមៀរ (អ្នកដឹកនាំ) មួយ អស់លោកក៏គប្បីមានអាមៀរមួយ (ចង់និយាយអំពីព្រឹត្តិការណ៍សាក្វីហ្វាស្ត) ។" (19 / 58 : 8 (الكافي)

2. علي بن إبراهيم، قال: ... و قَالَ الصَّادِقُ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «حَيَاةُ ذَوَاتِ الْبَحْرِ بِالْمَطَرِ، فَإِذَا كُفَّ الْمَطَرُ ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَ الْبَحْرِ، وَ ذَلِكَ إِذَا كَثُرَتِ الذُّنُوبُ وَ الْمَعَاصِي»**. ** (البرهان في تفسير القرآن , الجزء ٤ , الصفحة ٤٥١ . تفسير القمي ١٦٠ : ٢)

2. អាឡី ប៊ិន អ៊ីប្រាអ៊ីមបានថា អាឡ-ស្វ័ឌ្ទិក្តី^{صلوات الله عليه والسلم}មានវចនៈថា៖ "ជីវិតសត្វសមុទ្រអាស្រ័យលើភ្លៀង ។ បើភ្លៀងត្រូវឃាត់ សេចក្តីវិនាសនឹងកើតមាននៅលើដីនិងសមុទ្រ ។ អ្វីទាំងនេះនឹងកើតមានឡើងពេលណាសម្បូរបែបនិងការមិនស្តាប់បង្គាប់ ។" (تفسير القمي 2 : 160)

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلُ كَانَ أَكْثَرُهُم مُّشْرِكِينَ ﴿٤٢﴾

៤២. ចូរអ្នកថា៖ "ចូរអស់លោកចរត្រាច់លើផែនដី ហើយពិនិត្យមើលចុះថាអវសានរបស់ជនមុននោះ យ៉ាងណាខ្លះ ពួកគេភាគច្រើនជាអ្នកពហុទេពនិយម ។"

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៤២

1. مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَيْسَى عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ حَالِدٍ وَ الْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ جَمِيعاً عَنِ النَّضْرِ بْنِ سُؤَيْدٍ عَنْ يَحْيَى الْحَلْبِيِّ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُسْكَانَ عَنْ زَيْدِ بْنِ الْوَلِيدِ الْحُتَيْمِيِّ عَنْ أَبِي الرَّبِيعِ الشَّامِيِّ قَالَ

1. មូហាំម៉ាដូ ប៊ិន យ៉ាស៊ុយ៉ាបានតំណាលតមកពីអាស៊ុយ៉ាដូ ប៊ិន មូហាំម៉ាដូ ប៊ិន អ៊ីសា តមកពី មូហាំម៉ាដូ ប៊ិន ខ្នុលីដូ និង អាល់-ហ្គ្លាសែន ប៊ិន សាអ៊ីដូ តមកពីអាល់-ណាដូរ ប៊ិន ស៊ូដៃដូ តមកពី យ៉ាស៊ុយ៉ា ប៊ិន អាល់-ហ្គាល់ប៊ី តមកពីអ្នកប្រឡូមឡោះហ្គា ប៊ិន មុសកាន់ តមកពីស្តែដូ ប៊ិន អាល់-វ៉ាលីដូ អាល់-ខុស្ត្រូអ៊ុមី តមកពីអាហ្វិ អាល់-វីហ្គីអ៊ី អាល់-ស្តាមីដែលបានថា

قَالَ وَ سَأَلْتُهُ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ " قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلُ" فَقَالَ عَنَى بِذَلِكَ أَيِ انظُرُوا فِي الْقُرْآنِ فَاعْلَمُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ وَ مَا أَحْبَبْتُكُمْ عَنْهُ. (الكافي , الجزء ٨ , الصفحة ٢٤٨)

លោក (គឺអ្នកអធិប្បាយ) បានថា៖ "ខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្គា [៣០:៤២] ចូរអ្នកថា៖ "ចូរអស់លោកចរត្រាច់លើផែនដី ហើយពិនិត្យមើលចុះថាអវសានរបស់ជនមុននោះយ៉ាងណាខ្លះ ។" ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "មានន័យន័យថា ចូរមើលក្នុងគូរអាន ពួកអ្នកនឹងដឹងថាអវសានរបស់ជនមុនៗពួកអ្នកនោះយ៉ាងណាខ្លះ វានឹងឲ្យពួកអ្នកបានដឹងអ្វីខ្លះអំពីរឿងនេះ ។"

(الكافي :8 /248 /349) 3:137-138; 6:4-18; 35:38-45

فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ الْقَدِيمِ مِن قَبْلِ أَن يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللَّهِ يَوْمَئِذٍ يُصَدِّعُونَ ﴿٤٣﴾

៤៣. ចូរអ្នកបែរមុខមករកសាសនារបស់ព្រះអភិបាល (ឬ សាសនាត្រង់មិនលំអៀង) មុនថ្ងៃមួយនឹងមកដល់ពីអស់ឡោះហ្គា ដែលមិនអាចច្រានចេញបាន ។ ថ្ងៃនោះពួកគេនឹងត្រូវបែងចែក ។

مَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ وَ مَن عَمِلَ صَالِحًا فَلَا نَفْسَهُ يَمْهَدُونَ ﴿٤٤﴾

៤៤. អ្នកណាមួយបានបដិសេធសទ្ធា [លទ្ធផលរបស់]បទបដិសេធសទ្ធារបស់អ្នកនោះនឹងបានលើអ្នកនោះ ។ អ្នកណាប្រព្រឹត្តអំពើល្អ [ផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់សង្គមមនុស្ស និងប្រព្រឹត្តដើម្បីអស់ឡោះហ្គា] អ្នកនោះប្រុងប្រៀបដើម្បីខ្លួនឯង ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៤៣-៤៤

1. الْحُسَيْنُ بْنُ سَعِيدٍ فِي (كِتَابِ الزُّهْدِ): عَنِ ابْنِ التُّعْمَانِ، عَنْ دَاوُدَ بْنِ فَرْقَدٍ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) يَقُولُ: «إِنَّ الْعَمَلَ الصَّالِحَ لَيَذْهَبُ إِلَى الْجَنَّةِ، فَيَمْتَهُدُ لِصَاحِبِهِ، كَمَا يَبْعَثُ الرَّجُلُ غُلَامًا فَيَفْرُشُ لَهُ، ثُمَّ قَرَأَ: "وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلَا نَفْسَ لَهُ يَمْهَدُونَ"». (** (البرهان في تفسير القرآن , الجزء ٤ , الصفحة ٤٥٤ . الزهد: ٤٦/٢١)

១. [...] ទទួលបានពី ដ្ឋានរដ្ឋ ប៊ិន ហ្វារកូដ្ឋដែលបានថាខ្ញុំបានឮអាថ្នី អាប់ខុលឡោ:ហ្គា^{صلوات الله عليه والسلام}មានវចនៈ ថាៈ "ទង្វើល្អនឹងនាំ[អ្នកធ្វើ]ទៅកាន់ឋានសួគ៌ ។ ទង្វើល្អនេះនឹងធ្វើឲ្យម្ចាស់វាងាយស្រួល ដូចបុគ្គលឲ្យ អ្នកបម្រើទៅរៀបចំកន្លែងដេកឲ្យខ្លួនអញ្ចឹងដែរ ។" បន្ទាប់មកព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام}បានសូត្រថាៈ [៣០:៤៤] អ្នកណាប្រព្រឹត្តអំពើល្អ អ្នកនោះប្រុងប្រៀបដើម្បីខ្លួនឯង ។" (46 /21) (الزهد)

لِيَجْزِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْ فَضْلِهِ ۗ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ ﴿٤٥﴾

៤៥. ព្រះអង្គតបស្នងដោយនូវព្រះមេត្តាប្រណីព្រះអង្គជនណាដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លា [ចំពោះព្រះអង្គ] ដែលធ្វើអំពើល្អ [ផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនឯងនិងដល់សង្គមមនុស្ស] ដូច្នោះឯង ។ ព្រះអង្គមិន សព្វព្រះហឫទ័យជនបដិសេធសទ្ធាទេ (ពួកបង្កវិនាស) ។

وَمِنْ ءَايَاتِهِ أَنْ يُرْسِلَ الرِّيَّاحَ مُبَشِّرَاتٍ وَلِيَذِيقَكُمْ مِنْ رَحْمَتِهِ ۖ وَلِتَجْرِيَ الْفُلُكُ بِأَمْرِهِ ۖ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ ۗ وَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٤٦﴾

៤៦. សញ្ញាមួយក្នុងចំណោមបណ្តាសញ្ញាព្រះអង្គនោះគឺ ព្រះអង្គចាត់បញ្ជូនខ្យល់ដែលនាំមកនូវ ដំណឹងល្អ ដើម្បីនឹងឲ្យពួកអ្នកបានភ្ញាក់ព្រះមេត្តាធម៌របស់ព្រះអង្គ ដើម្បីនឹងធ្វើឲ្យនាវារអីលទៅ មុខតាមព្រះបញ្ជាព្រះអង្គ និងដើម្បីនឹងឲ្យពួកអ្នកស្វែងរកព្រះអំណោយព្រះអង្គ ដើម្បីនឹងឲ្យពួក អ្នកដឹងគុណ ។

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ رُسُلًا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ فَجَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَأَنْتَقَمْنَا مِنَ الَّذِينَ أَجْرَمُوا ۚ وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾

៤៧. [សាស្តា(មហ្វាម៉ាដ្ឋ)អីយ] យើងបានចាត់បញ្ជូនបណ្តាសាសនៈទូតទៅរកប្រជាពលរដ្ឋពួកគេមុន អ្នក ។ ព្រះសាសនៈទូតទាំងនោះបានមករកពួកគេជាមួយបណ្តាភ័ស្តុតាងជាក់ច្បាស់ ហើយយើង បានសងសឹកជនដែលប្រព្រឹត្តបទឧក្រិដ្ឋ ។ ជួយសង្គ្រោះបណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាជាការកិច្ច របស់យើងជានិច្ច ។

اللَّهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيَّاحَ فَتَنِيْرُ سَحَابًا فَيَبْسُطُهُ فِي السَّمَاءِ كَيْفَ يَشَاءُ وَيَجْعَلُهُ كِسْفًا فَنَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خَلِيلِهِ ۗ فَإِذَا أَصَابَ بِهِ ۖ مِنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ۖ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٤٨﴾

៤៨. អល់ឡោ:ហ្គាជាអ្នកចាត់បញ្ជូនខ្យល់មកឲ្យដំឡើងពពក ។ បន្ទាប់មកព្រះអង្គវាតពង្រីកពពកនោះ លើមេឃតាមតែព្រះហឫទ័យព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គបំបែកវាជាដុំ អ្នកនឹងបានឃើញភ្លៀងចេញពីខាង ក្នុងវា ។ ពេលព្រះអង្គធ្វើឲ្យវាហូរធ្លាក់លើអ្នកណាមួយក្នុងចំណោមបាវព្រះអង្គ ស្រេចតែព្រះអង្គ អ្នកនោះត្រេកអរ

وَأَن كَانُوا مِن قَبْلِ أَن يُنزَّلَ عَلَيْهِم مِّن قَبْلِهِ لَمُبْلِسِينَ ﴿٤٨﴾

៤៨. ទោះបីពួកគេព្រួយបារម្ភអំពីទឹកភ្លៀង កាលពីមុនទឹកភ្លៀងនោះហូរធ្លាក់មកលើពួកគេក៏ដោយ ។

فَأَنظُرْ إِلَىٰ آثَارِ رَحْمَتِ اللَّهِ كَيْفَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ ذَٰلِكَ لَمُحِي الْمَوْتَىٰ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٥٠﴾

៥០. ចូរអ្នកមើលប្រសិទ្ធិភាពនៃព្រះមេត្តាធម៌របស់អស់ឡោះហ្មុំចុះ (អំណោយដែលបានប្រទានមក) ថាព្រះអង្គបានធ្វើឲ្យដីរស់វិញក្រោយពីវាបានស្លាប់ទៅហើយដូចម្តេចខ្លះ ។ ការពិត នេះគឺ [អស់ឡោះហ្មុំ] ព្រះដែលធ្វើឲ្យអ្នកស្លាប់រស់វិញ ។ ព្រះអង្គមានសព្វានុភាពលើសព្វសារពើ ។

وَلَيْنِ أَرْسَلْنَا رِيحًا فَرَأَوْهُ مُصْفَرًّا لَّظَلُّوا مِن بَعْدِهِ يَكْفُرُونَ ﴿٥١﴾

៥១. បើសិនជាយើងបញ្ជូនខ្យល់ទៅ ហើយពួកគេឃើញ[ដំណាំ]មានពណ៌លឿង [ដោយសាររាំងស្ងួត] ពួកគេនឹងនៅតែមិនមានសទ្ធាក្រោយពីនោះ ។

فَأَنَّكَ لَا تَسْمِعُ الْمَوْتَىٰ وَلَا تُسْمِعُ الصُّمَّ الدُّعَاءَ إِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِينَ ﴿٥٢﴾

៥២. ព្រោះអ្នក (មូហ្មាំម៉ាដូ) មិនអាចធ្វើឲ្យអ្នកស្លាប់ឮបានទេ អ្នកមិនអាចធ្វើឲ្យអ្នកឆ្ងង់ឮការហៅបានទេពេលពួកគេបែរក្រោយគេចេញ[ដោយទទឹងរឹងរូស] ។

وَمَا أَنْتَ بِهَادٍ الْعُمَىٰ عَن ضَلَالَتِهِمْ إِن تُسْمِعُ إِلَّا مَن يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٥٣﴾

៥៣. អ្នកមិនអាចដឹកនាំអ្នកខ្វាក់ចេញពីសេចក្តីរង្វង់របស់ពួកគេបានទេ ។ អ្នកបានត្រឹមតែធ្វើឲ្យជនដែលជឿបណ្តាសញ្ញាយើងនោះបានឮប៉ុណ្ណោះ ជនទាំងនេះជាជនចុះចូល ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ូ ៤៥-៥៣

1. مُحَمَّدُ بْنُ يُحْيَىٰ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَيْسَىٰ عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ مَحْبُوبٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ رَبَاطٍ وَ هِشَامِ بْنِ سَالِمٍ عَنْ أَبِي بَصِيرٍ قَالَ سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) عَنِ الرِّيحِ الْأَرْبَعِ الشَّمَالِ وَالْجَنُوبِ وَالصَّبَا وَالذَّبُورِ وَقُلْتُ إِنَّ النَّاسَ يَذْكُرُونَ أَنَّ الشَّمَالَ مِنَ الْجَنَّةِ وَالْجَنُوبَ مِنَ النَّارِ فَقَالَ إِنَّ لِلَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ جُنُودًا مِنْ رِيحٍ يُعَذِّبُ بِهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عَصَاهُ وَ لِكُلِّ رِيحٍ مِنْهَا مَلَكٌ مُّوَكَّلٌ بِهَا فَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ أَنْ يُعَذِّبَ قَوْمًا بَنُوْعٍ مِنَ الْعَذَابِ أَوْحَىٰ إِلَى الْمَلِكِ الْمُوَكَّلِ بِذَلِكَ النَّوْعِ مِنَ الرِّيحِ الَّتِي يُرِيدُ أَنْ يُعَذِّبَهُمْ بِهَا قَالَ فَيَأْمُرُهَا الْمَلِكُ فَيَهْبِجُ كَمَا يَهْبِجُ الْأَسَدُ الْمُغَضَّبُ

មូហ្មាំម៉ាដូ ប៊ិន យ៉ាស៊ូយ៉ាបានរាយការណ៍តមកពីអាស៊ូម៉ាដូ ប៊ិន មូហ្មាំម៉ាដូ ប៊ិន អ៊ីសាតមកពី អាល់-ហ្គាសាន់ ប៊ិន ម៉ាស៊ូប តមកពីអាលី ប៊ិន រីណាប់និងហ្គីស្តាំ អ៊ីបនូ សាលិម តមកពីអាចូ បាស្ទៀរដែលបានថាខ្ញុំបានសួរអាចូ យ៉ាត្តុហ្គារ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីខ្យល់បួនប្រភេទ ខ្យល់ជើង ខ្យល់ត្បូង អាល់-ស្ទ្វីបា និង អាល់-ដាចូរ ។ ខ្ញុំបានថាគេបានថាខ្យល់ជើងមកពីឋានសួគ៌ ខ្យល់ត្បូង មកពីឋាននរក ។" ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "អស់ឡោះហ្មុំ^{عجل}មានទ័ពខ្យល់ ។ ព្រះអង្គ^{عجل}ដាក់ទណ្ឌកម្មអ្នកណាដែលប្រឆាំងព្រះអង្គ^{عجل}

ដោយខ្យល់នោះស្រេចតែព្រះអង្គ ។ ខ្យល់នីមួយៗសុទ្ធតែមានទេវតាមួយអង្គគ្រប់គ្រងវា ។ ប្រសិនបើ
អស់ឡោះហ្ន៎មានព្រះបំណងដាក់ទណ្ឌកម្មប្រជាពលរដ្ឋណាមួយ ដោយទណ្ឌកម្មបែបណាមួយ ព្រះអង្គ
នឹងបើកឲ្យទេវតាដែលគ្រប់គ្រងខ្យល់ប្រភេទពិសេសនោះជ្រាប ឲ្យទៅដាក់ទណ្ឌកម្មប្រជាពលរដ្ឋដែល
ព្រះអង្គទ្រង់មានព្រះបំណងធ្វើទណ្ឌកម្មដោយខ្យល់នោះ ។ ទេវតានឹងបញ្ជាក់ វានឹងជ្រួលខ្លាំងដូច
រាជសីជ្រួលពេលត្រូវគេរំខាន ។"

قَالَ وَ لِكُلِّ رِيحٍ مِنْهُنَّ اسْمٌ أَمْ مَا تَسْمَعُ قَوْلَهُ تَعَالَى "كَذَّبَتْ عَادٌ فَكَيْفَ كَانَ عَدَابِي وَ نُذِرْنَا إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي يَوْمٍ نَحْسٍ
مُسْتَمِرٍّ" وَ قَالَ رِيحٌ فِيهَا عَذَابٌ أَلِيمٌ وَ قَالَ فَأَصَابَهَا إِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ فَاحْتَرَقَتْ وَ مَا ذُكِرَ مِنَ الرِّيَاحِ الَّتِي يُعَذِّبُ اللَّهُ
بِهَا مَنْ عَصَاهُ

ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ខ្យល់នីមួយៗសុទ្ធតែមានឈ្មោះមួយ ។ លោកមិនដែលបានឮព្រះបន្ទូល
ព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់ទេ [៥៥:១៨] ពួកអ្នកដូច្នោះបានបដិសេធ ។ តើការផ្ដន្ទាទោសរបស់អញនិងការដាស់
តឿនរបស់អញនោះដូចម្តេចខ្លះ ? [៥៥:១៩] យើងបានចាត់បញ្ជូនខ្យល់យោរយោទៅលើពួកគេ ក្នុងថ្ងៃ
អកុសលឥតឈប់ឈរ ។" ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលថា [៥១:៤១] កាលយើងបានចាត់បញ្ជូនខ្យល់
បង្កើនបង្ហាត់ទៅលើពួកគេ ។ ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូល ថា [៤៦:២៤] ខ្យល់ដែលនាំមកនូវទណ្ឌកម្មដ៏
ឈឺចាប់ ។ ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលថា [២:២៦៦] ខ្យល់ក្នុងដែលមានភ្លើងនៅក្នុងនោះសង្កប់លើ
ចម្ការនោះ ឆេះអស់គ្មានសល់ ? មានខ្យល់ច្រើនទៀតដែលមិនបានលើកមកអធិប្បាយដែល
អស់ឡោះហ្ន៎ចាត់បញ្ជូនទៅធ្វើទណ្ឌកម្មពួកណាដែលមិនស្តាប់បង្គាប់ព្រះអង្គ ។

قَالَ وَ لِلَّهِ عَزَّ ذِكْرُهُ رِيحٌ رَحْمَةٌ لَوَاقِحٌ وَ غَيْرُ ذَلِكَ يَنْشُرُهَا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ مِنْهَا مَا يُهَيِّجُ السَّحَابَ لِلْمَطَرِ وَ مِنْهَا رِيحٌ تَحْسِسُ السَّحَابَ
بَيْنَ السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ وَ رِيحٌ تَعْصِرُ السَّحَابَ فَتَمَطِّرُهُ بِإِذْنِ اللَّهِ وَ مِنْهَا رِيحٌ مِمَّا عَدَّدَ اللَّهُ فِي الْكِتَابِ

ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "អស់ឡោះហ្ន៎ ព្រះដ៏មានព្រះរាជបន្ទូលឧត្តុង្គឧត្តម មាននូវខ្យល់មេត្តាធម៌
ដែលប្រាកដឡើង និងខ្យល់ឯទៀតដែលបង្ហាញឲ្យឃើញនូវព្រះមេត្តាធម៌ព្រះអង្គ ។ ក្នុងចំណោម
ខ្យល់ទាំងនេះ មានខ្យល់ដែលធ្វើឲ្យមានដុំពពកភ្លៀង មានខ្យល់ទ្រដុំពពកក្នុងចន្លោះមេឃនិងដី មាន
ខ្យល់ដែលរឹតដុំពពកឲ្យភ្លៀងដោយការអនុញ្ញាតពីអស់ឡោះហ្ន៎ មានខ្យល់ដែលអស់ឡោះហ្ន៎រាយ
រាប់នៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ ។

فَأَمَّا الرِّيَاحُ الْأَرْبَعُ الشَّمَالُ وَ الْجُتُوبُ وَ الصَّبَا وَ الدَّبُورُ فَمَا هِيَ أَسْمَاءُ الْمَلَائِكَةِ الْمُؤَكَّلِينَ بِهَا فَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يُهَيِّبَ سَمَاءًا أَمَرَ الْمَلَكَ
الَّذِي اسْمُهُ الشَّمَالُ فِيَهْبُطُ عَلَى النَّبْتِ الْحَرَامِ فَقَامَ عَلَى الرُّكْنِ الشَّامِيِّ فَضَرَبَ بِجَنَاحِهِ فَتَفَرَّقَتْ رِيحُ الشَّمَالِ حَيْثُ يُرِيدُ اللَّهُ مِنَ الْبَرِّ وَ
الْبَحْرِ

អំពីខ្យល់ទាំងបួននោះ ខ្យល់ជើង ខ្យល់ត្បូង ខ្យល់ស្ទឹង និងខ្យល់ដូច្នោះ ទាំងនេះជាព្រះនាមរបស់
អស់ទេវតាដែលត្រូវចាត់ឲ្យមកគ្រប់គ្រងខ្យល់ទាំងនោះ ។ ដូច្នេះ ប្រសិនបើអស់ឡោះហ្ន៎មានព្រះ
បំណងឲ្យខ្យល់ជើងបក់ ព្រះអង្គបញ្ជាទេវតាដែលមានព្រះនាមថាទិសខាងជើង (អាល់-ស្ទីម៉ាល)
ទេវតាអង្គនេះនឹងចុះមកលើព្រះមហាវិមានពិសិដ្ឋ (អាល់-បៃតី អាល់-ហ្គារីម) មកឈរនៅឯ អាល់-ស្ទាមី

ជ្រុងមួយនៃព្រះមហាវិមានពិសិដ្ឋនេះ បក់ស្លាប ។ ដូច្នោះ ខ្យល់ជើងនឹងបក់រ៉ាត់រ៉ាយលើដីនិងលើសមុទ្រចំត្រង់ណាដែលអល់ឡោះហ្គ័រ្រាដ្រង់មានព្រះបំណង ។

وَ إِذَا أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يَبْعَثَ جَنُوبًا أَمَرَ الْمَلِكَ الَّذِي اسْمُهُ الْجُنُوبُ فَهَبَطَ عَلَى الْبَيْتِ الْحَرَامِ فَقَامَ عَلَى الرُّجْنِ الشَّامِيِّ فَضْرَبَ بِجَنَاحِهِ فَتَفَرَّقَتْ رِيحُ الْجُنُوبِ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ حَيْثُ يُرِيدُ اللَّهُ

ប្រសិនបើអល់ឡោះហ្គ័រ្រាដ្រង់បម្រុងចាត់បញ្ជូនខ្យល់ត្បូង ព្រះអង្គបញ្ជាទេវតាដែលមានព្រះនាមថា ទិសខាងត្បូង (អាល់-យ៉ានុប) ទេវតាអង្គនេះនឹងចុះមកលើព្រះមហាវិមានពិសិដ្ឋ (អាល់-បៃត អាល់-ហ្គារីម) មកឈរនៅឯ អាល់-ស្វាមី ជ្រុងមួយនៃព្រះមហាវិមានពិសិដ្ឋនេះ បក់ស្លាប ។ ដូច្នោះខ្យល់ត្បូងនឹងបក់រ៉ាត់រ៉ាយលើដីនិងលើសមុទ្រចំត្រង់ណាដែលអល់ឡោះហ្គ័រ្រាដ្រង់មានព្រះបំណង ។

وَ إِذَا أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يَبْعَثَ رِيحَ الصَّبَا أَمَرَ الْمَلِكَ الَّذِي اسْمُهُ الصَّبَا فَهَبَطَ عَلَى الْبَيْتِ الْحَرَامِ فَقَامَ عَلَى الرُّجْنِ الشَّامِيِّ فَضْرَبَ بِجَنَاحِهِ فَتَفَرَّقَتْ رِيحُ الصَّبَا حَيْثُ يُرِيدُ اللَّهُ جَلَّ وَعَزَّ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ

ប្រសិនបើអល់ឡោះហ្គ័រ្រាដ្រង់បម្រុងចាត់បញ្ជូនខ្យល់ អាល់-ស្វីបា ព្រះអង្គបញ្ជាទេវតាដែលមានព្រះនាមថា អាល់-ស្វីបា ទេវតាអង្គនេះនឹងចុះមកលើព្រះមហាវិមានពិសិដ្ឋ (អាល់-បៃត អាល់-ហ្គារីម) មកឈរនៅឯ អាល់-ស្វាមី ជ្រុងមួយនៃព្រះមហាវិមានពិសិដ្ឋនេះ បក់ស្លាប ។ ដូច្នោះខ្យល់ អាល់-ស្វីបា នឹងបក់រ៉ាត់រ៉ាយលើដីនិងលើសមុទ្រចំត្រង់ណាដែលអល់ឡោះហ្គ័រ្រាដ្រង់មានព្រះបំណង ។

وَ إِذَا أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يَبْعَثَ دُبُورًا أَمَرَ الْمَلِكَ الَّذِي اسْمُهُ الدُّبُورُ فَهَبَطَ عَلَى الْبَيْتِ الْحَرَامِ فَقَامَ عَلَى الرُّجْنِ الشَّامِيِّ فَضْرَبَ بِجَنَاحِهِ فَتَفَرَّقَتْ رِيحُ الدُّبُورِ حَيْثُ يُرِيدُ اللَّهُ مِنَ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ

ប្រសិនបើអល់ឡោះហ្គ័រ្រាដ្រង់បម្រុងចាត់បញ្ជូនខ្យល់ អាល់-ដ្វាប៊ូរ ព្រះអង្គបញ្ជាទេវតាដែលមានព្រះនាមថា អាល់-ដ្វាប៊ូរ ទេវតាអង្គនេះនឹងចុះមកលើព្រះមហាវិមានពិសិដ្ឋ (អាល់-បៃត អាល់-ហ្គារីម) មកឈរនៅឯ អាល់-ស្វាមី ជ្រុងមួយនៃព្រះមហាវិមានពិសិដ្ឋនេះ បក់ស្លាប ។ ដូច្នោះខ្យល់ អាល់-ដ្វាប៊ូរ នឹងបក់រ៉ាត់រ៉ាយលើដីនិងលើសមុទ្រចំត្រង់ណាដែលអល់ឡោះហ្គ័រ្រាដ្រង់មានព្រះបំណង ។

ثُمَّ قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (عليه السلام) أَمَا تَسْمَعُ لِقَوْلِهِ رِيحُ الشَّمَالِ وَ رِيحُ الْجُنُوبِ وَ رِيحُ الدُّبُورِ وَ رِيحُ الصَّبَا إِنَّمَا تُضَافُ إِلَى الْمَلَائِكَةِ الْمُؤَكَّلِينَ بِهَا. (الكافي : المجلد ٨ صفحة ٩١)

បន្ទាប់មក អាប៊ូ យ៉ាក្កុហ្គារ^{صلوات الله عليه} មានវចនៈថា៖ "ឯសម្តីដែលលោកពួកគឺ ខ្យល់ជើង ខ្យល់ត្បូង ខ្យល់អាល់-ដ្វាប៊ូរ និងខ្យល់អាល់-ស្វីបា នោះគឺទេវតានានាដែលត្រូវចាត់ឲ្យគ្រប់គ្រងខ្យល់ទាំងនេះ ។"

(الكافي 8 : 91 / 63 ឬ 14511 ឬ 30:45-53, 51:38-47, 54:17-21, 69:1-8, 89:5-13)

2. عَنْهُ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنِ ابْنِ مَجْبُوبٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سِنَانٍ عَنْ مَعْرُوفِ بْنِ حَرْبُودَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام) قَالَ إِنَّ لِلَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ رِيَّاحَ رَحْمَةٍ وَ رِيَّاحَ عَذَابٍ فَإِنْ شَاءَ اللَّهُ أَنْ يَجْعَلَ الْعَذَابَ مِنَ الرِّيَّاحِ رَحْمَةً فَعَلَّ قَالَ وَ لَنْ يَجْعَلَ الرَّحْمَةَ مِنَ الرِّيَّاحِ عَذَابًا قَالَ وَ ذَلِكَ

أَنَّهُ لَمْ يَرْحَمْ قَوْمًا قَطُّ أَطَاعُوهُ وَكَانَتْ طَاعَتُهُمْ إِلَيْهِ وَبِأَلَا عَلَيْهِمْ إِلَّا مِنْ بَعْدِ تَحْوِيلِهِمْ عَنْ طَاعَتِهِ

២. [...] ទទួលបានពី ម៉ាក្រូហ្វ ប៊ិន ខារប៊ុដ្វ ដែលបានថា អាច យ៉ាក្រូហ្វ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះប្តី^ﷺ មានខ្យល់ធម៌មេត្តានិងខ្យល់ទណ្ឌកម្មដែរ ។ បើអល់ឡោះប្តី^ﷺ មានព្រះបំណងបំបែរខ្យល់ទណ្ឌកម្មឲ្យទៅជាខ្យល់ធម៌មេត្តា ព្រះអង្គ^ﷺ ច្បាស់ជាធ្វើដូច្នោះ ។ តែព្រះអង្គ^ﷺ មិនធ្វើឲ្យព្រះធម៌មេត្តាព្រះអង្គ^ﷺ បែរទៅជាខ្យល់ទណ្ឌកម្មនោះជាដាច់ខាត ។" ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "មិនដែលកើតមានឡើងឡើយ ដែលព្រះអង្គ^ﷺ មានព្រះមេត្តាប្រណិចំពោះមនុស្សទាំងអស់ដែលស្តាប់បង្គាប់ព្រះអង្គ^ﷺ ហើយការស្តាប់បង្គាប់ព្រះអង្គ^ﷺ នោះក្លាយទៅជាទុក្ខវេទនាសម្រាប់ពួកគេនោះ រៀបលែងតែពួកគេបែរចេញពីការស្តាប់បង្គាប់នោះ ។"

قَالَ كَذَلِكَ فَعَلَ بِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ لَمَّا آمَنُوا رَحِمَهُمُ اللَّهُ بَعْدَ مَا كَانَ قَدَّرَ عَلَيْهِمُ الْعَذَابَ وَ قَضَاهُ ثُمَّ تَدَارَكُهُمْ بِرَحْمَتِهِ فَجَعَلَ الْعَذَابَ الْمُقَدَّرَ عَلَيْهِمْ رَحْمَةً فَصَرَفَهُ عَنْهُمْ وَ قَدْ أَنْزَلَهُ عَلَيْهِمْ وَ غَشِيَهُمْ وَ ذَلِكَ لَمَّا آمَنُوا بِهِ وَ تَضَرَّعُوا إِلَيْهِ

ព្រះអង្គ^ﷺ មានវចនៈថា៖ "ព្រះអង្គ^ﷺ បានប្រព្រឹត្តចំពោះប្រជារាស្ត្ររបស់យូនុស^{عليه السلام} បែបនេះឯង ។ ពេលពួកគេមានសទ្ធា អល់ឡោះប្តី^ﷺ បានប្រទានព្រះធម៌មេត្តាមកលើពួកគេបន្ទាប់ពីបានបញ្ជាឲ្យមានទណ្ឌកម្មលើពួកគេហើយ ។ ព្រះអង្គ^ﷺ បានសម្រេចព្រះហឫទ័យ ហើយក៏បានដាក់ពួកគេនៅក្នុងរង្វង់ព្រះធម៌មេត្តាព្រះអង្គ^ﷺ ។ ដូច្នោះព្រះអង្គ^ﷺ បានធ្វើឲ្យទណ្ឌកម្មដែលត្រូវបានកំណត់មកលើពួកគេរួចពីមុនមកហើយនោះទៅជាព្រះធម៌មេត្តាវិញ ។ ព្រះអង្គ^ﷺ បានបំបែរទណ្ឌកម្មនោះពីពួកគេ ។ ទណ្ឌកម្មនោះបានចុះមកលើពួកគេហើយ បានសន្ទប់លើពួកគេហើយ តែពួកគេបានអង្វរព្រះអង្គ^ﷺ ។"

قَالَ وَ أَمَّا الرِّيحُ الْعَقِيمُ فَإِنَّهَا رِيحٌ عَذَابٍ لَا تُلْقِحُ شَيْئًا مِنَ الْأَرْحَامِ وَ لَا شَيْئًا مِنَ النَّبَاتِ وَ هِيَ رِيحٌ تَخْرُجُ مِنْ تَحْتِ الْأَرْضِينَ السَّبْعِ وَ مَا حَرَجَتْ مِنْهَا رِيحٌ قَطُّ إِلَّا عَلَى قَوْمٍ عَادٍ حِينَ غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ فَأَمَرَ الْخُرَّانَ أَنْ يُخْرِجُوا مِنْهَا عَلَى مِقْدَارِ سَعَةِ الْحَاتِمِ

ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ចំណែកខ្យល់បំផ្លិចបំផ្លាញវិញ (អាល់-អុគ្លីម) វាជាខ្យល់ទណ្ឌកម្ម ។ វាមិនដាក់អ្វីទៅក្នុងស្បូន ឬក្នុងគ្រាប់ពូជនោះទេ ។ វាជាខ្យល់ដែលចេញមកពីក្រោមដីទីប្រាំពីរ ។ មិនដែលមានខ្យល់ណាចេញមកទីនោះទៅលើប្រជារាស្ត្រណាមួយ ក្រៅពីលើប្រជារាស្ត្រអុដូនោះឡើយកាលអល់ឡោះប្តី^ﷺ ទ្រង់ពិរោធពួកគេ ។ ដូច្នោះព្រះអង្គ^ﷺ បានបញ្ជាឲ្យបណ្តាឆ្នាំយកចេញមកពីខ្យល់នោះនូវមួយទំហំ (អត្រាឥទ្ធិពល) ប៉ុនចិញ្ចៀន ។"

قَالَ فَعَثَّتْ عَلَى الْخُرَّانِ فَخَرَجَ مِنْهَا عَلَى قَوْمٍ عَادٍ قَالَ فَضَخَّ الْخُرَّانُ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ مِنْ ذَلِكَ فَقَالُوا رَبَّنَا إِنَّهَا قَدْ عَثَّتْ عَنْ أَمْرِنَا إِنَّا نَخَافُ أَنْ نُهْلِكَ مَنْ لَمْ يَعْصِكَ مِنْ خَلْقِكَ وَ عُمَّارِ بِلَادِكَ

ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ខ្យល់នោះបះបោរប្រទូសពួកឆ្នាំ ។ ដូច្នោះ ចេញមកពីខ្យល់នោះគឺ ទំហំ (អត្រាឥទ្ធិពល) នៃច្រមុះបាតោដែលខឹងច្រឡោតទៅលើពួកអុដូ ។" ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ពួកឆ្នាំបានត្អូញប្រាប់អល់ឡោះប្តី^ﷺ អំពីរឿងនេះថា៖ "ព្រះម្ចាស់^ﷺ អើយ ខ្យល់នោះប្រឆាំងបញ្ជាអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ។ អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំខ្លាចតែវាកម្ទេចពួកដែលមិនបានល្មើសបង្គាប់ព្រះអង្គ^ﷺ នោះទេ"

ក្នុងចំណោមសត្វលោកទាំងឡាយដែលបានសាងសង់ស្រុករបស់ព្រះអង្គនោះ ។"

قَالَ فَبِعَثِّ اللَّهِ عِزًّا وَ جَلَّ إِلَيْهَا جَبْرِئِيلُ (عليه السلام) فَاسْتَقْبَلَهَا بِمَخَاحِيهِ فَرَدَّهَا إِلَى مَوْضِعِهَا وَ قَالَ لَهَا اخْرُجِي عَلَيَّ مَا أَمَرْتُ بِهِ قَالَ فَخَرَجَتْ عَلَيَّ مَا أَمَرْتُ بِهِ وَ أَهْلَكْتُ قَوْمَ عَادٍ وَ مَنْ كَانَ يَحْضُرْتَهُمْ. (الكافي , الجزء ٨ , الصفحة ٩٢)

ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្ន៎^{عز وجل} ក៏បានចាត់បញ្ជូនយ៉ូបរ៉អ៊ីល^{عليه السلام} ទៅជួបទល់មុខខ្យល់នោះ ដោយស្លាបពីរ ហើយបាននាំខ្យល់នោះមកកាន់កន្លែងវារិញ ។ យ៉ូបរ៉អ៊ីល^{عليه السلام} បានប្រាប់ខ្យល់នោះថា៖ "ចូរអ្នកកុំយប់៖ ពាល់អ្នកណាដែលគេមិនបានដាក់បញ្ជាទណ្ឌកម្មមកលើទេ ។ ចូរអ្នកកម្ទេចពួកអ្នកដូនិងជនទាំងឡាយណាដែលនៅជាមួយពួកគេ (គឺពួកគាំទ្រពួកគេ) ។"

(អាល់-កាហ្វី ហ្គាឌីស្ទ 14512 ឬ 64 / 91 : 8 (الكافي))

3** مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي عَمْرٍو، أَوْ غَيْرِهِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْفَضِيلِ، عَنْ أَبِي حَمْرَةَ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: ... كَانَ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ (صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ) يَقُولُ: مَا لِلَّهِ عِزٌّ وَ جَلَّ آيَةٌ هِيَ أَكْبَرُ مِنِّي، وَ لَا لِلَّهِ مِنْ نَبِيٍّ أَكْبَرُ مِنِّي. (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٤ : صفحة : ٢٣٧ ؛ الكافي ١/١٦١ : ٣.١)

3** មូហាំម៉ាដូ ប៊ិន យ៉ាក្កុតូបមានប្រសាសន៍តមកពីមូហាំម៉ាដូ ប៊ិន យ៉ាស្គុយ៉ា តមកពី អាស្គុម៉ាដូ ប៊ិន មូហាំម៉ាដូ តមកពី មូហាំម៉ាដូ ប៊ិន អាហ្វិ អ៊ូមែរ ឬ ម្នាក់ទៀត តមកពី មូហាំម៉ាដូ ប៊ិន អាល់-ហ្វីដ្យុយល់ តមកពី អាហ្វិ ហ្គាស្យាសូ តមកពី អាហ្វិ យ៉ាក្កុហ្គារ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានវចនៈថា អាមីរុល-មុមីនីន^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈ ថា៖ "មិនមាន "ព្រះសញ្ញា" របស់អល់ឡោះហ្ន៎^{عز وجل} ណាមួយធំជាងខ្ញុំ^{صلوات الله عليه والسلام} ទេ ហើយក៏មិនមានព្រះដំណឹង ណាមួយធំជាងខ្ញុំ^{صلوات الله عليه والسلام} ទេដែរ !" (អាល់-កាហ្វី)

4** . و قال علي بن إبراهيم: ... الآيات: أمير المؤمنين و الأئمة (عليهم السلام)، و الدليل على ذلك قولُ أمير المؤمنين (عليه السَّلَامُ): «مَا لِلَّهِ آيَةٌ أَكْبَرُ مِنِّي». (البرهان في تفسير القرآن , الجزء ٣ , الصفحة ١٥ ؛ تفسير القمِّي ١٠: ٣٠٩)

4** អាឡី ប៊ិន អ៊ីប្រៃមីម មានប្រសាសន៍ថា៖ "សញ្ញាគឺអាមីរុល-មុមីនីន^{صلوات الله عليه والسلام} និងអ៊ីម៉ា^{عليهم السلام} ។ ភ័ស្តុតាង បញ្ជាក់រឿងនេះគឺសម្តីរបស់អាមីរុល-មុមីនីន^{صلوات الله عليه والسلام} គឺ៖ "មិនមានសញ្ញាណាមួយរបស់អល់ឡោះហ្ន៎^{عز وجل} ធំ ជាងខ្ញុំ^{صلوات الله عليه والسلام} ទេ !" (ត្រូវការ ត្រូវការ)

5** . قَالَ وَ سَمِعْتُهُ يَقُولُ: كَذَّبُوا بآيَاتِنَا كُلِّهَا فِي بَطْنِ الْقُرْآنِ أَنْ كَذَّبُوا بِالْأَوْصِيَاءِ كُلِّهِمْ. (تفسير القمى , الجزء ١ , الصفحة ١٩٩)

5** លោក (គឺអ្នកអធិប្បាយ) មានប្រសាសន៍ថាខ្ញុំបានឮព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} (គឺ អាហ្វិ យ៉ាក្កុហ្គារ^{صلوات الله عليه والسلام}) មាន វចនៈថា៖ "ពួកគេប្រកែកសញ្ញាទាំងអស់របស់យើង^{عليهم السلام} នៅក្នុងអត្ថន័យក្នុងរបស់គូរអាន ។ ពួកគេ ប្រកែកបណ្តាអ្នកស្នងទាំងអស់របស់យើង^{عليهم السلام} ។" (ត្រូវការ ត្រូវការ)

6** . ثُمَّ قَالَ إِنَّ الْمُسْلِمِينَ هُمْ الْمُنْتَجَبُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ هُمْ أَصْحَابُ الْحَدِيثِ . (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام , الجزء ١ , الصفحة ٥٢٤)

៦**. បន្ទាប់មក អ៊ីម៉ា صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "អ្នកចុះចូល[ចំពោះហ្វាត្វាស្វីស្ត]នោះគឺបណ្តាអ្នកដែលត្រូវជ្រើសរើសក្នុងថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។ ជនទាំងនេះគឺជនហ្វាត្វាស្វីស្ត ។" (بصائر الدرجات)

7**. الْعِيَّاشِيُّ: عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَطَاءٍ الْمَكِّيِّ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ: "رُبَّمَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ كَانُوا مُسْلِمِينَ". قَالَ: «يُنَادِي مُنَادٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يُسْمِعُ الْخَلَائِقَ: أَنَّهُ لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ إِلَّا مُسْلِمًا. ثُمَّ يَوَدُّ سَائِرَ الْخَلْقِ أَنَّهُمْ كَانُوا مُسْلِمِينَ». (البرهان في تفسير القرآن , الجزء ٣ , الصفحة ٣٣٢ . تفسير العياشي ٢/٢٣٩)

៧**. អាល់-អែយ៉ាស្វីមានប្រសាសន៍តមកពី អ្នកបង្កើតឡើយ ហ្នឹង អ្នកត្រូវ អាល់-ម៉ាកគឺដែលបានរាយការណ៍ថាខ្ញុំបានសូរ អាច យ៉ាក្តីហ្វា صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡើយ وَجَلَّ [១៥:២] ជួនកាល ពួកបដិសេធសទ្ធាចង់ទៅជាមុស្លីម ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "អ្នកប្រកាសនឹងប្រកាសចំពោះអស់សត្វលោកក្នុងថ្ងៃជំនុំជម្រះថា៖ "ពុំមានអ្នកណាមួយនឹងបានចូលឋានសួគ៌ទេក្រៅពីអ្នកចុះចូល (គឺមុស្លីម) ។" មនុស្សរាងទៀតនឹងបង់ប្រាថ្នាយ៉ាងខ្លាំងចង់ទៅជាអ្នកចុះចូល[ចំពោះវីឡាយ៉ាស្តរបស់អាមីរុល-មុមីនី صلوات الله عليه والسلام] ។" (تفسير العياشي)

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشَيْبَةً يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْقَدِيرُ ﴿٥١﴾

៥៤. អស់ឡើយហ្នឹងជាអ្នកបង្កើតពួកអ្នកពីភាពទន់ខ្សោយ ។ បន្ទាប់មក ព្រះអង្គប្រទានឲ្យនូវកម្លាំងក្រោយពីភាពទន់ខ្សោយ ។ បន្ទាប់មក ព្រះអង្គប្រទានឲ្យនូវភាពទន់ខ្សោយនិងសក់សក្រោយពីភាពមានកម្លាំង ។ ព្រះអង្គបង្កើតអ្វីស្រេចតែអង្គចង់ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ញាណ ព្រះអង្គទ្រង់មានអានុភាព ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស្ត ៥៤

1. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عِدَّةٍ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ، عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي هَاشِمٍ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ الْمُثَنَّى الْمِثْمِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي حَدِيثٍ يَتَضَمَّنُ الْإِسْتِدْلَالَ عَلَى الصَّانِعِ سُبْحَانَهُ وَ تَعَالَى، قَالَ ابْنُ أَبِي الْعَوَّجَاءِ - فِي الْحَدِيثِ بَعْدَ مَا ذَكَرَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) الدَّلِيلَ عَلَى الصَّانِعِ تَعَالَى - فَقُلْتُ لَهُ: مَا مَنَعَهُ إِنْ كَانَ الْأَمْرُ كَمَا تَقُولُونَ أَنْ يَظْهَرَ لِحَلْفِهِ، وَ يَدْعُوهُمْ إِلَى عِبَادَتِهِ حَتَّى لَا يَخْتَلِفَ مِنْهُمْ اثْنَانِ، وَ لِمَ اخْتَجَبَ عَنْهُمْ، وَ أَرْسَلَ إِلَيْهِمُ الرُّسُلَ، وَ لَوْ بَاشَرَهُمْ بِنَفْسِهِ كَانَ أَقْرَبَ إِلَى الْإِيمَانِ بِهِ؟

១. [...] ទទួលបានពី អាល់-ម៉ាកដូ ហ្នឹង មុះហ្វាស៊ុន ដែលទទួលបានពី អាច អ្នកបង្កើតឡើយ យ៉ាក្តីហ្វា صلوات الله عليه والسلام ហ្នឹង មូហ្វាម៉ាដូ صلوات الله عليه والسلام នៅក្នុងហ្វាត្វាស្វីស្តមួយដែលមានចែងបំភ្លឺអំពីព្រះអ្នកបង្កើត ព្រះដ៏មហារុងរឿង ព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់ ។ អ៊ីបនូ អាច អេឡាយ៉ាដូបានទូលព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام នៅក្នុងហ្វាត្វាស្វីស្ត បន្ទាប់ពីអាច អ្នកបង្កើតឡើយ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈបំភ្លឺអំពីព្រះអ្នកបង្កើត ព្រះដ៏មហារុងរឿង ព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់ ថា៖ "អ្វីទៅដែលរាំងព្រះអង្គ وَجَلَّ បើដូចព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈមែននោះ (គឺថាមានអស់ឡើយហ្នឹង وَجَلَّ មែន) បើព្រះអង្គ وَجَلَّ ចង់បង្ហាញខ្លួនចំពោះសត្វលោករបស់ព្រះអង្គ وَجَلَّ ហៅពួកគេមកគោរពសក្តារៈព្រះអង្គ وَجَلَّ

3/ ហ្វាត្វាស្វីស្ត ៤១ - ៤១ ភាគ ៣

លុះត្រាតែមិនមានសល់អ្នកណាម្នាក់ ទាំងបុគ្គលទាំងពីរអ្នកនោះដែរដែលឈ្មោះប្រកែកគ្នា បើព្រះអង្គ
ﷻ មិនកំបាំងខ្លួនពីពួកគេទេ ព្រះអង្គﷻ ចាត់បញ្ជូនព្រះសាស្តាﷺ មកឯពួកគេ ហើយបើព្រះអង្គﷻ អាច
ផ្តល់ដំណឹងល្អដល់ពួកគេដោយព្រះអង្គﷻ ឯងផ្ទាល់តែម្តងនោះ ពួកគេប្រាកដជានៅជិតជំនឿបំផុត
អាស្រ័យហេតុនេះ ?"

فَقَالَ لِي: «وَيْلَكَ، وَ كَيْفَ اخْتَجَبَ عَنْكَ مَنْ أَرَاكَ فُدرته فِي نَفْسِكَ: نُشوءَكَ وَ لَمْ تَكُنْ، وَ كَيْبَرَكَ بَعْدَ صِعْرِكَ، وَ قُوَّتَكَ بَعْدَ ضَعْفِكَ، وَ
ضَعْفَكَ بَعْدَ قُوَّتِكَ، وَ سُقْمَكَ بَعْدَ صِحَّتِكَ، وَ صِحَّتَكَ بَعْدَ سُقْمِكَ، وَ رِضَاكَ بَعْدَ غَضَبِكَ، وَ غَضَبَكَ بَعْدَ رِضَاكَ، وَ حُرْزَكَ بَعْدَ
فَرْحِكَ، وَ فَرْحَكَ بَعْدَ حُرْزِكَ، وَ بُعْضَكَ بَعْدَ حُبِّكَ، وَ حُبَّكَ بَعْدَ بُعْضِكَ، وَ عَزْمَكَ بَعْدَ أُنَاتِكَ، وَ أُنَاتَكَ بَعْدَ عَزْمِكَ، وَ شَهْوَتَكَ
بَعْدَ كِرَاهِيَّتِكَ، وَ كِرَاهِيَّتَكَ بَعْدَ شَهْوَتِكَ، وَ رَغْبَتَكَ بَعْدَ رَهْبَتِكَ، وَ رَهْبَتَكَ بَعْدَ رَغْبَتِكَ، وَ رَجَاءَكَ بَعْدَ يَأْسِكَ، وَ يَأْسَكَ بَعْدَ رَجَائِكَ،
وَ حَاطِرَكَ بِمَا لَمْ يَكُنْ فِي وَهْمِكَ، وَ عُرُوبَ مَا أَنْتَ مُعْتَقِدُهُ عَنْ ذَهْنِكَ.»

ព្រះអង្គﷻ បានប្រាប់ខ្ញុំថា៖ "អបមង្គលលើលោក ព្រះអង្គﷻ កំបាំងខ្លួនពីលោកបានដូចម្តេចទៅ ព្រះ
ដែលបង្ហាញព្រះគេជៈព្រះអង្គﷻ នៅក្នុងខ្លួនលោកនោះ ព្រះដែលធ្វើឲ្យលោកទៅជាអ្វីមួយកាលដែល
លោកមិនមានអត្តិភាពទេនោះ ព្រះដែលបានធ្វើឲ្យលោកធំបន្ទាប់ពីតូច ព្រះដែលផ្តល់កម្លាំងឲ្យលោក
បន្ទាប់ពីលោកខ្សោយ ដែលធ្វើឲ្យលោកខ្សោយបន្ទាប់ពីមានកម្លាំង ព្រះដែលធ្វើឲ្យលោកឈឺបន្ទាប់ពី
លោកមានសុខភាពល្អ ដែលធ្វើឲ្យលោកមានសុខភាពល្អបន្ទាប់ពីលោកឈឺ ព្រះដែលធ្វើឲ្យលោក
សប្បាយចិត្តបន្ទាប់ពីលោកក្រោធ ដែលធ្វើឲ្យលោកក្រោធបន្ទាប់ពីលោកសប្បាយចិត្ត ព្រះដែលធ្វើឲ្យ
លោកមានទុក្ខសោកបន្ទាប់ពីលោករីករាយ ដែលធ្វើឲ្យលោករីករាយបន្ទាប់ពីលោកមានទុក្ខសោក
ដែលធ្វើឲ្យលោកស្អប់បន្ទាប់ពីស្រឡាញ់ ដែលធ្វើឲ្យលោកស្រឡាញ់បន្ទាប់ពីស្អប់ ដែលធ្វើឲ្យលោក
មានសេចក្តីប្តេជ្ញាចិត្តបន្ទាប់ពីរកែ ដែលធ្វើឲ្យលោករកែបន្ទាប់ពីមានសេចក្តីប្តេជ្ញាចិត្ត ដែលធ្វើឲ្យ
លោកចង់បានខ្លាំងបន្ទាប់ពីស្អប់ខ្លាំង ដែលធ្វើឲ្យលោកស្អប់ខ្លាំងបន្ទាប់ពីចង់បានខ្លាំង ដែលធ្វើឲ្យលោក
មានសង្ឃឹមបន្ទាប់ពីញញើត ដែលធ្វើឲ្យលោកញញើតបន្ទាប់ពីមានសង្ឃឹម ដែលធ្វើឲ្យលោកបានធូរ
ស្បើយបន្ទាប់ពីបារម្ភ ដែលធ្វើឲ្យលោកបារម្ភបន្ទាប់ពីបានធូរស្បើយ ដែលធ្វើឲ្យអ្វីដែលលោកគិតមិន
ដល់នោះកើតមាននៅក្នុងអារម្មណ៍លោក ដែលលុបបំបាត់អ្វីដែលលោកទុកនៅក្នុងអារម្មណ៍លោក ។

وَ مَا زَالَ يُعَدِّدُ عَلَيَّ فُدرته الَّتِي هِيَ فِي نَفْسِي الَّتِي لَا أَدْفَعُهَا حَتَّى طَنَنْتُ أَنَّهُ سَيَطْهَرُ فِيمَا بَيْنِي وَ بَيْنَهُ. ** (البرهان في تفسير القرآن ،
الجزء ٤ ، الصفحة ٣٥٤ . الكافي ٢/٥٨ : ١)

ព្រះអង្គﷻ មិនឈប់រាយរាប់ឲ្យខ្ញុំស្តាប់ទេ អំពីព្រះគេជៈព្រះអង្គﷻ ដែលនៅក្នុងខ្លួនខ្ញុំនោះ ខ្ញុំមិនអាច
ប្រកែកបានទេ ទាល់តែខ្ញុំគិតថាព្រះអង្គﷻ នឹងបង្ហាញខ្លួនឡើងវាងខ្ញុំនិងព្រះអង្គﷻ តែម្តង ។"
(الكافي 1: 58 / 2)

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُقْسِمُ الْمُجْرِمُونَ مَا لَبِئُوا غَيْرَ سَاعَةٍ كَذَلِكَ كَانُوا يُؤْفَكُونَ ﴿٥٥﴾

៥៥. ថ្ងៃដែលម៉ោងនឹងកើតមានឡើង (ថ្ងៃគឺយ៉ាម៉ាសុ) ជនឧក្រិដ្ឋនឹងស្បថថាខ្លួនបានអាស្រ័យនៅ[ក្នុង
លោកនិងក្នុងផ្ទះ]តែមួយម៉ោងប៉ុណ្ណោះ ។ ពួកគេតែងតែបោកប្រាស់បែបនេះឯង [និងបានបែរ
ក្រោយដាក់ការពិតកាលពួកគេនៅមានជីវិត] ។

وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَالْإِيمَانَ لَقَدْ لَبِئْتُمْ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِلَى يَوْمِ الْبَعْثِ فَهَذَا يَوْمُ الْبَعْثِ وَلَكِنَّكُمْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٥٦﴾

៥៦. រីឯជនដែលគេប្រទានឲ្យនូវអភិញ្ញានិងជំនឿនឹងថា៖ "អស់លោកបានអាស្រ័យនៅស្របតាមព្រះគម្ពីរអស់ឡោះហ្ន៎រហូតដល់ថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញ (ថ្ងៃគ្លីយ៉ាម៉ាស៊ូ) ។ [ថ្ងៃ]នេះគឺថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញ (ថ្ងៃគ្លីយ៉ាម៉ាស៊ូ) តែអស់លោកមិនបានដឹងទេ ។"

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ូ ៥៥-៥៦

1. مُحَمَّدٌ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ أَبِي مُحَمَّدٍ الْقَاسِمِ بْنِ الْعَلَاءِ، رَفَعَهُ، عَنْ عَبْدِ الْعَزِيزِ بْنِ مُسْلِمٍ، عَنِ الرَّضَا (عَلَيْهِ السَّلَامُ): فِي حَدِيثٍ وَصَفِ الْأِمَامِ، وَ مَنْ لَهُ الْإِمَامَةُ، وَ يَسْتَحِقُّهَا دُونَ سَائِرِ الْخَلْقِ - إِلَى أَنْ قَالَ الرَّضَا (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «فَلَمْ تَزَلْ فِي دُرِّيَّتِهِ - يَعْنِي الْإِمَامَةَ فِي دُرِّيَّتِهِ إِبْرَاهِيمَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) - يَرْتُهَا بَعْضٌ عَنْ بَعْضٍ، قَرْنَا فَقَرْنَا، حَتَّى وَرَثَهَا اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، فَقَالَ جَلَّ وَ تَعَالَى: "إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ لِلَّذِينَ اتَّبَعُوهُ وَ هَذَا النَّبِيُّ وَ الَّذِينَ آمَنُوا وَ اللَّهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ"،

១. [...] ទទួលបានពី អាប៊ុនខ្ពស់អាស៊ូស៊ូ ប៊ីន មុស្លីម ដែលទទួលបានមកពី អាល់-រីដ្ឋី ^{صلوات الله عليه والسلام} នៅក្នុងហ្វាត្វាស្រៀបរាប់អំពីអ៊ីម៉ា ^{صلوات الله عليه والسلام} និងបុគ្គលដែលគ្មានអ៊ីម៉ា ^{صلوات الله عليه والسلام} និងអំពីការដែលព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} សក្តិសមជាអ៊ីម៉ា ^{صلوات الله عليه والسلام} ជាងសត្វលោកឯទៀត ។ អាល់-រីដ្ឋី ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "តែងតែនៅក្នុងបណ្តាកូនចៅព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានន័យថាអ៊ីម៉ាម៉ាស៊ូនៅក្នុងបណ្តាកូនចៅរបស់អ៊ីប៊ុហ្វីម ^{عليه السلام} ស្នងគ្នាពីមួយទៅមួយ ពីជំនាន់មួយទៅជំនាន់មួយ លុះត្រាតែអស់ឡោះហ្ន៎ ^{عليه السلام} បានឲ្យព្រះសាស្តា ^{عليه السلام} ទទួលអ៊ីម៉ាម៉ាស៊ូនេះជាកេរមរតក ។ ព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិប្បទិ ព្រះដ៏មហារុងរឿង មានព្រះបន្ទូលថា៖ [៣:៦៨] បណ្តាជនជំនិតបំផុតរបស់អ៊ីប៊ុហ្វីមគឺបណ្តាអ្នកដែលតាមគេ ព្រមទាំងសាស្តានេះនិងបណ្តាអ្នកមានសទ្ធា ។ អស់ឡោះហ្ន៎ជាអ្នកថែរក្សា[ជាមិត្តនិងជា អ្នកដឹកនាំ]អ្នកមានសទ្ធាទាំងពួង ។

فَكَانَتْ لَهُ حَاصَةً، فَقَلَّدَهَا رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) عَلِيًّا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بِأَمْرِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ عَلَى رَسْمِ مَا فَرَضَ اللَّهُ، فَصَارَتْ فِي دُرِّيَّتِهِ الْأَصْفِيَاءَ الَّذِينَ آتَاهُمُ اللَّهُ الْعِلْمَ وَ الْإِيمَانَ بِقَوْلِهِ جَلَّ وَ عَلَا: "وَ قَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَ الْإِيمَانَ لَقَدْ لَبِئْتُمْ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِلَى يَوْمِ الْبَعْثِ"، فَهِيَ فِي وُلْدِ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) حَاصَةً إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ، إِذْ لَا نَبِيَّ بَعْدَ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)». ** (البرهان في تفسير القرآن ، الجزء ٤ ، الصفحة ٣٥٥ . الكافي ١/١٥٤)

អ៊ីម៉ាម៉ាស៊ូនោះបានលើព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ជាចមុខ ។ រីស្វីលុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានដាក់អ៊ីម៉ាម៉ាស៊ូនេះមកលើអាស៊ូលី ^{صلوات الله عليه والسلام} តាមព្រះបញ្ជាអស់ឡោះហ្ន៎ ^{عليه السلام} អាស្រ័យលើព្រះបញ្ជាព្រះអង្គ ^{عليه السلام} ដែលបានតម្រូវមក ។ ដូច្នោះអ៊ីម៉ាម៉ាស៊ូបានមកលើបណ្តាកូនចៅព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បុគ្គល ^{عليه السلام} ដែលត្រូវជម្រះបន្ទុក បុគ្គល ^{عليه السلام} ដែលអស់ឡោះហ្ន៎ ^{عليه السلام} ប្រទានឲ្យនូវព្រះអភិញ្ញានិងសទ្ធា តាមរយៈព្រះបន្ទូលព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិប្បទិ [៣០:៥៦] រីឯជនដែលគេប្រទានឲ្យនូវអភិញ្ញានិងជំនឿនឹងថា៖ "អស់លោកបានអាស្រ័យនៅស្របតាមព្រះគម្ពីរអស់ឡោះហ្ន៎រហូតដល់ថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញ ។ អាយ៉ាស៊ូនេះស្តីអំពីអាស៊ូលី ^{صلوات الله عليه والسلام} និងរាជបុត្រ ^{عليه السلام} ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ជាចមុខ រហូតដល់ថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។ ចាប់តាំងពីពេលនោះមកមិនមានសាស្តា ^{عليه السلام} ទេ អត់ពី

មូហាំម៉ាដ្ច صلوات الله عليه وآله وسلم ទៅ " 1" (الكافي 1: 1/154) 3:68

2** . أَبُو مُحَمَّدٍ الْقَاسِمُ بْنُ الْعَلَاءِ رَحِمَهُ اللَّهُ رَفَعَهُ عَنْ عَبْدِ الْعَزِيزِ بْنِ مُسْلِمٍ قَالَ كُنَّا مَعَ الرِّضَا (عليه السلام) يَمْرُونَ فَاجْتَمَعْنَا فِي الْجَامِعِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فِي بَدْيِ مَقْدَمِنَا فَأَدَّارُوا أَمْرَ الْإِمَامَةِ وَ ذَكَرُوا كَثْرَةَ اخْتِلَافِ النَّاسِ فِيهَا فَدَخَلْتُ عَلَى سَيِّدِي (عليه السلام) فَأَعْلَمْتُهُ خَوْضَ النَّاسِ فِيهِ

២** . អាច្នី មូហាំម៉ាដ្ច អាល់-ក្លីស៊ីម ប៊ីន អាល់-អុឡាអ៊ីបានរាយការណ៍តមកពី អាប់ខុល អុស្រ្ត្រូស ប៊ីន មូហាំម៉ាដ្ចដែលបានរាយការណ៍ថា យើងបាននៅជុំជាមួយ អាល់-រីដ្ច صلوات الله عليه وآله وسلم នៅឯស្រុកម៉ារវ៉ា (ឬ ម៉ារ) ។ យើងបានចូលរួមក្នុងអង្គប្រជុំនៅកណ្តាលម៉ាស់យ្វិដ្ច ថ្ងៃសុក្រ កាលយើងបានមកដល់ភ្លាម ។ ពួកគេ (គឺមនុស្ស) បានចោមពោមរឿងអ៊ីម៉ាម៉ាស្ត គេបានលើកឡើងនូវភាពខុសគ្នាយ៉ាងច្រើនរវាងប្រជារាស្ត្រ អំពីរឿងនេះ ។ ខ្ញុំបានទៅជួបម្ចាស់ صلوات الله عليه وآله وسلم ខ្ញុំ ទូលព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم អំពីការប្រកែកគ្នារបស់ប្រជារាស្ត្រអំពីរឿងនេះ ។

فَتَبَسَّمَ (عليه السلام) ثُمَّ قَالَ يَا عَبْدَ الْعَزِيزِ جَهْلُ الْقَوْمِ وَ خُدَعُوا عَنْ آرَائِهِمْ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ لَمْ يَقْبِضْ نَبِيَّهُ (صلى الله عليه وآله) حَتَّى أَكْمَلَ لَهُ الدِّينَ وَ أَنْزَلَ عَلَيْهِ الْقُرْآنَ فِيهِ تَبَيَّنَ كُلُّ شَيْءٍ بَيَّنَّ فِيهِ الْحَلَالُ وَ الْحَرَامُ وَ الْخُدُودُ وَ الْأَحْكَامُ وَ جَمِيعُ مَا يَخْتَاجُ إِلَيْهِ النَّاسُ كَمَا

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم ញញឹម ហើយមានវចនៈថា៖ "អាប់ខុល អុស្រ្ត្រូសអ៊ីយ ប្រជារាស្ត្រមិនដឹងអ្វីទេ ភាន់ច្រឡំ អំពីមតិខ្លួនឯង ។ អល់ឡោះហ្គ្រ عجل មិនបានចាប់វិញ្ញាណព្រះសាស្តា صلوات الله عليه وآله وسلم ព្រះអង្គ عجل មុនព្រះអង្គ عجل បានធ្វើឲ្យ ព្រះសាសនាមានលក្ខណៈពេញលេញបរិបូរសម្រាប់ព្រះសាស្តា صلوات الله عليه وآله وسلم មុនដាក់ព្រះគម្ពីរគួរអានមកឲ្យ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم ដែលមានការអធិប្បាយបំភ្លឺសព្វសារពើនោះសិនទេ ។ នៅក្នុងព្រះគម្ពីរនោះមានការ អធិប្បាយបំភ្លឺអំពីអ្វីដែលគេអនុញ្ញាត អំពីអ្វីដែលគេហាម អំពីច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ អំពីការវិនិច្ឆ័យ និងអំពី អ្វីៗសព្វគ្រប់ទាំងអស់ដែលមនុស្សអាចត្រូវការ ។

... فَلَمْ تَزَلْ فِي دُرَيْبِهِ يَرْتُهَا بَعْضٌ عَنْ بَعْضٍ قَرْنَا فَقَرْنَا حَتَّى وَرَثَهَا اللَّهُ تَعَالَى النَّبِيِّ (صلى الله عليه وآله) فَقَالَ جَلَّ وَ تَعَالَى إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ لِلدِّينِ أَتَّبِعُوهُ وَ هَذَا النَّبِيُّ وَ الَّذِينَ آمَنُوا وَ اللَّهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ

... ដូច្នោះអ៊ីម៉ាម៉ាត្ត្រូមិនដាច់ចាកពីព្រះរាជបុត្ររាជនគ្នា صلوات الله عليه وآله وسلم របស់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم (គឺព្រះសាស្តា صلوات الله عليه وآله وسلم) អ៊ីបរហ្គ្រ عجل ទេ ជាកេរមរតកស្នងពីម្នាក់ទៅម្នាក់ ពីជំនាន់មួយទៅជំនាន់មួយ លុះអល់ឡោះហ្គ្រ عجل បានចាត់តាំង ព្រះសាស្តា صلوات الله عليه وآله وسلم ជាអ្នកទទួលអ៊ីម៉ាម៉ាត្ត្រូនេះជាកេរមរតក ។ ដូច្នោះព្រះដ៏មហារុងរឿង ព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់ មានព្រះបន្ទូលថា៖ [៣:៦៨] បណ្តាជនជំនិតបំផុតរបស់អ៊ីបរហ្គ្រគឺបណ្តាអ្នកដែលតាមគេ ព្រមទាំង សាស្តានេះនិងបណ្តាអ្នកមានសទ្ធា ។ អល់ឡោះហ្គ្រជាអ្នកថែរក្សា [ជាមិត្តនិងជាអ្នកដឹកនាំ] អ្នកមាន សទ្ធាទាំងពួង ។

فَكَانَتْ لَهُ خَاصَّةٌ فَقَلَّدَهَا (صلى الله عليه وآله) عَلِيًّا (عليه السلام) بِأَمْرِ اللَّهِ تَعَالَى عَلَى رَسْمِ مَا فَرَضَ اللَّهُ فَصَارَتْ فِي دُرَيْبِهِ الْأَصْفِيَاءِ الَّذِينَ آتَاهُمُ اللَّهُ الْعِلْمَ وَ الْإِيمَانَ بِقَوْلِهِ تَعَالَى وَ قَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَ الْإِيمَانَ لَقَدْ لَبِثْتُمْ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِلَى يَوْمِ الْبَعْثِ

ដូច្នោះអ៊ីម៉ាម៉ាត្ត់បានលើព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم ដាច់មុខ ហើយព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم បានបំពាក់អ៊ីម៉ាម៉ាត្ត់នេះឲ្យទៅអាល្លឺ صلوات الله عليه وآله وسلم តាមព្រះបញ្ជាអស់ឡោះហ្ន៎ وَجَلَّ អាស្រ័យព្រះរាជក្រឹត្យដែលអស់ឡោះហ្ន៎ وَجَلَّ តម្រូវមក ។ ដូច្នោះអ៊ីម៉ាម៉ាត្ត់នេះ បានមកឯព្រះរាជបុត្ររាជនគ្គា صلى الله عليه وآله وسلم របស់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم បុគ្គលបរិសុទ្ធសុភ័ក្ត្រខ្លះ គឺអស់បុគ្គលដែល អស់ឡោះហ្ន៎ وَجَلَّ ប្រទានឲ្យនូវព្រះអភិញ្ញានិងព្រះជំនឿ (អ៊ីម៉ាន់) នៅក្នុងព្រះបន្ទូលព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់ [៣០:៥៦] រីឯជនដែលគេប្រទានឲ្យនូវអភិញ្ញានិងជំនឿនឹងថា៖ "អស់លោកបានអាស្រ័យនៅស្របតាម ព្រះគម្ពីរអស់ឡោះហ្ន៎រហូតដល់ថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញ ។

فَهِيَ فِي وُلْدِ عَلِيٍّ (عليه السلام) خَاصَّةٌ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ إِذْ لَا نَبِيَّ بَعْدَ مُحَمَّدٍ (صلى الله عليه وآله) فَمِنْ أَيْنَ يَحْتَارُ هَوْلًا الْجُهَالِ إِنَّ الْإِمَامَةَ هِيَ مَنَزَلَةُ الْأَنْبِيَاءِ وَ إِرْثُ الْأَوْصِيَاءِ إِنَّ الْإِمَامَةَ خِلَافَةُ اللَّهِ وَ خِلَافَةُ الرَّسُولِ (صلى الله عليه وآله) وَ مَقَامُ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام) وَ مِيرَاثُ الْحُسَيْنِ وَ الْحُسَيْنِ (عليهما السلام). (الكافي : المجلد ١ صفحة ١٩٨)

លោកដូច្នោះ អ៊ីម៉ាម៉ាត្ត់នឹងបានទៅឯបណ្តាព្រះរាជបុត្ររបស់អាល្លឺ صلوات الله عليه وآله وسلم ដាច់មុខ រហូតដល់ថ្ងៃជំនុំជម្រះ កាលដែលនឹងពុំមានព្រះសាស្តា عليه السلام ទៀតទេអត់ពីម្ចាស់ម៉ាដូ صلوات الله عليه وآله وسلم ទៅនោះ ។ ដូច្នោះ តើពួកមនុស្សខ្លៅ ទាំងនេះត្រូវជ្រើសរើសមកពីណា ? អ៊ីម៉ាម៉ាត្ត់ជាឋានៈរបស់ព្រះសាស្តា عليه السلام ជាភារមរតករបស់ព្រះ ឧត្តរាធិការ عليه السلام ។ អ៊ីម៉ាម៉ាត្ត់ជាខ្ញុំលីហ្វាស្តរបស់អស់ឡោះហ្ន៎ وَجَلَّ និងជាខ្ញុំលីហ្វាស្តរស្វលុលឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه وآله وسلم ជា តំណែងរបស់អាមីរុល-មុមិនីន صلوات الله عليه وآله وسلم ជាភារមរតករបស់អាល់-ហ្វាសាន់ صلوات الله عليه وآله وسلم និងអាល់-ហ្វាសាន់ صلوات الله عليه وآله وسلم ។" (الكافي : المجلد ١ صفحة ١٩٨)

3** وَ عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنِ مُوسَى التَّوْفَلِيُّ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مَجْبُوبٍ، عَنْ زَكَرِيَّا الْمُؤَصِّلِيِّ، عَنْ جَابِرِ الْجُعْفِيِّ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ (عَلَيْهِمُ السَّلَامُ): «أَنَّ النَّبِيَّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) قَالَ لِعَلِيِّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): يَا عَلِيُّ، ... وَ الْمُجْرِمُونَ هُمُ الْمُنْكَرُونَ لِوَلَايَتِكَ...» (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٥ صفحة : ٥٣٠ ؛ تأويل الآيات (٢:٩/٧٣٨)

3** លោកមានប្រសាសន៍ថាអស់ម៉ាដូ បឺន ម្ចាស់ម៉ាដូ បឺន មូសា អាល់-ណេហ្វាសាន់ បានតំណាល ប្រាប់យើងតមកពីម្ចាស់ម៉ាដូ បឺន អ្នកបុគ្គលឡោះហ្ន៎ តមកពីឪពុកលោក តមកពីអាល់-ហ្វាសាន់ បឺន ម៉ាស្តបឺប តមកពី ស្វាការីយ៉ា អាល់-ម៉ៅស្វីលី តមកពី យ៉ាបៀរ អាល់-យុម្ព័ហ្វីដែលមានប្រសាសន៍ថា អាច្វី យ៉ាត្ត់ហ្វា صلوات الله عليه وآله وسلم មានវចនៈតមកពីព្រះបិតា صلوات الله عليه وآله وسلم ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم តមកពីព្រះអយ្យកោ صلوات الله عليه وآله وسلم ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم ថា៖ "ព្រះសាស្តា صلوات الله عليه وآله وسلم មានព្រះវចនៈប្រាប់អាល្លឺ صلوات الله عليه وآله وسلم ថា៖ "អាល្លឺ صلوات الله عليه وآله وسلم អើយ ជនឧក្រិដ្ឋគឺជនដែល បដិសេធវីឡាយ៉ាស្ត់អ្នក صلوات الله عليه وآله وسلم ។" (អាល់-ប៊ូហ្វាន់ ជុំទី ៥ ហ្វាខ្លីស្វី ៥៣០)

فَيَوْمَئِذٍ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ ظَلَمُوا مَعذِرَتُهُمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٥٧﴾

៥៧. ថ្ងៃនោះការនិយាយដោះសានឹងមិនមានប្រយោជន៍ឡើយសម្រាប់ជនទុច្ចរិត គេនឹងមិនអនុញ្ញាត ឲ្យពួកគេកែខ្លួនទេ (គេនឹងមិនទទួលការកែខ្លួនរបស់ពួកគេទេ) ។

وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَلَيْنَ جِزَّتُهُمْ بَيِّنَةٌ لِيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّمَا أَنْتُمْ مُبْطِلُونَ ﴿٥٨﴾

៥៨. យើងបានបង្ហាញមនុស្សនូវគំរូ (គឺមេរៀនចាំបាច់និងគ្រប់គ្រាន់) គ្រប់យ៉ាងនៅក្នុងគូរអាននេះ ។ បើសិនជាអ្នកមករកពួកគេជាមួយសញ្ញាមួយ ពួកបដិសេធសទ្ធា [និងពួកទុច្ចរិត ទទឹងរឹងរូស ។ ល ។] នឹងថា៖ "អស់លោក [អ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា] មិនមែនជាអ្នកណាក្រៅពីអ្នកក្លែងបន្លំទេ!"

كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٩﴾

៥៩. ដូចនេះឯងដែលអស់ឡោះហ្នាំបិទជិតស្តងដួងចិត្តជនដែលមិនដឹង [ការពិតពីព្រោះពួកគេបានបំផ្លិចបំផ្លាញអាត្មានខ្លួនឯង] ។

فَأَصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَا يَسْتَخِفُّكَ الَّذِينَ لَا يُؤْفِقُونَ ﴿٦٠﴾

៦០. [ម្យ៉ាងម៉ាដូដូដូ] ចូរអ្នកអត់ធ្មត់[នៅលើមាតិកាអស់ឡោះហ្នាំ] ។ ព្រះសន្យារបស់អស់ឡោះហ្នាំជាការពិត (គឺព្រះសច្ចធម៌) ។ ចូរកុំឲ្យជនដែលមិនជឿជាក់ទេនោះមើលស្រាលមកលើរូបអ្នក ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ូ ៥៧-៦០

1. علي بن إبراهيم: ... قَالَ: كَانَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) يُصَلِّيَ وَ ابْنُ الْكَوَّاءِ خَلْفَهُ، وَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) يَقْرَأُ، فَقَالَ ابْنُ الْكَوَّاءِ: "وَ لَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَ إِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَنْ أَشْرَكَتَ لِيَجْبَطَ عَمَلُكَ وَ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ" فَسَكَتَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) حَتَّى سَكَتَ ابْنُ الْكَوَّاءِ، ثُمَّ عَادَ فِي قِرَاءَتِهِ، حَتَّى فَعَلَ ابْنُ الْكَوَّاءِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ، فَلَمَّا كَانَ فِي الثَّلَاثَةِ، قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): « فَأَصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَ لَا يَسْتَخِفُّكَ الَّذِينَ لَا يُؤْفِقُونَ ». ** (البرهان في تفسير القرآن , الجزء ٤ , الصفحة ٣٥٦ . تفسير القمي ١٦٠: ٢)

១. អាឡី ប៊ិន អ៊ីប្រហ៊ីមបានថា៖ "អាឡី ^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ិន អាឡី ត្រូវបានបញ្ជាក់កំពុងតែបំពេញស្នូឡាតូ អ៊ីបនូ អាឡី-កាវ៉ាអ៊ីនៅពីក្រោយព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ។ អាមីរុល-មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} បានសូត្រ អ៊ីបនូ អាឡី-កាវ៉ាអ៊ីបានថា៖ "[៣៩:៦៥] ពិតណាស់គេបានបើកឲ្យអ្នកនិងជនទាំងឡាយកាលពីមុនអ្នកដឹងថា៖ "បើអ្នកយកអ្វីផ្សេងមកចូលរួម ការប្រព្រឹត្តិរបស់អ្នកនឹងវិនាសសូន្យបង អ្នកនឹងនៅក្នុងចំណោមអ្នកវិនាសខាតបងទាំងឡាយ ។" អាមីរុល-មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} មិនមាត់ទេ លុះត្រាតែអ៊ីបនូ អាឡី-កាវ៉ាអ៊ីស្ងាត់មាត់ ។ បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} សូត្រម្តងទៀត ។ អ៊ីបនូ អាឡី-កាវ៉ាអ៊ីបានថាបែបនេះទៀតបីដង ។ ពេលគាត់បានថាបីដង (គឺបានឈប់) អាមីរុល-មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "[៣០:៦០] ចូរអ្នកអត់ធ្មត់[នៅលើមាតិកាអស់ឡោះហ្នាំ] ។ ព្រះសន្យារបស់អស់ឡោះហ្នាំជាការពិត ។ ចូរកុំឲ្យជនដែលមិនជឿជាក់ទេនោះមើលស្រាលមកលើរូបអ្នក ។" (تفسير القمي 2 : 160)

ពាក្យរាយ

- អ៊ីម៉ាម៉ាត្ម់នៅក្នុងវង្សត្រកូលអ៊ីបរហ៊ុយមរហូតមកដល់មូហាំម៉ាដ្ឋ [៣០:៥៥-៥៦] ។.....54
- បុណ្យបារមីរបស់ព្រះនាងហ្វាទ្វីម៉ាស្កុំ عليها السلام [៣០:១-៦] ។9
- ខួរអ៊ុអ៊ុពេលព្រឹកនិងពេលល្ងាច [៣០:១៧] ។18
- រឿងស្នំឡាត្ម់ទាំង 5 [៣០:១៧] ។16
- អាច្ឆិ បាការ និង អ៊ីម៉ាម ប៉ងសម្លាប់ អ៊ីម៉ា អុលី صلوات الله عليه والسلام [៣០:៣១-៣៨] ។.....39
- អាច្ឆិ បាការប្លន់មរតករបស់ហ្វាទ្វីម៉ាស្កុំ عليها السلام [៣០:៣១-៣៨] ។.....34
- អាយ៉ាស្កុំត្រូវកាត់ចោល [៣០:៣] ។6